

ՀՀ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՀԻՇԱՐԺԱՆ ՏԱՐԵԹՎԵՐ

2019

ԵՐԵՎԱՆ
«ԳԻՐՔ» ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ
2018

ՀՏԴ 061.75 (03)
ԳՄԴ 92ց2
Հ 602

Կազմող՝ ԳՈՂԱՐ ՍԱՐԳՍՅԱՆ

Հ 602 Հիշարժան տարեթվեր-2019. - Եր.: Հայաստանի
ազգային գրադարան, 2018. - 177 էջ:

Սույն հրատարակությունն օգնություն է գրադարաններին, զանգվածային լրատվության միջոցներին, տեղեկատվական հաստատություններին ու կազմակերպություններին՝ 2019 թվականի հոբելյանական տարելիցներին անդրադառնալու համար:

Գիրքը կազմելու համար օգտվել ենք հանրագիտարաններից, կենսագրական բառարաններից, ՀՀ ստեղծագործական միությունների տեղեկատուներից:

ՀՏԴ 061.75(03)
ԳՄԴ 92ց2

ISBN 978-9939-801-08-7

© Հայաստանի ազգային գրադարան 2018

www.nla.am

e-mail: info@nla.am

	ՀՈՒՆՎԱՐ	ՓԵՏՐՎԱՐ	ՄԱՐՏ
Երկուշաբթի	7 14 21 28	4 11 18 25	4 11 18 25
Երեքշաբթի	1 8 15 22 29	5 12 19 26	5 12 19 26
Չորեքշաբթի	2 9 16 23 30	6 13 20 27	6 13 20 27
Հինգշաբթի	3 10 17 24 31	7 14 21 28	7 14 21 28
Ուրբաթ	4 11 18 25	1 8 15 22	1 8 15 22 29
Շաբաթ	5 12 19 26	2 9 16 23	2 9 16 23 30
Կիրակի	6 13 20 27	3 10 17 24	3 10 17 24 31

	ԱՊՐԻԼ	ՄԱՅԻՍ	ՀՈՒՆԻՍ
Երկուշաբթի	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24
Երեքշաբթի	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25
Չորեքշաբթի	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26
Հինգշաբթի	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27
Ուրբաթ	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28
Շաբաթ	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29
Կիրակի	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30

2019

	ՀՈՒՆԻՍ	ՕԳՈՍՏՈՍ	ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ
Երկուշաբթի	1 8 15 22 29	5 12 19 26	2 9 16 23 30
Երեքշաբթի	2 9 16 23 30	6 13 20 27	3 10 17 24
Չորեքշաբթի	3 10 17 24 31	7 14 21 28	4 11 18 25
Հինգշաբթի	4 11 18 25	1 8 15 22 29	5 12 19 26
Ուրբաթ	5 12 19 26	2 9 16 23 30	6 13 20 27
Շաբաթ	6 13 20 27	3 10 17 24 31	7 14 21 28
Կիրակի	7 14 21 28	4 11 18 25	1 8 15 22 29

	ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	ՆՈՅԵՄԲԵՐ	ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
Երկուշաբթի	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30
Երեքշաբթի	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31
Չորեքշաբթի	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25
Հինգշաբթի	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26
Ուրբաթ	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27
Շաբաթ	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28
Կիրակի	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29

ՀՈՒՆՎԱՐ

1. 01

ԱՆՈՒՇԱՎԱՆ ԶԱՔԱՐՅԱՆ (1954), գրականագետ, խմբագիր, հրատարակիչ, մանկավարժ, բանասիրական գիտությունների դոկտոր, Հայաստանի ժուռնալիստների միության անդամ (1986-ից), ՀԽՍՀ ԳԱ հրատարակչության խմբագիր (1977-1980 թթ.), ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների» ամսագրի պատասխանատու քարտուղար (1980-1993 թթ.), ՀՀ Գերագույն խորհրդի հրատարակչական բաժնի վարիչ (1993-1995 թթ.), ՀՀ կառավարության աշխատակազմի «Պաշտոնական տեղեկագիր» ՊԲԸ գործադիր-տնօրեն (1998 թ.), ՀՀ ԱԺ աշխատակազմի հրատարակչական բաժնի վարիչ (2000-ից), ՀՀ ԳԱԱ «Պատմաբանասիրական հանդես»-ի գլխավոր խմբագիր (2018-ից) - **65-ամյակ**

ԱՇՈՏ ԱՂԱԲԱԲՅԱՆ (1959), կաթի և կաթնամթերքի ճարտարագետ-տեխնոլոգ, ՌԴ բնական գիտությունների ակադեմիայի անդամ (1998 թ.), ՀԱԱՀ պարենամթերային տեխնոլոգիաների ֆակուլտետի դեկան - **60-ամյակ**

ԱՎԵՏԻՔ ՀԱՎՈԲՅԱՆ (ՀԱՎԵՏ) (1944-2018), գեղանկարիչ, մանկավարժ, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1974 թ.) - **75-ամյակ**

ԳԱԼՈՒՍ ԱՆԴՐԵԱՍՅԱՆ (1869-1906), հրապարակախոս, թարգմանիչ, մանկավարժ, «Բիւրակն» թերթի խմբագիր (1898-ից), Ռոդոսթյուն, այնուհետև Պրուսայում Հոլմանյան վարժարանի տնօրեն (1898-ից) - **150-ամյակ**

ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԵՅԱՆ (1899-1973), արձակագիր, խմբագիր, թարգմանիչ, ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1956 թ.) - **120-ամյակ**

ՄԱՐԻԱ ՄԻՍՈՆՅԱՆ (1919-1992), դերասանուհի, ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստուհի (1967 թ.) - **100-ամյակ**

ՄՈՒՇԵՂ ՍԱՆԹՐՈՍՅԱՆ (1894-1972), մանկավարժ, ՀԽՍՀ գիտու-

թյան վաստակավոր գործիչ (1945 թ.), ԵՊՀ ռեկտոր (1930-1931 թթ.), Երևանի մանկավարժական ինստիտուտի (1934 թ.), Ուսուցիչների վերապատրաստման ինստիտուտի տնօրեն (1937 թ.), ՌԽՖՍՀ մանկավարժական գիտությունների ակադեմիայի անդամ (1957 թ.) - **125-ամյակ**

ՅՈՒՐԻ ՄԿՐՏՈՒՄՅԱՆ (1939-2005), ազգագրագետ, դիվանագետ, ՌԴ-ում ՀՀ արտակարգ և լիազոր դեսպան (1994-1997 թթ.), Բնության և հասարակության մասին գիտությունների միջազգային ակադեմիայի ակադեմիկոս (1998 թ.) - **80-ամյակ**

ՆԱՐԵԿ ՍԱՐԳՍՅԱՆ (1959), ճարտարապետ, ՀՀ պետական գործիչ, ՀՀ քաղաքաշինության նախարար (2014-2016 թթ.), ՀՀ կառավարության քաղաքաշինության պետական կոմիտեի նախագահ (2013-ից), Երևանի գլխավոր ճարտարապետ (2011-2013 թթ.), ՀՀ վաստակավոր ճարտարապետ (2007 թ.) - **60-ամյակ**

ՇԱՎԱՐՇ ԲԱՍԵՆՑՅԱՆ (ԽՄԲԱՊԵՏ ՇԱՎԱՐՇ) (1874-1937), հայ ազգային-ազատագրական շարժման գործիչ - **145-ամյակ**

ՍԱՀԱԿ ԲԱԶՅԱՆ (1914-1985), գրականագետ, մանկավարժ, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1939-ից), ՀԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1970 թ.) - **105-ամյակ**

ՎԱՂԻՆԱԿ ՄԱՐԳՈՒՆԻ (ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ) (1909-1987), թատրոնի և կինոյի դերասան, ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1965 թ.) - **110-ամյակ**

ՎԼԱԴԻՄԻՐ ԱՌՈՒՄՏԱՄՅԱՆ (1934), ֆիզիկոս, ՀՀ ԿԳՆ Գիտության կոմիտեի փորձագետ, ԽՍՀՄ արբանյակային կապի միասնական համակարգի գլխավոր կոնստրուկտոր (1985-1992 թթ.), Երևանի կապի միջոցների գիտահետազոտական ինստիտուտի հիմնադիր-տնօրեն (1989-1992 թթ.), Հեռահաղորդակցության միջազգային ակադեմիայի անդամ (1999 թ.) - **85-ամյակ**

ՏԱՃԱՏ ՎԱՐԴԱԶԱՐՅԱՆ (1914-1989), դերասան, ռեժիսոր, բեմադրիչ, Ստեփանակերտի դրամատիկական թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր (1972-ից), Երևանի երաժշտական կոմեդիայի թատրոնի տնօրեն (1954-1971 թթ., 1973-1974 թթ.), ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գոր-

ծիչ 1961 թ.) - *105-ամյակ*

ՏԻԳՐԱՆ ԵՍԱՅԱՆ (1.01 (11.01) 1874-1921), նկարիչ, քանդակագործ, մանկավարժ, թարգմանիչ - *145-ամյակ*

2. 01

ԳԵՈՐԳԻ ՅԱԿՈՒԼՈՎ (ԳԵՎՈՐԳ ՅԱԿՈՒԼՅԱՆ) (2.01 (14.01) 1884-1928), նկարիչ, բեմադրիչ, գրաֆիկ, արվեստի տեսաբան, Մոսկվայի հայ դրամատիկական ստուդիայի հիմնադիր (1918թ.), դեկորացիոն բաժնի վարիչ - *135-ամյակ*

ԿՈՆՍՏԱՆԴԻՆ ՄԵԼԻՔՅԱՆ (2.01 (12.01) 1939), ճարտարագետ, մեխանիկ, «Ալգորիթմ» գիտահետազոտական կենտրոնի (1976-1987 թթ.), Հայկական հաշվողական տեխնիկայի և տեղեկագիտական գիտաարտադրական միավորման (1987-1991 թթ.) տնօրեն, Միջազգային (1992 թ.) և Ռուսաստանի (1993 թ.) ճարտարագիտական ակադեմիաների ակադեմիկոս - *80-ամյակ*

ՋՈՒԼԻԵՏ ՍԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ (1954), լրագրող, «Ավանգարդ» թերթի գլխավոր խմբագիր-տնօրեն (1997-ից), Հայաստանի ժուռնալիստների միության անդամ (1978-2018 թթ.) - *65-ամյակ*

3.01

ՄԻՔԱՅԵԼ ԿՅՈՒՐՃՅԱՆ (1879-1965), գրող, խմբագիր, Ալեքսանդրիայի դատարանների քարտուղար (1896-1905 թթ.), «Շիրակ» հանդեսի, եգիպտահայ «Արեւ» թերթի հիմնադիրներից, խմբագիր (1920-1923 թթ.) - *140-ամյակ*

ՍՏԵՓԱՆ ԱԼԱԶԱԶՅԱՆ (1924-2010), արձակագիր, թարգմանիչ, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1946-ից), Ե. Չարենցի անվան գրականության և արվեստի թանգարանի տնօրեն (1980-ից), ՀԽՍՀ նշակույթի վաստակավոր գործիչ (1970 թ.) - *95-ամյակ*

4. 01

ԲԵՆԻԿ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ (1939-1996), քանդակագործ, Հայաստանում մանրաքանդակի և քարանձավային արվեստի հիմնադիր,

Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1970 թ.) - **80-ամյակ**

ԳԱՈՆԻԿ ՍՎԱԶԼՅԱՆ (1904-1948), գրող, հրապարակախոս, հասարակական գործիչ, ծաղրանկարիչ, ՀՕԿ-ի եգիպտահայ մասնաճյուղի հիմնադիր-փոխնախագահ, Ալեքսանդրիայի «Սեւան» մշակութային միության հիմնադիր (1943 թ.), եգիպտահայ Ազգային խորհրդի անդամ (1945 թ.) - **115-ամյակ**

ԻՐԻՆԱ ԾԱՏՈՒՐՈՎԱ (1929-2016), հայագգի լեզվաբան, ՌԴ բարձրագույն դպրոցի պատվավոր մանկավարժ, Ռուսաստանի մանկավարժական և հասարակական գիտությունների ակադեմիայի իսկական անդամ, Բարձրագույն դպրոցական գիտությունների միջազգային ակադեմիայի իսկական անդամ, «Լեզվաբանական կրթություն» ֆակուլտետի հիմնադիր, Ռուսաստանի բարձրագույն կրթության վաստակավոր գործիչ - **90-ամյակ**

ԼՈՒԻ ԲՐԱՅԼ (1809-1852), ֆրանսիացի տիֆլոմանկավարժ, գյուտարար, Բրայլի գրերի հեղինակ, երաժիշտ, երգեհոնահար - **210-ամյակ**

ՎԱՍԻԼԻ ՊԵՐՈՎ (1834-1882), ռուս նկարիչ, Գեղարվեստական շրջիկ ցուցահանդեսների ընկերության հիմնադիր - **185-ամյակ**

5. 01

ԱՐՓԻ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ (1954), գրող, Իրանահայ գրողների միության վարչության անդամ (2011 թ.) - **65-ամյակ**

ՆԻԿՈԼԱՅ ԹԵՅՍՈՒՐԱԶՅԱՆ (5.01 (17.01) 1884-1960), դիրիժոր, երաժիշտ, մանկավարժ, Հայաստանի ազգային գրադարանի նոտային գրականության բաժնի հիմնադիր-ղեկավար (1947-1953 թթ.), ՀԽՍՄ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1939 թ.) - **135-ամյակ**

ՍԵՐԳԵՅ ԳՈՐՈՂԵՑԿԻ (1884-1967), ռուս բանաստեղծ, գրող, թարգմանիչ, դրամատուրգ, հրապարակախոս - **135-ամյակ**

6. 01

ՍՈՒՐԲ ԾՆՈՒՆԴ ԵՎ ՀԱՅՏՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՇՈՏ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ (ՂԵՂՁ ԱՇՈՏ) (1929-1997), նկարիչ, ԽՍՀՄ վաստակավոր նկարիչ (1990 թ.) - *90-ամյակ*

ԹԱՂԵՎՈՍ ԹՈՎՄԱՃԱՆՅԱՆ (ՊԱՂՏԱՍԱՐ ԹՈՎՄԱՃԱՆ) (1864-1948), բանասեր, թատերագիր, մանկավարժ, հոգևոր գործիչ, Վենետիկի Մխիթարյան միաբանության անդամ (1887 թ.) - *155-ամյակ*

ՍԱՌԱ ՂԱՎԹՅԱՆ (1909-1991), հոգեբույժ, Հանրապետական հոգեբուժական կլինիկական հիվանդանոցի տնօրեն (1941-1955 թթ.), ՀԽՍՀ առողջապահության նախարարության գլխավոր հոգեբույժ (1964-1980թթ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր բժիշկ (1961թ.), ՀԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1974թ.)- *110-ամյակ*

7. 01

ԿԱՐԱՊԵՏ ԿՈՒՄԻԿՅԱՆ (1864-1915), գրականագետ, մանկավարժ, «Գարուն» գրական ալմանախի հրատարակիչներից (1910-1912 թթ.) - *155-ամյակ*

ՍԱՄՎԵԼ ՔՈՉԱՐՅԱՆՑ (1909-1993), ինժեներ, Համամիութենական (այժմ՝ համառուսաստանյան) փորձարարական ֆիզիկայի գիտահետազոտական ինստիտուտի գլխավոր կոնստուկտոր (1959-1990 թթ.), ՌԽՖՍՀ գիտության և տեխնիկայի վաստակավոր գործիչ (1962 թ.) - *110-ամյակ*

ՍՏԵՓԱՆ ՔՅՈՒՐՔՉՅԱՆ (1929-2004), ճարտարապետ, մանկավարժ, «Երևաննախագիծ» ինստիտուտի ճարտարապետական արվեստանոցի ղեկավար (1968-ից), ՀԽՍՀ վաստակավոր ճարտարապետ (1976 թ.) - *90-ամյակ*

8.01

ՀՐԱՆՏ ՆԱԶԱՐՅԱՆՑ (1884-1963), բանաստեղծ, հրատարակիչ, ֆուտուրիզմի տեսաբան, Կ. Պոլսի «Սուրհանդակ» (1908 թ.), «Բագին» (1911-1912 թթ.), «Նոր հոսանք» պարբերականների (1909 թ.) խմբագիր - *135-ամյակ*

9. 01

ԱՐԿԱՂԻ ԳԱՅՂԱՐ (ԳՈԼԻԿՈՎ) (9.01 (22.01) 1904-1941), ռուս գրող, մանկագիր, կինոսցենարիստ - *115-ամյակ*

ԴՎՎԻԹ ԲԵՋԱՆՅԱՆ (1944-2011), քանդակագործ, երաժիշտ, մանկավարժ, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1972-ից) - *75-ամյակ*

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆ ԽՈՒՂՎԵՐԴՅԱՆ (1929-1999), պատմաբան, մանկավարժ, «Հայկական հանրագիտարան»-ի գլխավոր խմբագիր (1988-1999 թթ.), «Հայ սփյուռք», «Քրիստոնյա Հայաստան» հանրագիտարանների ղեկավար - *90-ամյակ*

ՆՈՆԱ ՇԱՐՆԱԶԱՐՈՎԱ (1924-2016), երաժշտագետ, մանկավարժ, Ռուսաստանի արվեստի վաստակավոր գործիչ (1995 թ.) - *95-ամյակ*

ՍԵՐԳԵՅ (ՍԱՐԳԻՍ) ՓԱՐԱԶԱՆՈՎ (1924-1990), կինոռեժիսոր, սցենարիստ, ՀԽՍՀ (1990 թ.), Ուկրաինայի (1990 թ.) ժողովրդական արտիստ - *95-ամյակ*

10. 01

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ (1929-2011), հայագրի ուկրաինացի ռեժիսոր, բեմադրիչ, մանկավարժ, Լվովի Գորկու անվան (1956-1975 թթ.), Խարկովի Պոլշկինի անվան (1975-ից) ռուսական թատրոնների գլխավոր ռեժիսոր, Ուկրաինայի վաստակավոր արտիստ (1965 թ.), արվեստի վաստակավոր գործիչ (1969 թ.), ժողովրդական արտիստ (1978 թ.) - *90-ամյակ*

ԴՎՎԻԹ ԱԲԱՍԵԼԻՔ (1774-1833), իշխան, ռազմական գործիչ, ռուսական բանակի գեներալ-մայոր (1818 թ.), Աբամելիքների իշխանական տոհմից - *245-ամյակ*

ՍԵՐԳԵՅ ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ (1924-1992), ճարտարապետ, Գրապալատի համալիրի (1960 թ.), ճոպանուղու, Մետրոպոլիտենի «Սասունցի Դավիթ» կայարանի (1980 թ.) հեղինակ, ՀԽՍՀ վաստակավոր ճարտարապետ (1971թ.) - *95-ամյակ*

11. 01

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՏԻՐԻԴՅԱՆ (ՏԻՐԻԹ) (1884-1953), գեղանկարիչ - *135-ամյակ*

13. 01

ՎԱՍԻԼԻ ՖԵՍԵՆԿՈՎ (1889-1972), աստղագետ, ԽՍՀՄ ԳԱ (1935 թ.), Ղազախական ԽՍՀ ԳԱ (1946 թ.) անդամ, ԽՍՀՄ ԳԱ աստղագիտության խորհրդի, Երկնաքարերի ուսումնասիրման կոմիտեի ղեկավար - *130-ամյակ*

ՄՅԵՐ ԱՐԵՂՅԱՆ (13.01 (26.01) 1909-1994), նկարիչ, մանկավարժ, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ, վարչության նախագահ (1939-1945 թթ., 1967-1968 թթ.), ՀԽՍՀ ժողովրդական նկարիչ (1960 թ.) - *110-ամյակ*

ՎԻԼՅԵԼՄ ՎԻՆ (1864-1928), գերմանացի ֆիզիկոս, Նոբելյան մրցանակակիր (1911 թ.) - *155-ամյակ*

14.01

ԹԱՍԱՐԱ ԴԵՅՎԱՐԻԱՆՈՎԱ (1889-1980), կինոյի և թատրոնի հայազգի դերասանուհի, մանկավարժ, բեմարվեստի սեփական դպրոցի հիմնադիր (1935 թ.), Կոլումբիայի համալսարանի պրոֆեսոր - *130-ամյակ*

15. 01

ՊԱՏՎԱԿԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ (1924-2012), բանաստեղծ, մանկագիր, մանկավարժ, Հայաստանի գրողների միության անդամ (1970 թ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր ուսուցիչ - *95-ամյակ*

16. 01

ԱՆՆԱ ԳՈԼՈՒԲԿԻՆԱ (16.01 (28.01) 1864-1927), ռուս քանդակագործ - *155-ամյակ*

ԱՐՈՒՄ ԱԶՆԱՎՈՒԹՅԱՆ (16.01 (29.01) 1904-1989), դերասանուհի, ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1967 թ.) - *115-ամյակ*

ԺՅՈՒԼ ԱՅՈՒՊԵՐՎԻԵԼ (1884-1960), ֆրանսիացի գրող, լեզվաբան, բանաստեղծ, դրամատուրգ - *135-ամյակ*

ՄԱՏԹԵՆՍ ԶԱՐԻՖՅԱՆ (1894-1924), բանաստեղծ, հասարակական գործիչ, մանկավարժ - *125-ամյակ*

ՊՈՂՈՍ ԷՄՍԱՆՈՒԵԼՅԱՆ (1829-1904), հոգևոր գործիչ, եկեղեցու տեսաբան, փիլիսոփա, աստվածաբան, հասարակական գործիչ, Կեսարիայի պատրիարքական փոխանորդ (1861 թ.), Կեսարիայի հայ կաթոլիկ համայնքի պատրիարք (1899-1904 թթ.) - *190-ամյակ*

17. 01

ԱՐՄԱՆՈՒՇ ԶԱԿՈՒՅԱՆ (1959), երգչուհի, մանկավարժ, Երևանի պետական կոնսերվատորիայի էստրադային-ջազային ամբիոնի հիմնադիրներից (1997 թ.), «Երևան» համերգային ծրագրի հիմնադիր (2002 թ.) - *60-ամյակ*

ԲՈՂՐԱՆ ԱՍՏՎԱԾԱՏՐՅԱՆ (1929-2007), ագրոքիմիկոս, Երկրագործության գիտահետազոտական ինստիտուտի ագրոքիմիայի լաբորատորիայի տնօրեն (1973-1986 թթ.), ՄԱԿ-ի ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալության ավագ խորհրդական (1987-1990 թթ.), Միջազգային ագրոէկոլոգիական ակադեմիայի անդամ (1994 թ.) - *90-ամյակ*

ՆՈՐԱՅՐ ՊՈՂԱՐՅԱՆ (1904-1996), ձեռագրագետ, հայագետ, բանասեր, մանկավարժ, հոգևոր գործիչ, Երուսաղեմի Սրբոց Յակոբեանց վանքի միաբանության անդամ (1928-ից), ձեռագրերի մատենադարանի տնօրեն (1947-ից) - *115-ամյակ*

ՏԻՓՐԱՆ ԶԱԽՈՒՄՅԱՆ (1894-1973), բանաստեղծ, դրամատուրգ, գրականագետ, թարգմանիչ, խմբագիր, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1934-ից), ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1943 թ.) - *125-ամյակ*

18. 01

ԹՈՎՄԱՍ ՊՈՂՈՍՅԱՆ (1954),երգիչ, բանահավաք, «Գանձասար»

ժողովրդական երգի-պարի համույթի գեղարվեստական ղեկավար (1987-1992 թթ.), «Սայաթ-Նովա» մշակութային միության ղեկավար (1995 թ.), Հանրային ռադիոյի «Սայաթ-Նովա» աշուղական երգի համույթի վերականգնող-հիմնադիր (1992 թ.), Ջիվանու անվան աշուղական դպրոցի հիմնադիր-տնօրեն (1997-ից), ՀՀ վաստակավոր արտիստ (2006 թ.), ՀՀ ժողովրդական արտիստ (2011 թ.) - **65-ամյակ**

19.01

ԷՂԳԱՐ ԱԼԼԱՆ ՊՈ (1809-1849), ամերիկացի գրող, գրաքննադատ, խմբագիր, ժամանակակից դետեկտիվի ձևի և հոգեբանական արձակի ժանրի ստեղծող - **210-ամյակ**

ԼԵՄՎԵԼ ՍԱՐՈՒԹՅԱՆ (1904-1968), թարգմանիչ, լրագրող, գրականագետ, ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1939-ից) - **115-ամյակ**

ՊՈԼ ՍԵՋԱՆ (1839-1906), ֆրանսիացի նկարիչ, պոստիմպրեսիոնիզմի ներկայացուցիչ - **180-ամյակ**

ՍԻՐԱՆ ԱԼԱՎԵՐԴՅԱՆ (19.01 (22.01) 1904-1984), դերասանուհի, ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1967 թ.) - **115-ամյակ**

ՍՈՒՐԵՆ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ (1914-1980), փիլիսոփա, ՌՍՖՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1974 թ.) - **105-ամյակ**

20.01

ԼԵՅԼԱ ԱՂԱՄՅԱՆ (1949), մանկաբարձ-գինեկոլոգ, խմբագիր, Վ. Ի. Կուլակովի անվան մանկաբարձության, գինեկոլոգիայի և պերինտոլոգիայի գիտական կենտրոնի փոխտնօրեն, Գլխավ կոնգրեսի էնդոսկոպիկ գինեկոլոգիայի պատվավոր նախագահ (1999 թ.), Էնդոմետրիոզի ռուսաստանյան ասոցիացիայի նախագահ, Ռուսաստանի գիտությունների ակադեմիայի ակադեմիկոս (2013 թ.), ՌԴ գիտության վաստակավոր գործիչ (2002 թ.) - **70-ամյակ**

ԼԵՎՈՆ ԿԱՐԱԽԱՆ (ԿԱՐԱԽԱՆՅԱՆ) (1889-1937), պետական գոր-

ծիչ, դիվանագետ, ԽՍՀՄ արտաքին գործերի ժողկոմի տեղակալ, ԽՍՀՄ դեսպան Թուրքիայում (1934-1937 թթ.) - *130-ամյակ*

ՄԱՆՅԱ ՂԱԶԱՐՅԱՆ (1924-1998), արվեստաբան, ՀԽՍՄ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1983 թ.) - *95-ամյակ*

ՍԻԼՎԱ ԿԱՊՈՒՏԻԿՅԱՆ (1919-2006), բանաստեղծ, գրող, հրապարակախոս, հասարակական գործիչ, ՀԽՍՄ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1970 թ.), Վրաստանի մշակույթի վաստակավոր գործիչ (1980 թ.), Երևանի պատվավոր քաղաքացի - *100-ամյակ*

ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ (20.01 (01.02) 1889-1961), բժիշկ, վնասվածքաբան-օրթոպեդ, վիրաբույժ, օրթոպեդիայի, վնասվածքաբանության և պրոթեզավորման հիմնադիրը Հայաստանում, Օրթոպեդիայի և վերականգնողական վիրաբուժության գիտահետազոտական ինստիտուտի (1962-ից՝ Պետրոսյանի անվան) տնօրեն (1946-1953թթ.), ՀԽՍՄ գիտության վաստակավոր գործիչ (1956 թ.) - *130-ամյակ*

21. 01

ՊՈՂՈՍ ԽԱԶԱՏՐՅԱՆ (1929-2003), բանասեր, գրականագետ, մանկավարժ - *90-ամյակ*

ՈՌՂԻՈՆ ՆԱՅԱՊԵՏՈՎ (1944), դերասան, կինոռեժիսոր, սցենարիստ, ՌԽՖՍՄ ժողովրդական արտիստ (1985 թ.), ՌԽՖՍՄ վաստակավոր արտիստ (1967 թ.) - *75-ամյակ*

23.01

ՀԱՍՄԻԿ ՏԵՐ-ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ (1954), դերասանուհի, մանկավարժ, մանկական թատերախմբերի «Նռան հատիկ» փառատունի կազմակերպիչներից (2002-2007 թթ.), «Արփի» մանկական թատերախմբի ղեկավար - *65-ամյակ*

24. 01

ՊԱՐՈՒՅՐ ՍԵՎԱԿ (ՂԱԶԱՐՅԱՆ) (1924-1971), բանաստեղծ, գրականագետ, մշակութային գործիչ, թարգմանիչ - *95-ամյակ*

ՍԿԵՏԼԱՆԱ ԿՈՆՈՍԱՐՅԱՆ (1939), օպերային երգչուհի, մանկավարժ, ՀՀ վաստակավոր մանկավարժ (2011 թ.) - *80-ամյակ*

25. 01

ՌՌԲԵՐՏ ԲԸՐԵՍ (1759-1796), բրիտանացի (շոտլանդացի) բանաստեղծ, ֆոլկլորագետ - *260-ամյակ*

ՎԱՐԱՆ ՔՈՉԱՐ (ՔՈՉԱՐՅԱՆ) (1949), լուսանկարիչ, ԽՍՀՄ ժուռնալիստների միության անդամ (1980 թ.) - *70-ամյակ*

26. 01

ԺԱՆ ԲԱՏԻՍ ՊԻԳԱԼ (1714-1785), ֆրանսիացի քանդակագործ - *305-ամյակ*

ՌԱՖԱՅԵԼ ՂԱԶԱՐՅԱՆ (1924-2007), ռադիոֆիզիկոս, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս (1996 թ.), «Ուարբաղ» կոմիտեի անդամ (1988-1990 թթ.), ՀՀ ԳԱԱ «Մաշտոց» ճարտարագիտական կենտրոնի հիմնադիր-տնօրեն (1991-ից) - *95-ամյակ*

27. 01

ԱՐԱՐԱՏ ՂԱՐԻԲՅԱՆ (1899-1977), լեզվաբան, մանկավարժ, ՀՀ ԳԱԱ լեզվի ինստիտուտի (1943-1950 թթ., 1956-1962 թթ.), հիմնարար գրադարանի (1962-1977 թթ.) տնօրեն, ՀԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1954 թ.) - *120-ամյակ*

ՂԱՄՏՐԻ ՄԵՆԴԵԼԵԵՎ (27.01 (08.02) 1834-1907), ռուս քիմիկոս, ֆիզիկոս, մանկավարժ, երկրաբան, տնտեսագետ, տեխնոլոգ, գյուտարար, գիտնական, քիմիական տարրերի պարբերականության օրենքի հայտնագործողը - *185-ամյակ*

ԷԺԵՆ ԷՄԱՆՈՒԵԼ ՎԻՈԼԵ ԼԸ ՂՅՈՒԿ (1814-1879), ֆրանսիացի ճարտարապետ, ճարտարապետության պատմաբան, տեսաբան - *205-ամյակ*

ՆՈՆԱ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ (1944), նկարիչ, խեցեգործ, Հայաստանի նկարիչների միության, Լեհաստանի «Կերամոս» խեցեգործու-

թյան միջազգային ակադեմիայի անդամ - **75-ամյակ**

ՊՈՂՈՍ (ՊԱՎԵԼ) ԶՈՒՐԱԲՅԱՆ (1874-1942), ճարտարապետ, ճարտարագետ, մանկավարժ, Թիֆլիսի շրջանային ճարտարապետական վարչության (1899-1917 թթ.), Վրացական քաղաքների միության (1917-1919 թթ.), Վրաստանի առողջապահական ժողկոմատի կուրորտային վարչության գլխավոր (1921-1938 թթ.) ճարտարագետ - **145-ամյակ**

ՏԻԳՐԱՆ ՄԱՆՍՈՒՐՅԱՆ (1939), կոմպոզիտոր, մանկավարժ, Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի ռեկտոր (1992-1995 թթ.), ՀՀ Հանրային խորհրդի անդամ (2016 թ.), Երևանի պատվավոր քաղաքացի (2006 թ.), ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1987 թ.), ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1990 թ.) - **80-ամյակ**

28. 01

Բանակի օր

ԱՇՈՏ ԱՐԱԲԱԲՅԱՆ (1959), գրող, լրագրող, հրապարակախոս - **60-ամյակ**

ԱՐՄԵՆ ԹՈՒԹՈՒՆՋՅԱՆ (ԶԻԿՈ) (1944-2017), ջազային երաժիշտ, թմբկահար, հեռուստահաղորդավար, «Զիկոն և ընկերները» ջազային խմբի հիմնադիր, գեղարվեստական ղեկավար, հարվածային գործիքներ նվագելու ակադեմիական ուսուցման հիմնադիրը Հայաստանում, ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (2008 թ.) - **75-ամյակ**

ԹԵՈՂՈՐ ԲԵՆՖԵՏ (1809-1881), գերմանացի բանասեր, սանսկրիտաբան, արևելագետ - **210-ամյակ**

ԼԱՌԻՐԱ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ (1939), դերասանուհի, ՀԽՍՀ վաստակավոր արտիստ (1979 թ.) - **80-ամյակ**

30.01

ԱՇՈՏ ՍԱՐԳԻՍՈՎ (1924), խորհրդային ռազմածովային նավա-

տորմի փոխծովակալ-հնժեներ, գյուտարար, ԽՍՀՄ ԳԱ թղթակից անդամ (1981 թ.) - *95-ամյակ*

ԱՐՄԵՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ (ԹՈՓՉՅԱՆ) (1909-1967), ճարտարապետ, ճարտարապետության պատմաբան - *110-ամյակ*

ԺՈՐԺ ՏԱՍԱԴ (ՅԱԿՈԲ ՏԱՍԱԴՅԱՆ) (1839-1920), նկարիչ - *180-ամյակ*

31. 01

Գարեգին Նժդեհի ծննդյան օրը (1886-1955)

ՊԱՎԵԼ ՄԻՐՁՈՅԱՆՑ (1929-2012), ճարտարագետ, էներգետիկ, մեխանիկ, ՅԽՍՀ վաստակավոր գյուտարար (1966 թ.)-*90-ամյակ*

ԱՆԺԻԿ ՅԱԿՈԲՅԱՆ (1929-2009), արձակագիր, թարգմանիչ, «Գարուն» ամսագրի (1966-1986 թթ.), «Գրական թերթ»-ի (1986-1988 թթ.) գլխավոր խմբագիր, Յայաստանի ժուռնալիստների, գրողների միությունների անդամ (1980 թ.), ՅԽՍՀ վաստակավոր լրագրող (1982 թ.) - *90-ամյակ*

ՓԵՏՐՎԱՐ

1.02

ԱՐՇԱԿ ՏԵՐ-ՄԻՔԵԼՅԱՆ (1864-1901), պատմաբան, հայագետ, աստվածաբան, մանկավարժ, հոգևոր գործիչ - *155-ամյակ*

ՂԱՆԻԵԼ ԳԱՅՐԱԿՅԱՆ (ՁԵՅԹՈՒՆՑ) (1929-2004), քիմիկոս, «Ձեյթուն» հայրենակցական բարեգործական միության հիմնադիր-նախագահ (1991-ից) - *90-ամյակ*

ՅԱՄԲԱՐՁՈՒՄ ԽԱՉԱՆՅԱՆ (01.02 (13.02) 1894-1944), դերասան, առաջին պետթատրոնի և ազգային կինեմատոգրաֆիայի հիմնադիրներից, ՅԽՍՀ վաստակավոր արտիստ (1935 թ.) - *125-ամյակ*

ՌՈՍԱՆՈՍ ՍԱՀԱԿՅԱՆ (1939-2015), բանաստեղծ, արվեստաբան, գրականագետ, մանկավարժ, Հայաստանի գրողների (1995թ.), ժուռնալիստների միությունների անդամ - *80-ամյակ*

2.02

ԱՐՇԱՍ ՏԱՏՐՅԱՆ (1909-1956), գրող, հրապարակախոս, խմբագիր, մանկավարժ - *110-ամյակ*

ՎԱՂԱՐՇ ՎԱՂԱՐՇՅԱՆ (ՎԱՂԱՐՇԱԿ ՏԵՐ-ՊՈՂՈՍՅԱՆ) (2.02 (14.02) 1894-1959), դերասան, ռեժիսոր, դրամատուրգ, թատերական գործիչ, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1939 թ.), ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ (1954 թ.) - *125-ամյակ*

ՎԱՍԻԼԻ ՍՏՐՈՒՎԵ (1889-1965), ռուս արևելագետ, Հին Արևելքի պատմության մասնագետների սովետական դպրոցի հիմնադիր, մանկավարժ, ԽՍՀՄ ԳԱ ակադեմիկոս (1935 թ.), ԽՍՀՄ ԳԱ ազգագրության (1937-1940 թթ.) և արևելագիտության (1941-1950 թթ.) ինստիտուտների տնօրեն - *130-ամյակ*

3.02

ՖԵԼԻՔՍ ՄԵՆԴԵԼՍՈՆ ԲԱՐՏՈԼԴԻ (1809-1847), գերմանացի կոմպոզիտոր, դիրիժոր, մանկավարժ, դաշնակահար, երգեհոնահար, երաժշտության մեջ ռոմանտիկական ուղղության ներկայացուցիչ - *210-ամյակ*

4.02

ՍԻՄԵՈՆ ՀԱԽՈՒՄՅԱՆ (1859-1905), հրապարակախոս, գրող, մանկավարժ, թարգմանիչ - *160-ամյակ*

5.02

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԱՂԱՄՅԱՆ (1879-1932), ճարտարագետ, գյուտարար, նկարիչ, գունավոր հեռուստացույցի հայտնագործողը, լուսահեռագրման համակարգի հեղինակ - *140-ամյակ*

6.02

ԳՐԻԳՈՐ ԶԱՄՊԱՔՃՅԱՆ (1889-1962), արվեստաբան, Ռուսինիայի ակադեմիայի թղթակից անդամ (1948 թ.), Բուխարեստում

Զամպաքճյանի անվան պետական թանգարանի (այժմ՝ Արվեստի գործերի թանգարանի Զամպաքճյան բաժին) հիմնադիր - **130-ամյակ**

ՎԱՐԱՆ ՌՇՏՈՒՆԻ (1894-1970), պատմաբան, մանկավարժ, ՀԽՍՀ ԳԱ թղթակից անդամ (1956 թ.), ՀԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1946 թ.) - **125-ամյակ**

7.02

ԱՇՈՏ ԱՍԼԱՆՅԱՆ (1919-1989), երկրաբան, Երևանի պոլիտեխնիկական ինստիտուտի ռեկտոր(1965-66թթ.), ՀԽՍՀ բարձրագույն և միջնակարգ մասնագիտական կրթության նախարար (1966-ից), Հայկական երկրաբանական ընկերության նախագահ (1968-ից), Մոլորակաբանության միջազգային ասոցիացիայի անդամ (1970-ից),ՀԽՍՀ ԳԱ ակադեմիկոս (1986 թ.), ՀԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1961թ.)-**100-ամյակ**

8.02

ՎԻԼԵՆ ԶԱՐԶՕՂԵՅԱՆ (1934-2016), դիրիժոր, Երևանի Ալ. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի ազգային ակադեմիական (1982-ից) և Հ. Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիայի պետական թատրոնների գլխավոր դիրիժոր, ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1978 թ.) - **85-ամյակ**

9.02

Վահան Տերյանի (Տեր-Գրիգորյան) ծննդյան օրը (1885-1920)

ԵՐՎԱՆԴ ԹԵՐԶՅԱՆ (1939), աստղաֆիզիկոս, մանկավարժ, ՀՀ ԳԱԱ արտասահմանյան անդամ (1990 թ.), ԱՄՆ Կոռնելի համալսարանի աստղագիտության բաժանմունքի տնօրեն (1979-1999 թթ.), նույն համալսարանի գիտության և կրթության զարգացման Նյու Յորքի նահանգի ՆԱՍԱ-ի տիեզերական դրամաշնորհների ծրագրի տնօրեն (1996-ից) - **80-ամյակ**

10.02

ՀԱՄԱԶԱՄԴ ՕՐԱՆՋԱՆՅԱՆ (1874-1947), բժիշկ, պետական, քաղաքական, կուսակցական, հասարակական գործիչ, Հայաս-

տանի Առաջին Հանրապետության կառավարության անդամ, Արտաքին գործերի նախարար (1920 թ.), վարչապետ (1920 թ.) - **145-ամյակ**

ՀՐԱՆՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ (1919-1987), գեղանկարիչ, մանկավարժ, ՀԽՍՀ վաստակավոր նկարիչ (1970 թ.) - **100-ամյակ**

11.02

ԱԼԲԵՐՏ ԱԶԱՐՅԱՆ (1929), մարմնամարզիկ, ՀՀ Օլիմպիական կոմիտեի պատվավոր նախագահ, ՀՀ Մարմնամարզության ֆեդերացիայի նախագահ, Երևանի պատվավոր քաղաքացի (2000 թ.), Օլիմպիական (1956 թ., 1960 թ.), աշխարհի (1954 թ., 1958 թ.), Ասիական (1963 թ.) խաղերի չեմպիոն, ԽՍՀՄ սպորտի վաստակավոր վարպետ (1954 թ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր մարզիչ, ՀԽՍՀ ֆիզկուլտուրայի և սպորտի վաստակավոր գործիչ (1967 թ.) - **90-ամյակ**

ԱՇԽԱՐՀԲԵԿ (ԼՈՌԻՍ-ՄԵԼԻՔ) ՔԱԼԱՆԹԱՐ (1884-1942), հայագետ, հնագետ, պատմաբան, Սանկտ Պետերբուրգի Հնագիտական ինստիտուտի իսկական անդամ (1912 թ.), Կայսերական հնագիտական ընկերության անդամ (1914 թ.), Անիի պեղումների XIII արշավախմբի ղեկավար (1914 թ.), Հնությունների պահպանության կոմիտեի հիմնադիրներից (1919 թ.) - **135-ամյակ**

ԱՐՄԵՆ ԷԼԲԱԿՅԱՆ (1954), դերասան, թատերական ռեժիսոր, մանկավարժ, Էդգար Էլբակյանի անվան դրամայի և կոմեդիայի թատրոնի հիմնադիր (1994 թ.), Երևանի Խամաճիկների պետական թատրոնի տնօրեն (2000-ից), Գ. Սուևդուկյանի անվան ազգային ակադեմիական թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար (2015-ից), ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (2003 թ.), ՀՀ ժողովրդական արտիստ (2017 թ.) - **65-ամյակ**

ԶՈԶԱՅԱ ՈՒԻԼԱՐԴ ԳԻԲՍ (1839-1903), ամերիկացի ֆիզիկոս-տեսաբան, մաթեմատիկոս, մեխանիկ, թերմոդինամիկայի և վիճակագրական մեխանիկայի հիմնադիրներից - **180-ամյակ**

12.02

ԱՐՐԱՐԱՍ ԼԻՆԿՈԼՆ (1809-1865), ամերիկացի քաղաքական գործիչ, իրավաբան, ԱՄՆ-ի 16-րդ նախագահ (1861-1865 թթ.) - **210-ամյակ**

ԱՐԱՍ ՂԱՆԱԼԱՆՅԱՆ (1909-1983), բանասեր, բանահավաք, հայագետ, մանկավարժ, ՀԽՍՀ ԳԱ ակադեմիկոս (1977 թ.), ՀԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1967 թ.) - **110-ամյակ**

ԼԱՎՐԵՆՏԻ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ (1944), լեզվաբան, մանկավարժ, ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ (2010 թ.), ՀՀ ԳԱԱ լեզվի ինստիտուտի տնօրեն (2006-2011 թթ.) - **75-ամյակ**

ԼԵՎՈՆ ՀԱՐՈՒԹ (ՀԱՐՈՒԹ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ) (1894-1957), դերասան, ՀԽՍՀ վաստակավոր արտիստ (1954 թ.) - **125-ամյակ**

13.02

ԱՇՈՏ ՔԱԶՎՈՐՅԱՆ (1909-1970), դերասան, ՎԽՍՀ (1958 թ.), ՀԽՍՀ (1959 թ.) վաստակավոր արտիստ - **110-ամյակ**

ԵԼԵՆԱ ՍԱԿԱՆՅԱՆ (1944–2003), ռեժիսոր, Կինեմատոգրաֆիայի համամիութենական պետական ինստիտուտի գիտահանրամատչելի ֆիլմերի արվեստանոցի ղեկավար (1988 թ.), ՌԴ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1996 թ.) - **75-ամյակ**

ԻՎԱՆ ԿՈՒԼՈՎ (1769-1844), ռուս գրող, բանաստեղծ, թարգմանիչ, առակագիր - **250-ամյակ**

ՍԻՄՈՆ ՀՈՎՆԱՆՅԱՆ (1909-1975), ճարտարագետ, շինարար, ՀԽՍՀ գիտությունների և տեխնիկայի վաստակավոր գործիչ (1967 թ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր շինարար (1957 թ.) - **110-ամյակ**

ՌՈՒԲԵՆ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ (1954), գեղանկարիչ, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1985-ից) - **65-ամյակ**

14.02

ԱՆՈՒՇԱՎԱՆ ԱՐՁՈՒՄԱՆՅԱՆ (1904-1965), տնտեսագետ, պետա-

կան, քաղաքական, հասարակական գործիչ, ԽՍՀՄ ԳԱ ակադեմիկոս (1963 թ.), ԵՊՀ ռեկտոր (1937 թ.), ԽՍՀՄ ԳԱ համաշխարհային էկոնոմիկայի ու միջազգային հարաբերությունների ինստիտուտի տնօրեն (1956-1965 թթ.) - **115-ամյակ**

ԳԱՌՆԻԿ ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ (ՏԵՐ-ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ) (1909-1989), գրականագետ, թատերագետ, գրող, մանկավարժ, բառարանագիր, խմբագիր, ՀԽՍՀ գրողների միության անդամ (1943-ից), Եղիշե Չարենցի անվան գրականության և արվեստի թանգարանի տնօրեն (1954-1963 թթ.), ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1967 թ.) - **110-ամյակ**

ՌՈՒԶԱՆ ԶԱՔԱՐՅԱՆ (1949), արվեստաբան, լրագրող, խմբագիր, «Ոսկե ծիրան» միջազգային կինոփառատոնի գեղարվեստական խորհրդի անդամ, Հայաստանի ժուռնալիստների միության, Կինոքննադատների և կինոլրագրողների միջազգային ասոցիացիայի հայաստանյան մասնաճյուղի, «Պո-Արաքս» հայ-իտալական մշակութային ընկերության (Վենետիկ) անդամ - **70-ամյակ**

15.02

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ (1914-2001), երաժշտագետ, ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1961 թ.) - **105-ամյակ**

ԱՐՖՈ (ԱՐՓԵՆԻԿ) ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ (1909-1985), գրականագետ, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1952-ից), ԽՍՀՄ Նախարարների խորհրդին առընթեր արվեստի գործերի վարչության նախագահի տեղակալ (1946-1951 թթ.), Մաքսիմ Գորկու անվան համաշխարհային գրականության ինստիտուտի տնօրենի տեղակալ (1955-ից), «ԽՍՀՄ ժողովուրդների էպոսները» ակադեմիական մատենաշարի գլխավոր խմբագիր (1970-ից) - **110-ամյակ**

ԳԱԼԻԼԵՈ ԳԱԼԻԼԵՅ (1564-1642), իտալացի ֆիզիկոս, աստղագետ, փիլիսոփա - **455-ամյակ**

ՍՊԱՐՏԱԿ ՍԱՖՅԱՆ (1929-2001), նկարիչ, մանկավարժ, «Սովետական գրող» (1982-1987 թթ.), «Արևիկ» (1987-1991 թթ.) իրա-

տարակչությունների գեղարվեստական խմբագիր, ՀՀ վաստակավոր նկարիչ (1975 թ.) - *90-ամյակ*

16.02

ԹՈՐԳՈՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ (1919-2012), կոմիտասագետ, բանաստեղծ, գրող, հոգևոր գործիչ, Ամերիկայի արևելյան թեմի առաջնորդական փոխանորդ (1951 թ.), Հայ եկեղեցու Ամերիկայի Արևմտյան թեմի առաջնորդ (1962 թ.), Կաթոլիկոսական տեղապահ (1994 թ.), Նյու Յորքի Ընդհանուր Աստվածաբանական ճեմարանի պատվավոր դոկտոր, Երուսաղեմի 96-րդ Հայոց Պատրիարք (1990-ից) - *100-ամյակ*

ՌՈՒԲԵՆ ՈՐԲԵՐՅԱՆ (ԱԼԻՔՅԱՆ) (1874-1931), արևմտահայ գրող, բանաստեղծ, ուսուցիչ, լրագրող - *145-ամյակ*

17.02

ԱԼԵՔՍԱՆՂՐ ԽԱՏԻՍՅԱՆ (1874-1945), պետական, քաղաքական, հասարակական գործիչ, լրագրող, Թիֆլիսի քաղաքագլուխ (1910-1917 թթ.), քաղաքների միության Կովկասյան կոմիտեի նախագահ (1914-ից), Ալեքսանդրապոլի քաղաքագլուխ (1917 թ.), Հայաստանի արտաքին գործերի նախարար (1918 թ.), Հայաստանի Առաջին Հանրապետության վարչապետ (1919-1920 թթ.) - *145-ամյակ*

ԳԵՎՈՐԳ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ (1924-2012), Խորհրդային Միության հետախույզ, Խորհրդային Միության հերոս, ԽՍՀՄ ՊԱԿ-ի գնդապետ, ՀՀ Պատվո շքանշանի ասպետ, «Թեիրան-43» հետախուզական հատուկ խմբի իրականացրած օպերացիայի ղեկավար (մասնակից) - *95-ամյակ*

ԿՂԵՄԵՍ (ՄԿՐՏԻՉ) ՍԻՊԻԼՅԱՆ (1824-1878), հոգևոր գործիչ, դրամագետ, Վիեննայի Մխիթարյան միաբանության անդամ (1842-ից) - *195-ամյակ*

ՆԻԿՈԼԱՅ ԳԱՄԱԼԵԱ (1859-1949), Խորհրդային մանրէաբան, ԽՍՀՄ ԳԱ պատվավոր ակադեմիկոս, ԽՍՀՄ բժշկական գիտությունների ակադեմիայի ակադեմիկոս, Օդեսայի մանրէաբանու-

թյան ինստիտուտի հիմնադիր (1899 թ.), Մոսկվայի մանրէաբանության և համաճարակագիտության ինստիտուտների գիտական ղեկավար (1930-1938 թթ.) - **160-ամյակ**

18.02

ԷՂՈՒՐՈՂ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ (1944 - 2017), պատմաբան, մանկավարժ, «Հիմնարար հայագիտություն» էլեկտրոնային հանդեսի գլխավոր խմբագիր (2015-2017 թթ.) - **75-ամյակ**

ՄԱՔՍԻՄ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ (ՄԻՍԱԲ ԱՎԱՆԵՍՅԱՆ) (1934), գրող, հրապարակախոս, խմբագիր, Ստեփանակերտի Վահրամ Փափազյանի անվան պետական դրամատիկական թատրոնի տնօրեն (1986-1987 թթ.), ԼՂՀ Նախարարների խորհրդի լրատվության և մամուլի դեպարտամենտի ղեկավար (1993-1995 թթ.) - **85-ամյակ**

19.02

Գիրք նվիրելու օր

ԱԼԵՔՍԱՆՈՐ ՄԱՆՈՒՉԱՐՅԱՆ (1929-2001), հնագետ, վիճակագրագետ, արվեստաբան, մանկավարժ, պետական, քաղաքական գործիչ, ՀՀ Գերագույն խորհրդի պատգամավոր (1990-1995 թթ.) - **90-ամյակ**

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ (1869-1923), բանաստեղծ, արձակագիր, թարգմանիչ, բանասեր, գրական, ազգային, հասարակական գործիչ, «Վերնատուն» գրական խմբակի հիմնադիր (1899 թ.), Հայ գրողների Կովկասյան ընկերության նախագահ (1912-1921 թթ.), Հայոց Հայրենակցական միությունների միության նախագահ (ՀՀՄՄ, 1918 թ.), Հայաստանի Օգնության կոմիտեի նախագահ (1921-1922 թթ.) - **150-ամյակ**

20.02

ԱՐՐԱՀԱՄ ԱԼԻԽԱՆՈՎ (20.02 (04.03) 1904-1970), ֆիզիկոս, Երևանի ֆիզիկայի ինստիտուտի հիմնադիր (1943 թ.), ԽՍՀՄ ԳԱ տեսական և էքսպերիմենտալ ֆիզիկայի ինստիտուտի հիմնադիր-տնօրեն (1945-1968 թթ.), ծանր ջրային դանդաղեցուցի-

չով ԽՍՀՄ-ում իր տեսակի մեջ առաջին միջուկային ռեակտորի նախագծման և կառուցման ղեկավար (1949թ.), ԽՍՀՄ ԳԱ (1943 թ.), ՅԽՍՀ ԳԱ ակադեմիկոս (1943 թ.) - **115-ամյակ**

ԼԵՈՆԻԴ ԴՎԱԹՅԱՆ (1949), տրոմբոնահար, «70-ականների Երևան» ջազ-նվագախմբի կազմակերպիչներից (2005 թ.), ՅՅ վաստակավոր արտիստ (1990 թ.) - **70-ամյակ**

21.02

Մայրենի լեզվի անադարտության օր

ՎԱՍԻԼԻ ՔԱԹԱՆՅԱՆ (1924-1999), կինոռեժիսոր, գրող, ԽՍՀՄ կինեմատոգրաֆիստների միության անդամ (1957 թ.), ՌԽՖՍՐ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1988 թ.) - **95-ամյակ**

23.02

ԱՐՏԱՇԵՍ ՆԱԶԻՆՅԱՆ (1924-1999), բանագետ, բանասեր, ՅՅ ԳԱ Յնագիտության և ազգագրության ինստիտուտի բանահյուսության բաժնի ղեկավար (1960-1999 թթ.), «Ղայ ժողովրդական հեքիաթներ»-ի համահավաք բազմահատոր հրատարակության խմբագիր (1958-1985 թթ.) - **95-ամյակ**

24.02

ՎԱՐԴԻՄԻՐ ՇԱՊՈՇՆԻԿՈՎ (1884-1968), խորհրդային մանրէաբան, ԽՍՀՄ ԳԱ ակադեմիկոս (1953 թ.), ԽՍՀՄ-ում տեխնիկական մանրէաբանության հիմնադիրներից - **135-ամյակ**

25.02

Ձորավար Անդրանիկի ծննդյան օրը (1865-1927)

ԼԵՎՈՆ ԲՈՅԱԶՅԱՆ (1939-1989), արձակագիր, թարգմանիչ, դերասան, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1970 թ.) - **80-ամյակ**

ԽԱԶԻԿ ՄՈՍՋՅԱՆ (25.02 (10.03) 1909-1996), փիլիսոփա, դիվանագետ, խմբագիր, ԽՍՀՄ սոցիոլոգիական ասոցիացիայի վարչության նախագահ (1977-1988 թթ.), Միջազգային սոցիոլոգիական ընկերակցության փոխնախագահ (1983-1988 թթ.), Ռուսաս-

տանի գիտության վաստակավոր գործիչ (1969 թ.) - *110-ամյակ*

ՍԱՐԳՍՐԻՏ ԽԱԶԻԿՅԱՆ (1949), լեզվաբան, մանկավարժ - *70-ամյակ*

ՎԱԶԵ (ՎԱԶԻԿ) ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ (1919-1998), գրականագետ, ՀՀ գրողների միության անդամ (1966թ.), Ս. Մաշտոցի անվան Մատենադարանի տնօրեն (1952-1953 թթ.), ԵՊՀ գիտական աշխատանքների գծով պրոռեկտոր (1956-1965 թթ.), ՀԽՍՀ ԳԱ Ս. Աբեղյանի անվան գրականության ինստիտուտի (1965-1977 թթ.), ՀԽՍՀ ԳԱ հիմնարար գրադարանի տնօրեն (1978-1998 թթ.), ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս (1994 թ.) - *100-ամյակ*

ՏԻԳՐԱՆ ԶԱՐԳԱՐՅԱՆ (1954), ճարտարագետ, մանկավարժ, տեխնիկական գիտությունների թեկնածու, ՀՀ ԳԱԱ Հիմնարար գիտական գրադարանի տնօրեն (2006-2011 թթ.), գիտական ղեկավար (2011-ից), ՀՀ ԳԱԱ միջազգային գիտակրթական կենտրոնի «Գրադարանային գործ և տեղեկատվական աղբյուրներ» ամբիոնի վարիչ (2008-ից), Ավտոմատացման պրոբլեմների ՀամԳՀԻ փոխտնօրեն (1990-1994 թթ.), Եվրոպական ազգային գրադարանների տնօրենների կառավարման, “Библиотечная Ассоциация Евразии”, «Հայկական ինտերնետ» միության խորհուրդների անդամ, Հայաստանի ազգային գրադարանի տնօրեն (2011-ից) - *65-ամյակ*

26.02

ԳԵՏԻԿ ԲԱՂՂԱՍԱՐՅԱՆ (1949), քանդակագործ, մանկավարժ, Երևանի Գեղարվեստի ակադեմիայի քանդակագործության բաժնի ղեկավար (1993-ից), ՀՀ վաստակավոր նկարիչ (2011 թ.) - *70-ամյակ*

ՆԱՂԵԺՂԱ ԿՐՈՒՊՍԿԱՅԱ (1869-1959), խորհրդային պետական, կուսակցական գործիչ, ԽՍՀՄ ԳԱ պատվավոր անդամ (1931 թ.) - *150-ամյակ*

ԿՈՆՍՏԱՆՏԻՆ ԽՈՒՂԱԲԱՇՅԱՆ (26.02 (11.03) 1909-1993), ճարտարապետ, ՀՀ ճարտարապետների միության անդամ (1935 թ.),

ՀԽՍՀ վաստակավոր շինարար (1958թ.) - *110-ամյակ*

27.02

ՎԱՐԴԱՆ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ (1959), դերասան, կատակերգու, սցենարիստ, առաջին հայկական ոչ պետական երիտասարդական «Ոզնիներ» թատրոնի հիմնադիրներից (1988 թ.) - *60-ամյակ*

28.02

Մարտիրոս Սարյանի ծննդյան օրը (1880-1972)

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԽԱՆ ՄԱՍԵՅՅԱՆ (ՄԱՍԵՅՅԱՆ) (1864-1931), իրանահայ թարգմանիչ, պետական, հասարակական գործիչ, դիվանագետ, մանկավարժ, հրապարակախոս, խմբագիր, Շեքսպիրի և Ջորջ Բայրոնի ստեղծագործությունների առաջին թարգմանիչը, Պարսկաստանի առաջին դեսպանը ճապոնիայում, Պարսկաստանի դեսպանը Գերմանիայում (1912 թ.), Մեծ Բրիտանիայում (1927-1929 թթ.) - *155-ամյակ*

ՄԱԿԱԲԵ ՄԱՆՈՒԵԼՅԱՆ (1929-1980), ճարտարապետ, ՀՀ ճարտարապետների միության անդամ (1957-ից), ՀԽՍՀ վաստակավոր ճարտարապետ (1972 թ.) - *90-ամյակ*

ՍՈՒՍԱՆՆԱ (ՇՈՒՇԱՆԻԿ) ԱՄԱՏՈՒՆԻ (1924-2010), երաժշտագետ, արվեստաբան, մանկավարժ, ՀԽՍՀ վաստակավոր ուսուցիչ (1966 թ.) - *95-ամյակ*

ՐԱՖՖԻ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ (1939-1990), երգիչ, ՀԽՍՀ վաստակավոր արտիստ (1978 թ.) - *80-ամյակ*

ՄԱՐՏ

1.03

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՓԱՇԱՅԱՆ (1909-1965), լեզվաբան, մանկավարժ, հասարակական գործիչ - *110-ամյակ*

ԱՐՇԱԿԻՐ ԽՈՆԴԱՐՅԱՆ (1889-1957), թարգմանիչ, ուսուցիչ,

սցենարիստ, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1934-ից), Արմենտայի (Արմենպրես) պատասխանատու խմբագիր (1926-1927թթ.) - *130-ամյակ*

ԳՐԻԳՈՐ ԲՈՅԱԶԻԵՎ (1909-1974), հայազգի թատերագետ, մանկավարժ, թատերական քննադատ - *110-ամյակ*

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ (1889-1974), գեղանկարիչ, «Սամարղանդի կոմունա» գեղարվեստի դպրոցի, Երևանի գեղարվեստի ուսումնարանի հիմնադիրներից, վարիչ (1922թ.), ԽՍՀՄ ժՏՆՑ-ում Ուզբեկստանի տաղավարի գլխավոր նկարիչ (1937-ից), Ուզբ. ԽՍՀ ժողովրդական նկարիչ (1944թ.) - *130-ամյակ*

ՎԵՐԺԻՆԵ ՍՎԱԶԼՅԱՆ (1934), բանագետ, ժողովրդագետ, բանահավաք, ցեղասպանագետ, բանասիրական գիտությունների դոկտոր, ՀՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (2016 թ.) - *85-ամյակ*

2.03

ԲԵԴՐԺԻՒ ՍՄԵՏԱՆԱ (1824-1884), չեխ երգահան, դիրիժոր, դաշնակահար, երաժշտության ուսուցիչ, չեխական ազգային կոմպոզիտորական դպրոցի հիմնադիր - *195-ամյակ*

ԳՐԻԳՈՐ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆՑ (1934), երկրաբան, բարեգործ, մանկավարժ, Արցախի Հանրապետության երկրաբանական թանգարանի հիմնադիր, ԽՍՀՄ երկրաբանության նախարար (1989-1991 թթ.), «Գեոսերվիս» միջազգային գիտատեխնիկական ընկերության տնօրեն (1992-ից), ՌԴ բնական գիտությունների ակադեմիայի անդամ (1996 թ.), ՀՀ ԳԱԱ պատվավոր դոկտոր (2002 թ.) - *85-ամյակ*

3.03

ԱՐԹՈՒՐ (ԱՐՏԱՇԵՍ) ՍԵՍՉՅԱՆ (1949), ճարտարապետ, երաժիշտ, երգահան, երգիչ, բանաստեղծ, նկարիչ, «Առաքյալներ» ռոք խմբի հիմնադիր, Մատենադարանի նոր մասնաշենքի շինարարության գլխավոր ճարտարապետ (2007-2011 թթ.), Կոմիտասի թանգարան-ինստիտուտի ճարտարապետ (2015 թ.), Երևանի

գլխավոր ճարտարապետ (2018 թ.) - **70-ամյակ**

ԻՐԻՆԱ ՏՈԿՄԱԿՈՎԱ (ՄԱՆՈՒԿՈՎԱ) (1929-2018), հայազգի մանկագիր, արձակագիր, բանաստեղծ, թարգմանչուհի, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1965-ից) - **90-ամյակ**

ԼԱՌԻՐԱ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ (1924-2010), բժիշկ-սրտաբան, մանկավարժ, սրտաբանության մեջ «Կենսամաթեմատիկական բանաձև»-ի հիմնադիր, ՀՀ սրտաբանների ընկերակցության անդամ (1952-1979 թթ.) - **95-ամյակ**

ՎՐՈՒՅՐ ԳԱԼՍՏՅԱՆ (1924-1996), գեղանկարիչ, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1968-ից) - **95-ամյակ**

4.03

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՊՈՊՈՎ (4.03 (16.03) 1859-1905), ռուս ֆիզիկոս, ռադիոյի գյուտարարներից, աշխարհում առաջին ռադիոընդունիչի ստեղծողը - **160-ամյակ**

ԲԱԳՐԱՏ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ (1939-1992), գեղանկարիչ, մանկավարժ, ՀԽՍՀ նկարիչների միության անդամ (1971 թ.) - **80-ամյակ**

ՆՈՐԱՅՐ ԲՅՈՒՋԱՆԴԱՑԻ (ՍՏԵՓԱՆ ԳԱԶԵՉՅԱՆ, ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԹԵՐԶՈՆՑ) (1844-1916), լեզվաբան, հայագետ, բանասեր, ուսուցիչ, հոգևոր գործիչ, Վենետիկի Մխիթարյան միաբանության անդամ, «Բազմավեպ»-ի տեսչության վարիչ (1867 թ.), մատենադարանապետ (1868-1869 թթ.) - **175-ամյակ**

5.03

ԱՇՈՏ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ (1954), գեղանկարիչ, «Սանկտ-Պետերբուրգի գեղանկարիչ» թերթի համահեղինակ, գլխավոր խմբագիր (1999 թ.), Սանկտ-Պետերբուրգի նկարիչների միության (1992-ից), վարչության (2002-ից), Ռումինիայի նկարիչների միության (1998-ից) անդամ - **65-ամյակ**

ՀԱՅԿ ԱՔԹԵՐՅԱՆ (1904-1943), ռումինահայ բեմադրիչ, թատերագետ, թարգմանիչ, Բուխարեստի ազգային թատրոնի տնօրեն

(1940-1941 թթ.), ռուսինական Մեծ հանրագիտարանի խմբագիր-ներից - **115-ամյակ**

ՀՐԱՆՏ ԳԱԼԻԿՅԱՆ (1889-1938), իրավաբան, հասարակական-քաղաքական գործիչ, խմբագիր, արևմտահայերի առաջին համագումարի (1917 թ.) կազմակերպիչ, գործադիր մարմին, ԵՊՀ հիմնադիրներից- **130-ամյակ**

ՍԱՆՈՒԿ ԹՈՓՈՒԶՅԱՆ (1949), պետական, քաղաքական գործիչ, իրավաբան, ՀՀ կառավարության աշխատակազմի ղեկավար-նախագահ (2000-2008 թթ.), ՀՀ նախագահի խորհրդական (2008-2009 թթ.), ՀՀ սահմանադրական դատարանի անդամ (2009-ից) - **70-ամյակ**

ՎԱԶԳԵՆ ՍԱՐԳՍՅԱՆ (1959-1999), ռազմական, քաղաքական, պետական գործիչ, Արցախյան ազատագրական պայքարի կազմակերպիչներից, գրող, լրագրող, Հայաստանի գրողների միության անդամ (1985 թ.), ՀՀ նախագահի պաշտպանության հարցերով խորհրդական, Երկրապահ կամավորականների միության հիմնադիր-նախագահ (1993-ից), ՀՀ վարչապետ (1999 թ.), ՀՀ պաշտպանության առաջին նախարար (1991-1992 թթ., 1995-1999 թթ.), ՀՀ ազգային հերոս, Արցախի հերոս - **60-ամյակ**

ՎԻՏԱԼԻ ԲԱԼԱՍԱՆՅԱՆ (1959), ռազմական գործիչ, ԼՂՀ ՊԲ գեներալ-մայոր (2000 թ.), «Արցախի պատերազմի վետերանների միություն» հասարակական կազմակերպության նախագահ (2000-2005 թթ.), ԼՂՀ նախագահի խորհրդական (2007-2010 թթ.), ԼՂՀ Անվտանգության խորհրդի քարտուղար (2016 թ.), Արցախի հերոս - **60-ամյակ**

ՖՐԻՂՐԻԽ ՄՅՈՒԼԼԵՐ (1834-1898), ավստրիացի լեզվաբան, հայագետ, Վիեննայի համալսարանի (1858 թ.), արքունական մատենադարանի տնօրեն, Կայսերական գիտությունների ակադեմիայի անդամ - **185-ամյակ**

6.03

ԱՆԱՐԻՏ ՄԻՆԻԹԱՐՅԱՆ (1969), օպերային երգչուհի, սոպրանո,

ՀՀ վաստակավոր արտիստ (2003 թ.) - *50-ամյակ*

ԱՆՂՐԵԱՍ ԱՎՈՆՈՒԹՈՍ (1654-1704), գերմանացի հայագետ, արևելագետ, հայերենը ուսումնասիրող առաջին գերմանացի գիտնականը - *365-ամյակ*

ԻԼՅԱ ԱՐԲԱՏՈՎ (ԵՂԻԱ ՅԱՂՈՒԲՅԱՆ) (1894-1967), բալետմայստեր, հայ ազգային բալետի հիմնադիրներից, Ալ. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի պետական թատրոնի գլխավոր բալետմայստեր (1938-1958 թթ.), ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1967 թ.) - *125-ամյակ*

7.03

ՄԻՄՈՆ ԳԱԼՍՏՅԱՆ (1914-2000), նկարիչ, ՀԽՍՀ վաստակավոր նկարիչ (1961 թ.) - *105-ամյակ*

ՍՏԵՓԱՆ ԲԱՐԽՈՒՂԱՐՈՎ (1894-1983), լեզվաբան, մանկավարժ, բառարանագիր, խմբագիր, ԽՍՀՄ ԳԱ թղթակից անդամ - *125-ամյակ*

8.03

Մայրության և գեղեցկության տոն

ԱՐՈՒՄ ՂԱԶՈՒՄՅԱՆ (1909-1970), դերասանուհի, Ստեփանակերտի թատրոնի հիմնադիրներից, Ադրբեջանական ԽՍՀ վաստակավոր արտիստ (1954 թ.) - *110-ամյակ*

ԳԵՎՈՐԳ (ԺՈՐԱ) ԹՈՍՈՒՆՅԱՆ (1934-2018), լեզվաբան, մանկավարժ - *85-ամյակ*

ԿԱՐԼ ՖԻԼԻՊ ԷՄԱՆՈՒԵԼ ԲԱԽ (1714-1788), կոմպոզիտոր, կլավեսինահար - *305-ամյակ*

ՀԱՐՎԱԶ ՊՈՂՈՍՅԱՆ (1924-1996), պատմաբան, մանկավարժ, հասարակական-քաղաքական գործիչ, ՀԽՍՀ բարձրագույն և միջնակարգ մասնագիտական կրթության կոմիտեի նախագահ (1962-1965 թթ.), Խ. Աբովյանի անվան ՀՊՄՀ ռեկտոր (1975-1979

թթ.) - *95-ամյակ*

9.03

ԱԼԵՔՍԵՅ ՇՈՎԿՈՒՆԵՆԿՈ (09.03 (21.03) 1884-1974), ուկրաինացի նկարիչ, ԽՍՀՄ Գեղարվեստի ակադեմիայի իսկական անդամ (1947 թ.), ԽՍՀՄ ժողովրդական նկարիչ (1944 թ.) - *135-ամյակ*

ԱՇԽԵՆ ԶԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ (ՏԵՐ-ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ) (09.03 (21.03) 1894-1979), քիմիկոս, Զայաստանի գիտության վաստակավոր գործիչ (1967 թ.) - *125-ամյակ*

ԱՐՏԱՇԵՍ ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ (1904-1999), բուսաբույծ, Երևանի գյուղատնտեսական ինստիտուտի պրոռեկտոր (1950-1956 թթ.), ԶԶ ԳԱԱ ակադեմիկոս (1996 թ.), ԶԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1961 թ.) - *115-ամյակ*

ԷՌԱ-ՍՈՖՅԱ ԲԱՐՈՒՏՉԵՎԱ (1934), երաժշտագետ, մանկավարժ, ԽՍՀՄ կոմպոզիտորների միության անդամ (1981 թ.), Ռուսաստանի բարձրագույն դպրոցի վաստակավոր գործիչ (1998 թ.) - *85-ամյակ*

ՅՈՒՐԻ ԳԱԳԱՐԻՆ (1934-1968), ԽՍՀՄ առաջին տիեզերագնաց-օդաչու, Խորհրդային Միության հերոս, ԽՍՀՄ ռազմաօդային ուժերի գնդապետ (1963 թ.), Ռուսաստանի պատվավոր քաղաքացի, ԽՍՀՄ սպորտի վաստակավոր վարպետ - *85-ամյակ*

ՄՈՂԵՍՏ ՄՈՒՍՈՐԳՍԿԻ (09.03 (21.03) 1839-1881), ռուս կոմպոզիտոր - *180-ամյակ*

ՏԱՐԱՍ ՇԵՎՉԵՆԿՈ (1814-1861), ուկրաինացի գրող, բանաստեղծ, նկարիչ, արվեստագետ, ժողովրդագետ, Ռուսաստանի Արքայական գեղարվեստի ակադեմիայի անդամ- *205-ամյակ*

10.03

ԼԵՎՈՆ ԽՈԶԱ-ԷՅՆԱԹՈՎ (ԽՈԶԱ-ԷՅՆԱԹՅԱՆ) (1904-1954), կոմպոզիտոր, դիրիժոր, ԶԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1945 թ.) - *115-ամյակ*

12.03

ԱԼԵՔՍԱՆՂԻ ՄՂԵՔՐՈՎ (ՄՂԵՔՐՅԱՆ) (1884-1966), դերասան, բեմադրիչ, Բալթիական գործարանի բանվորական թատրոնի հիմնադիր-ղեկավար (1917 թ.) - *135-ամյակ*

ԳԵՎՈՐԳ Ա. ՍԱՐԱՖՅԱՆ (1889-1975), մանկավարժ, թարգմանիչ, «Ազգ» (1916 թ.), «Կոչնակ» (1917 թ.) պարբերականների խմբագիր, «Նոր կեանք» թերթի հրատարակիչ - *130-ամյակ*

ՍԵՐՈՎԲԵ ՊԱՏԿԱՆՅԱՆ (1769-1836), բանաստեղծ, երաժիշտ, մանկավարժ, հայկական առաջին դպրոցի հիմնադիր (1805 թ.) - *250-ամյակ*

ՍՈՒՐԵՆ ՋՈՎՅԱՆՆԻՍՅԱՆ (1914-1989), դերասան, ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1985 թ.) - *105-ամյակ*

13.03

Եղիշե Չարենցի ծննդյան օրը (1897-1937)

ԵՐՎԱՆԴ ԼԱԼԱՅԱՆ (13.03 (25.03) 1864-1931), ազգագրագետ, բանահավաք, հնագետ, «Ազգագրական հանդես»-ի հրատարակիչ (1895-1916 թթ.), Թիֆլիսում Ազգագրական հրատարակչության (1900 թ.) և Հայոց ազգագրական ընկերության (1906 թ.) հիմնադիր - *155-ամյակ*

ԼԵՎՈՆ ՋՈՎՅԱՆՆԻՍՅԱՆ (1924-1988), ճարտարապետ, «Հայարդնախագիծ» ինստիտուտի գլխավոր ճարտարապետ (1967-1988 թթ.), Հայաստանի ճարտարապետների միության քարտուղար (1979-1985 թթ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր ճարտարապետ - *95-ամյակ*

ՆԻԿՈԼԱՅ ԵՆԻԿՈԼՈՊՈՎ (ԵՆԻԿՈԼՈՊՅԱՆ) (1924-1993), քիմիկոս, Սինթետիկ պոլիմերային նյութերի ինստիտուտի տնօրեն (1981-1993թթ.), ԽՍՀՄ ԳԱ ակադեմիկոս (1976թ.) - *95-ամյակ*

ՈՌՁԱ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ (1904-1988), ճարտարապետ, «Հայպետնախագիծ» ինստիտուտի գլխավոր ճարտարապետ (1958-1960

թթ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր շինարար (1960 թ.) - **115-ամյակ**

ՍՐՐՈՒՐԻ ԷԼԻԱՍ ՍԱՅԵՆ (1949), հայազգի պետական գործիչ, իրավաբան, Նոր Ձեւանդիայի Գերագույն դատարանի առաջին կին նախագահը (1999 թ.) – **70-ամյակ**

14.03

ԱԼԲԵՐՏ ԷՅՆՇՏԵՅՆ (ԱՅՆՇՏԱՅՆ) (1879-1955), գերմանացի ֆիզիկոս-տեսաբան, հարաբերականության հատուկ և ընդհանուր տեսությունների ստեղծող, լույսի քվանտային տեսության հիմնադիր, Նոբելյան մրցանակակիր - **140-ամյակ**

ԿԱՐԱՊԵՏ ՇԱՐՆԱԶԱՐՅԱՆ (ՇԱՐՆԱԶԱՐՅԱՆՑ) (1814-1865), բանասեր, հրատարակիչ, պատմաբան, մշակութային, եկեղեցական գործիչ, վարդապետ, Էջմիածնի հոգևոր ճեմարանի տեսուչ, Թիֆլիսի Ներսիսյան դպրոցի տնօրեն (1848 թ.), Մանչեստրի «Երկրագունդ» ամսագրի հրատարակիչ-խմբագիր (1864-1865 թթ.) - **205-ամյակ**

ԿԱՐԵՆ ԴՈՒՐԳԱՐՅԱՆ (1969), դիրիժոր, Ալ. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի ազգային ակադեմիական թատրոնի գլխավոր դիրիժոր (2001-2015 թթ.), ՀՀ վաստակավոր արտիստ (2006 թ.) - **50-ամյակ**

ՅՈՂԱՆ ՇՏՐԱՈՒՄ (1804-1849), ավստրիացի կոմպոզիտոր, ջութակահար, դիրիժոր- **215-ամյակ**

ՍՈՎԵՏ ԱՂՈՅԱՆ (1924-1992), գեղանկարիչ, բեմանկարիչ, ԽՍՀՄ նկարիչների միության անդամ (1965-ից) - **95-ամյակ**

ՎՐՈՒՅՐ ԲԱԼԱՍԱՆ (1914-2000), թարգմանիչ, բանաստեղծ, «Լիտերատուրնայա Արմենիա» ամսագրի պատասխանատու քարտուղար, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1934 թ.), ՀԽՍՀ մշակույթի վաստակավոր գործիչ (1974 թ.) - **105-ամյակ**

ՖԵԼԻՔՍ ՇԱՔԱՐՅԱՆ (1939-2015), արձակագիր, «Գրական Լոռի» պարբերականի հիմնադիր (1991-1997 թթ.), Հայաստանի գրող-

ճերի միության անդամ (1971 թ.) - *80-ամյակ*

15.03

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ (1924-2001), լեզվաբան, մանկավարժ
- *95-ամյակ*

ԳԵՂԱՄ ԹԱՐՎԵՐԴՅԱՆ (ՎԵՐԴԻ) (1884-1959), բանահավաք-
աշուղագետ - *135-ամյակ*

ՋՈՐՋ (ԳԵՎՈՐԳ) ԱՎԱԳՅԱՆ (1919-2017), ամերիկահայ պրոդյուս-
եր, ջազմեն, երաժշտագետ, մանկավարժ, «Ուորեն Բրադրզ»
կինոընկերության երաժշտական ձայնագրումների տնօրեն
(1951-1958 թթ.), Նյու Յորքում «Avakian&Co» ընկերության հիմ-
նադիր-նախագահ, ԱՄՆ-ի ձայնագրման արվեստի ազգային
ակադեմիայի նախագահության անդամ (1957 թ.), «Գրեմմի»
մրցանակակիր (1961 թ.) - *100-ամյակ*

ՌՈՒԲԵՆ ԴԻՇԴԻՇՅԱՆ (1959), պրոդյուսեր, “Central Partnership”
ընկերության գլխավոր տնօրեն (1995-2011 թթ.), “Mars Media
Entertainment” կինոընկերության հիմնադիր (2011 թ.)- *60-ամյակ*

16.03

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹԱՄԱՆՅԱՆԻ ծննդյան օրը (1878-1936)

ՆՈՒԲԱՐ ԹԵՐՁՅԱՆ (1909-1994), կինոյի և թատրոնի դերասան,
թուրք կինոգործիչների միության մեդալակաիր (1975 թ.), Անկա-
րայի կինոփառատոնի հատուկ մրցանակակիր (1973 թ.) - *100-
ամյակ*

17.03

ԿԵՏՏԻ (ԵՎԱՏԵՐԻՆԱ) ՍԱԼԽԱՍՅԱՆ (1919-2001), դաշնակահար,
մանկավարժ, ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր արտիստ (1967 թ.)
- *100-ամյակ*

18.03

ԱՐԻՍՏԱՎԵՍ ԱԼԹՈՒՆ-ՏՅՈՒՐԻ (ԱԼԹՈՒՆՅԱՆ) (1804-1868), հա-

սարակական գործիչ, արաբերեն «Էլ Մասըր» թերթի խմբագիր, Ազգային սահմանադրության ստեղծողներից - **215-ամյակ**

ԹՈՐՈՍ ԹՈՐԱՄԱՆՅԱՆ (1864-1934), ճարտարապետ, մանկավարժ, ՀԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1933 թ.) - **155-ամյակ**

ԼԵՎՈՆ ԽԱՉԵՐՅԱՆ (1924-2007), լեզվաբան, հայագետ - **95-ամյակ**

ՂԱԶԱՐՈՍ (ՂԱԶԱՐ) ՍԱՐԳՍՅԱՆ (18.03 (30.03) 1874-1960), ճարտարապետ, Գեղարվեստը խրախուսող կովկասյան ընկերության անդամ (1902-1921 թթ.), Վրաստանի Գեղարվեստի ակադեմիայի պրոռեկտոր (1919-1923 թթ.) - **145-ամյակ**

ՆԻԿՈԼԱՅ ՌԻՍՍԿԻ-ԿՈՐՍԱԿՈՎ (1844-1908), ռուս կոմպոզիտոր, մանկավարժ, դիրիժոր, երաժշտական- հասարակական գործիչ - **175-ամյակ**

ՍԱՄՎԵԼ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ (1929-2015), մաթեմատիկոս, մեխանիկ, մանկավարժ, ՄՊՀ մեխանիկայի ինստիտուտի տնօրեն (1992-2001 թթ.), Ռուսաստանի բնական գիտությունների (1993 թ.), Ուկրաինայի (1995 թ.) և Ռուսաստանի (2005 թ.) ճարտարագիտական ակադեմիաների անդամ, ՌԴ ԳԱ ակադեմիկոս (2000 թ.), ՀՀ ԳԱԱ արտասահմանյան անդամ (2000 թ.) - **90-ամյակ**

ՎԱՐԱԶՊԱՏ ԿԱԶԱՆՋՅԱՆ (1879-1974), վիրաբույժ, ԱՄՆ-ում պլաստիկ վիրաբուժության հիմնադիրը - **140-ամյակ**

19.03

ԱՐԱՍ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ (ՍԱՐԳԻՍ, ՍԵՐԳԵՅ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ) (1879-1919), պետական, քաղաքական գործիչ, Վանի նահանգապետ, 1915 թ. Վանի ինքնապաշտպանության կազմակերպիչներից, Հայաստանի Առաջին Հանրապետության կառավարության հիմնադիր-անդամ, Ներքին գործերի նախարար - **140-ամյակ**

ԶԻՆԱԻՂԱ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ-ԲԱԲԱՅԱՆ (1954), բանաստեղծ, ման-

կավարժ, բանասեր, գրականագետ, հասարակական-քաղաքական գործիչ, «Դպրատուն» գրական, մշակութային խմբակի հիմնադիր-ղեկավար (1980-ից) - **65-ամյակ**

ԼԵՎ ԿՈՒԼԻՉԱՆՈՎ (1924-2002), հայազգի կինոռեժիսոր, ԽՍՀՄ կինեմատոգրաֆիայի աշխատողների միության կազմկոմիտեի նախագահ (1964-1965 թթ.), ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ (1976 թ.) - **95-ամյակ**

ՎԱԼԵՐԻ ԼԵՈՆՏԵՎ (1949), ռուս երգիչ, ՌԴ ժողովրդական արտիստ (1996 թ.) - **70-ամյակ**

20.03

Ֆրանսերենի միջազգային օր

ԱՇՈՏ ԱԼԵՔՍԱՆՅԱՆ (1934), ճարտարապետ, ՀԽՍՀ ճարտարապետության և քաղաքաշինության կոմիտեի նախագահ (1988-1991 թթ.), ճարտարապետության արվեստանոցի ղեկավար (1991 թ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր ճարտարապետ (1981 թ.) - **85-ամյակ**

ԳՈՂԱՐ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ (1924-2008), ճարտարապետ, «Հայպետնախագիծ» ինստիտուտի նախագծերի գլխավոր ճարտարապետ (1967-1992 թթ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր ճարտարապետ (1972 թ.) - **95-ամյակ**

ԶՈՐԱՅՐ ԿԱԶՈՒՄՅԱՆ (1934-1995), ճարտարագետ-տեխնոլոգ, Միջազգային ճարտարագիտության ակադեմիայի անդամ (1994-ից) - **85-ամյակ**

ՆԻԿՈԼԱՅ ԳՈԳՈԼ (ՅԱՆՈՎՍԿԻ) (20.03 (01.04) 1809-1852), ռուս արձակագիր, դրամատուրգ, բանաստեղծ, գրաքննադատ - **210-ամյակ**

ՊԱՐԳԵՎ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ (1954), հոգևոր գործիչ, Հայ առաքելական եկեղեցու Արցախի թեմի առաջնորդ, Արցախյան պատերազմի մասնակից, Արցախի հերոս - **65-ամյակ**

ՈՌԻԲԵՆ ՍԻՄՈՆՈՎ (20.03 (01.04) (1899-1968), հայազգի ռեժիսոր, բեմադրիչ, դերասան, մանկավարժ, ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ (1946 թ.) - *120-ամյակ*

21.03

Պոեզիայի համաշխարհային օր

ԱՆՈՒՇԱՎԱՆ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ (1879-1954), դրամատուրգ, Երևանի կաշվի գործարանի կառավարիչ (1921-1929 թթ.), «Դիլիջան» առողջարանի տնօրեն (1933-1935 թթ.), ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1934-ից)- *140-ամյակ*

22.03

Ջրի համաշխարհային օր

ԼԻԴԻԱ ՍԵՅՖՈՒԼԻՆԱ (22.03 (03.04) 1889-1954), ռուս գրող, լրագրող, գրադարանավար, մանկավարժ, դերասանուհի - *130-ամյակ*

23.03

Օդերևութաբանության համաշխարհային օր

ԱԹԱՆԵՍ ՍԵՆԱԼ (ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ) (1909-1970), բանաստեղծ, մանկավարժ, թարգմանիչ, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1936-ից) - *110-ամյակ*

ԳԱԼՈՒՍ ԿՅՈՒԼՊԵՆԿՅԱՆ (1869-1955) բարեգործ, գործարար, ճարտարագետ, նավթագործ, “Turkish Petroleum”, “British Petroleum” նավթային ընկերությունների հիմնադիր, Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միության ղեկավար (1930-1932 թթ.) - *150-ամյակ*

ԳԵՎՈՐԳ ՍԱՆԱՍՅԱՆ (23.03 (05.04)1904-1976), կինոօպերատոր, ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1963 թ.) - *115-ամյակ*

ՉՈՎՅԱՆՆԵՍ ԶԱՐԻՖՅԱՆ (1879-1937), դերասան - *140-ամյակ*

ՊԻԵՌ ՍԻՄՈՆ ԼԱՊԼԱՍ (1749-1827), ֆրանսիացի աստղագետ, մաթեմատիկոս, ֆիզիկոս, Փարիզի գիտությունների ակադեմիայի անդամ, հավանականությունների տեսության ստեղծողը - *270-ամյակ*

ՏԻԳՐԱՆ ՊՈԼԱՏ (ՓՈԼԱԴ ՓՈԼԱԴՅԱՆ) (1874-1950), գեղանկարիչ, գրաֆիկ - *145-ամյակ*

24.03

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԶԱՔԻԵՎ (ԶԱՔՅԱՆ) (1874-1945), ճարտարագետ, ճարտարապետ, Դոնի Ռոստովի քաղաքագլուխ (1917 թ.), Երքաղշին հսկողության նախագահ (1930 թ.), Հայաստանի ճարտարապետների միության անդամ (1935-ից) - *145-ամյակ*

ՄԱՐՏԻՆ ԱՀԱՐՈՆՅԱՆ (1954), երգահան, կիթառահար, գեղանկարիչ, ՀՀ նկարիչների միության անդամ (2006 թ.), ՀՀ մշակույթի վաստակավոր գործիչ (2014 թ.) - *65-ամյակ*

ՊԵՏԵՐ ՅՈՒՁԵՖ ՎԻԼՀԵԼՍ ԴԵԲԱՅ (1884-1966), ֆիզիկոս-տեսաբան, ԽՍՀՄ ԳԱ արտասահմանյան անդամ (1924 թ.), Բեռլինի Կայզեր-Վիլհելմ ֆիզիկայի ինստիտուտի տնօրեն (1935 թ.), Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր քիմիայի բնագավառում (1936 թ.) - *135-ամյակ*

ՍԵՊՈՒՀ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՉՈՒԼՋՅԱՆ (1959), հոգևոր գործիչ, Հայաստանյազ Առաքելական եկեղեցու Գուգարաց թեմի առաջնորդ - *60-ամյակ*

ՍԻՄՈՆ ՍԻՄՈՆՅԱՆ (1914-1986), գրող, խմբագիր, հրատարակիչ, բանասեր, մանկավարժ, հրապարակախոս, Բեյրութի «Սփիւռք» շաբաթաթերթի, «Սեւան» ամսաթերթի հրատարակիչ, «Սեւան» տպագրատան հիմնադիր (1955 թ.), «Հասկ» թերթի խմբագիր - *105-ամյակ*

ՈՒԻԼՅԱՄ ՄՈՐԻՍ (1834-1896), անգլիացի նկարիչ, գրող, արվեստի տեսաբան, հասարակական գործիչ, Հնագույն շենքերի պահպանության ընկերության հիմնադիր (1877 թ.), Քելմստոկյան

հրատարակության հիմնադիր (1890-1991 թթ.) - **185-ամյակ**

25.03

ՅՈՒՐԻ ԶԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ (1944), կոմպոզիտոր, Հայաստանի կոմպոզիտորների և երաժշտագետների միության պատասխանատու քարտուղար (2004 թ.), ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (2012 թ.) - **75-ամյակ**

ՍԱՐԱԿ Բ ԽԱՊԱՅԱՆ (1849-1939), Կիլիկիայի հայոց կաթողիկոս (1902-1939 թթ.), «Սիոն» անսագրի խմբագիր (1874-1879 թթ.) - **170-ամյակ**

ՍԻՐԱՆՈՒՇ ՄԻՆԱՅԱՆ (1939), ֆիզիոլոգ, մանկավարժ, ՀՀ ֆիզիոլոգների միության նախագահության, Ուղեղի հետազոտության միջազգային կազմակերպության, Նյու Յորքի ԳԱ (1995թ.), Էկոլոգիայի և գործունեության անվտանգության միջազգային ակադեմիայի (1996 թ.) անդամ - **80-ամյակ**

26.03

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՊԵՅՋԱՍ (ՈՒՄԵՂ ԲԵՀՁԱԴ) (1809-1874), գեղանկարիչ - **210-ամյակ**

ՅՈՒՐԻԿ ՍԱՄՎԵԼՅԱՆ (1939-2010), քանդակագործ, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1970-ից) - **80-ամյակ**

27.03

Թատրոնի համաշխարհային օր

ԺԻՐԱՅՐ ՂԱՂԱՍՅԱՆ (1964), ռեժիսոր, Երևանի մնջախաղի պետական թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար (1998-ից), Հեռուստատեսության և ռադիոյի ազգային հանձնաժողովի նախագահի տեղակալ (2011-2017 թթ.), ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (2009 թ.) - **55-ամյակ**

29.03

ԵՂԻԱ ՏՆՏԵՍԱՅԱՆ (29.03 (10.04) 1834-1881), երաժիշտ, տեսա-

բան, տպարանատեր, հրատարակիչ, խմբագիր, ազգային-հասարակական գործիչ, Կ. Պոլսի Երաժշտական քննիչ հանձնաժողովի ատենապետ, շարականների առաջին գիտական ուսումնասիրողը, ազգային հոգևոր երաժշտության մասնագետ - **185-ամյակ**

30.03

ՊՈԼ ՎԵՌԼԵՆ (1844-1896), ֆրանսիացի բանաստեղծ- **175-ամյակ**

ՍՈՒՐԵՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ (1889-1934), թատերական գործիչ, ռեժիսոր, մանկավարժ, Ռուսաստանի լուսժողովրդատի թատերական բաժնի ազգային փոքրամասնությունների հանձնաժողովի նախագահ (1918-1922 թթ.), Մոսկվայի հայկական պետական դրամատիկական ստուդիայի հիմնադիր (1918 թ.), Աստրախանում, Նոր Նախիջևանում, Կրասնոդարում հայկական թատերախմբերի կազմակերպիչներից - **130-ամյակ**

ՎԻԿՏՈՐ ՖԱՆԱՐՉՅԱՆ (1929-2003), ֆիզիոլոգ, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս (1982 թ.), ՀՀ ԳԱԱ փոխնախագահ (1978-1990 թթ.), ՀՀ ԳԱԱ նախագահության անդամ (1994-ից), Նյու Յորքի ԳԱ իսկական անդամ (1995թ.), ՌԴ բնական գիտությունների ակադեմիայի ակադեմիկոս (1999 թ.), «Արարատ» միջազգային ակադեմիայի (Փարիզ) պատվավոր անդամ (1991 թ.), Օրբելու անվան ֆիզիոլոգիայի ինստիտուտի տնօրեն (1974-1978 թթ., 1989-2003 թթ.), ԽՍՀՄ ԳԱ թղթակից անդամ (1984 թ.), Վրացական ԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1980 թ.) - **90-ամյակ**

31.03

ՌՈՒԲԵՆ ԱԼԹՈՒՆՅԱՆ (1939), ալտահար, կոմպոզիտոր, մանկավարժ, ՀԽՍՀ վաստակավոր արտիստ (1983թ.), ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (2009 թ.) - **80-ամյակ**

ԱՊՐԻԼ

1.04

ՅՈՒՆԻՍԿՈՒՆԵՍ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ (ԿԱՂՋՎԱՆՑՅԱՆ) (1914-1994), բեմադրիչ, Երևանի Յ. Պարոնյանի անվան պետական երաժշտական թատրոնի ռեժիսոր (1957-ից), ՅԽՍՀ վաստակավոր (1945 թ.), ՅԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1958 թ.) - *105-ամյակ*

ՍԻԼԱՆ ԿՈՒՆԴԵՐԱ (1929), չեխ գրող - *90-ամյակ*

ՍԵՐՊԵՅ ՇԱՐՈՒՄՅԱՆ (1914-1977), պատմաբան, մանկավարժ, հասարակական գործիչ, Հայաստանի գիտության վաստակավոր գործիչ (1974 թ.) - *105-ամյակ*

ՎԱԶՐԻԿ ՍԵԿՈՅԱՆ (1909-1993), քաղաքական գործիչ, հիդրոշինարար, մանկավարժ, Երևանի քաղաքային խորհրդի գործադիր կոմիտեի նախագահ (1952-1954 թթ.), ՅԽՍՀ շինանյութերի արդյունաբերության նախարար (1965-1973 թթ.) - *110-ամյակ*

2.04

Առտիզմի մասին իրազեկության համաշխարհային օր

ԽՈՐԵՆ ՏԵՐ-ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ (1909-1991), ամերիկահայ քանդակագործ, գեղանկարիչ, գրաֆիկ - *110-ամյակ*

ՎՐԵԺ ԻՍՐԱՅԵԼՅԱՆ (1949-2013), արձակագիր, դրամատուրգ, հրապարակախոս, «Երկիր Ավետյաց» (1990-1991 թթ.), «Հայ զինվոր» (1993-1999թթ.) պարբերականների խմբագիր, ՀՀ ՊՆ լրատվության և քարոզչության վարչության պետ (1999-2009 թթ.), «Նաիրի» հրատարակչության տնօրեն (2010-2012 թթ.) - *70-ամյակ*

3.04

ԱԴԵԼԱԻՂԱ ՔԱՐԱՄՅԱՆ (1939), աշխարհագրագետ, կլիմայաբան, մանկավարժ, խմբագիր, Հայաստանի ճարտարապետների միության անդամ (1980-ից) - *80-ամյակ*

ԳԱԲՐԻԵԼ (ԲՅՈՒԶԱՆԴ) ՄԵՆԵՎԻՇՅԱՆ (03.04 (16.04) 1864-1936), լեզվաբան, հայագետ, մանկավարժ, հոգևոր գործիչ, Կ. Պոլսի Մխիթարյան դպրոցի տնօրեն (1913-ից), Վիեննայի Մխիթարյան միաբանության անդամ (1882-ից), «Հանդես ամսօրեայ» հանդեսի խմբագիր (1895-1996 թթ.) - *155-ամյակ*

4.04

ԳՐԻԳՈՐ (ԳԻԳՈ) ՇԱՐԲԱԲՉՅԱՆ (1884-1942), բեմանկարիչ, գեղանկարիչ, մանկավարժ, Հայ արվեստագետների միության (1916 թ.), «Հայարտուն» կազմակերպության (1921 թ.) հիմնադիր, Թբիլիսիի հայկական դրամատիկ թատրոնի գլխավոր նկարիչ (1921-ից), ՎեսՍՐ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1936 թ.) - *135-ամյակ*

ԴԱՎԻԹ ՄԱԼՅԱՆ (1904-1976), դերասան, Գ. Սունդուկյանի անվան թատրոնի տնօրեն (1952-1953 թթ.), ՀԽՍՐ վաստակավոր (1936 թ.), ԽՍՀՄ ժողովրդական (1943 թ.) արտիստ - *115-ամյակ*

5.04

ԱՐՇԱԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ (05.04 (13.04) 1869-1936), դերասան, Հայաստանի ժողովրդական արտիստ (1934 թ.) - *150-ամյակ*

ԼԵՎՈՆ ՋՈՒԼՅԱԼԱԿՅԱՆ (1964), հունահռոմեական ոճի ըմբիշ, ԽՍՀՄ սպորտի վաստակավոր վարպետ, Եվրոպայի, աշխարհի (1986 թ.), օլիմպիական (1988 թ.) չեմպիոն, Եվրոպայի լավագույն ըմբիշ (1986 թ.) - *55-ամյակ*

6.04

ԱՎԵՏԻՍ ՍՈՒՎԱԼՅԱՆ (1934-2006), բժիշկ, վնասվածքաբան, օրթոպեդ, ըմբիշ, ԽՍՀՄ սպորտի վարպետ (1958 թ.), հունահռոմեական ըմբշամարտի ՀԽՍՐ և Մոսկվայի բազմակի չեմպիոն (1954-1966 թթ.) - *85-ամյակ*

ԼԵՎՈՆ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ (1924-2001), ճարտարապետ, ՀԽՍՐ վաստակավոր ճարտարապետ (1972 թ.) - *95-ամյակ*

ԼԵՎՈՆ ՇԱՆԹ (ՆԱՐԱՇՊԵՏՅԱՆ) (1869-1951), դրամատուրգ, բա-

նաստեղծ, մանկավարժ, պետական, քաղաքական, կուսակցական, հասարակական գործիչ, Հայաստանի Առաջին Հանրապետության խորհրդարանի փոխնախագահ, «Համազգային Կրթական եւ Մշակութային Միութեան» հիմնադիր (1928 թ.) - **150-ամյակ**

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ (ԻՎԱՆ) ՍԱՂԱՔՅԱՆ (1914-1982), երկրաբան, մանկավարժ, ՀԽՍՀ ԳԱ ակադեմիկոս (1948 թ.), ՀԽՍՀ ԳԱ նախագահության անդամ (1957-1982 թթ.), ՀԽՍՀ ԳԱ տեխնիկական գիտությունների (1962-1968 թթ.), Երկրի մասին գիտությունների բաժանմունքի (1969-1982 թթ.) ակադեմիկոս-քարտուղար, Երկրաբանական գիտությունների ինստիտուտի տնօրեն (1963-1966 թթ.), ՀԽՍՀ գիտության և տեխնիկայի վաստակավոր գործիչ (1961 թ.) - **105-ամյակ**

ՈԱԶՄԻԿ ԱՄԻՐԳՈՒԼՅԱՆ (1929-2012), դերասան, ՀԽՍՀ վաստակավոր արտիստ (1980 թ.) - **90-ամյակ**

7.04

Մայրության, գեղեցկության և սիրո տոն

ԶԵԿԻ ՉԱՆ (1954), դերասան, կասկադյոր, կինոռեժիսոր, պրոդյուսեր, սցենարիստ, մարտական տեսարանների, հնարքների բեմադրիչ, երգիչ- **65-ամյակ**

ԱԳՆԵՍ ԶՈՒԿԻՄ (ԱՇԽԵՆ ՀՈՎԱԿԻՄՅԱՆ) (1854-1899), հայազգի այգեգործ, գիտնական, Սինգապուրի խորհրդանիշը հանդիսացող «Վանդա միսս Զոակիմ» խոլորձի հայտնի տեսակի հայտնաբերողը - **165-ամյակ**

ԱՎԵՏ (ԱՎԴԵՅ) ԳԱՔՐԻԵԼՅԱՆ (ՏԵՐ-ԳԱՔՐԻԵԼՅԱՆ) (1899-1983), ջութակահար, մանկավարժ, Կոմիտասի անվան պետական լարային քառյակի հիմնադիր անդամներից (1924-1974 թթ.՝ առաջին ջութակ), ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1945 թ.) - **120-ամյակ**

8. 04

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՓԱՆՈՍՅԱՆ (ԱԼՓԱՍԼԱՆ) (1859-1919), դրամատուրգ, բանաստեղծ, մանկագիր, թարգմանիչ, մանկավարժ - **160-ամյակ**

ՍՈՒՐԵՆ ՍՈՒՐԵՆՅԱՆ (ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ) (1899-1938), դերասան, Բաքվի թատերախմբի կազմակերպիչ, Դիլիջանի լուսբաժնին կից թատերախմբի ղեկավար (1924 թ.) - **120-ամյակ**

9. 04

ՎԱԴԻՄ ԿՈԺԵՎՆԻԿՈՎ (9.04 (22.04) 1909-1984), ռուս գրող - **110-ամյակ**

12. 04

Տիեզերագնացության և ավիացիայի միջազգային օր

ԲԱԳՐԱՏ ԱԼԵՔՅԱՆ (1949), գրող, «Հայ գրող» թերթի հիմնադիր-խմբագիր, «Պարույր Սևակ» հրատարակչության տնօրեն (1993-1996 թթ.), ՀԳՄ հրատարակչության տնօրեն (2002-2016 թթ.), Հայաստանի գրողների միության անդամ (1988 թ.) - **70-ամյակ**

ԻՈՍԵԲ ԳՐԻՇԱՇՎԻԼԻ (12.04 (24.04) 1889-1965), վրացի բանաստեղծ, գրականագետ, Վրաստանի ժողովրդական բանաստեղծ (1959 թ.), ՎՍՍՀ ԳԱ ակադեմիկոս (1946 թ.), ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1945 թ.) - **130-ամյակ**

ՀՐԱՆՈՒՇ ՀԱԿՈԲՅԱՆ (1954), ՀՀ պետական, քաղաքական, հասարակական գործիչ, ՀՀ ԱԺ պատգամավոր, ՀՀ սոցիալական ապահովության (1996-1998 թթ.), ՀՀ Սփյուռքի (2008-2018 թթ.) նախարար - **65-ամյակ**

ՄԿՐՏԻՉ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ (ԹԵՐԼԵՄԵՁՅԱՆ) (1864-1896), հայ ազգային-ազատագրական շարժման գործիչ, լրագրող, «Արմենական» կուսակցության հիմնադիրներից, Մարսելի «Հայաստան» թերթի հիմնադիրներից, Վանի ինքնապաշտպանության կազմակերպիչներից (1896 թ.) - **155-ամյակ**

ՆԻԿՈԼԱՅ ՊՐԺԵՎԱԼՍԿԻ (1839-1888), ռուս աշխարհագրագետ, ճանապարհորդ, Կենտրոնական Ասիայի հետազոտող, գեներալ-մայոր, Ս. Պետերբուրգի ԳԱ պատվավոր անդամ (1878-ից), Ռուսական աշխարհագրական ընկերության պատվավոր անդամ (1880-ից) - *180-ամյակ*

ՍԵՐԳԵՅ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ (1934 -2016), երկրաբան, մանկավարժ, ՀՀ ԳԱԱ երկրաբանական գիտությունների ինստիտուտի տնօրեն (1987-1992թթ.), Կիրառական երկաքիմիայի միջազգային ընկերակցության նախագահ (1993-ից), ՀՀ ԳԱԱ երկրի մասին գիտությունների պրոբլեմային խորհրդի նախագահ (1999-ից), ՀՀ ԳԱԱ նախագահության անդամ (2000-ից), ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս (1990թ.) - *85-ամյակ*

ՍԵՐՈԲ ՍԱՐԳՍՅԱՆ (1909-1990), դրամատուրգ, թատերագետ, խմբագիր, մշակութային գործիչ - *110-ամյակ*

ՎԱՀԱՆ ԳԱԼՍՏՅԱՆ (1884-1959), դերասան, ռեժիսոր, ՎԽՄՅ վաստակավոր արտիստ (1939 թ.) - *135-ամյակ*

ՎՐԹԱՆԵՍ ՓԱՓԱԶՅԱՆ (1864-1920), գրող, հասարակական-քաղաքական, մշակութային գործիչ, գրաքննադատ, ազգագրագետ, խմբագիր, մանկավարժ, թարգմանիչ - *155-ամյակ*

13.04

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԱԲԵԼՅԱՆ (13.04 (25.04) 1849-1921), քիմիկոս, Ցյուրիխի հայ գաղութի պատվավոր նախագահ - *170-ամյակ*

14.04

ԱՌՆՈԼԴ ԹՈՅՆԲԻ (1889-1975), անգլիացի պատմաբան, պատմության փիլիսոփա, մանկավարժ, մշակութաբան, սոցիոլոգ, քաղաքակրթության տեսության մշակողներից - *130-ամյակ*

ԳԵՎՈՐԳ ԲՈՒՐՋԱԼՅԱՆ (1869-1924), դերասան, ռեժիսոր, Մոսկվայի գեղարվեստական թատրոնի հիմնադիր անդամ, թատրոնի 4-րդ ստուդիայի ղեկավար (1921 թ.)- *150-ամյակ*

ԿԱՐԱՊԵՏ ՈՍԿՅԱՆ (1869-1901), բանաստեղծ, արձակագիր - *150-ամյակ*

ՀԱՍՈ ՍԱՐՅԱՆ (ՀՄԱՅԱԿ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ) (1914-1993), բանաստեղծ, «Գրական թերթ»-ի գլխավոր խմբագիր (1965-1967 թթ.) - *105-ամյակ*

ՋՈՎՀԱՆՆԵՍ ՋՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ (14.04 (26.04) 1864-1929), բանաստեղծ, մանկավարժ, Բաքվի կոմունայի (1918 թ.), Վաղարշապատի գավառի լուսբաժնի վարիչ - *155-ամյակ*

ՎԱՐՐԱՍ ԳԱՅՖԵՃՅԱՆ (ԳԱՅՖԵՋՅԱՆ) (1879-1960), գեղանկարիչ, ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1954 թ.) - *140-ամյակ*

15.04

ԱՆՆԱ ԱՐԱՄԵԼԻՔ-ԼԱԶԱՐԵՎԱ (ԼԱԶԱՐՅԱՆ) (ԲԱՐԱՏԻՆՍԿԱՅԱ) (1814-1889), մշակութային, հասարակական գործիչ, իշխանուհի, թարգմանչուհի - *205-ամյակ*

ԱՐՇԻԼ ԳՈՐԿԻ (ՈՍՏԱՆԻԿ ԱՂՈՅԱՆ) (1904-1948), գեղանկարիչ, 20-րդ դարի արևմտակա ինպրեսիոնիզմի հիմնադիրներից, սյուրռեալիզմի ներկայացուցիչ - *115-ամյակ*

ԱՐՏԱՎԱԶԴ ԲԱՅԱԹՅԱՆ (1954), երգիչ, երգահան, սցենարիստ, ռեժիսոր, բեմադրիչ, «Արձագանք» պրոդյուսերական կենտրոնի հիմնադիրներից (1992 թ.) - *65-ամյակ*

ԵՐՎԱՆԴ ՏԵՐ-ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ (1949), գրականագետ, Հայաստանի գրողների, նկարիչների, ժուռնալիստների միությունների անդամ, ՀՀ ժուռնալիստների միջազգային վարչության անդամ (2004 թ.) - *70-ամյակ*

ՆՈՒՊԱՐ ԱԿԻՇՅԱՆ (1934-1994), գրող, հրապարակախոս - *85-ամյակ*

ՍՏԵՓԱՆ ՄԵԼԻՔ-ԲԱԽՇՅԱՆ (1924-1998), պատմաբան, մանկա-

վարժ - *95-ամյակ*

ՎԵԼԻԽԱՆ ՎԱԼԵՍՅԱՆ (1914-1977), ճարտարագետ, շինարար, ՅՄՍՅ գիտությունների վաստակավոր գործիչ (1965 թ.) - *105-ամյակ*

ԲԵՆՈՒՐ ՓԱՇԱՅԱՆ (1959), ընթիշ, մարզիչ, ԽՍՀՄ երիտասարդական (1977-1979 թթ.), համաշխարհային ուսանողական խաղերի (1981 թ.) հաղթող, աշխարհի գավաթակիր (1982 թ.), Եվրոպայի (1981-1982 թթ.), աշխարհի (1982-1983 թթ.) խաղերի չեմպիոն, Յայաստանի հունա-հռոմեական ոճի ըմբշամարտի հավաքականի գլխավոր մարզիչ (1986-1989 թթ), ՅԱՕԿ-ի նախագահ (1999-2000 թթ.), ԽՍՀՄ սպորտի վաստակավոր վարպետ (1982 թ.) - *60-ամյակ*

16.04

ԱՆԱՏՈՒ ԶՐԱՆՍ (ԶՐԱՆՍՈՒԿ ԱՆԱՏՈՒ ՏԻԲՈ) (1844-1924), ֆրանսիացի գրող, հայագետ, գրաքննադատ, ակադեմիկոս, գրականության Նոբելյան մրցանակի դափնեկիր (1921 թ.) - *175-ամյակ*

ԳԱԲՐԻԵԼ ՏԵՐ-ՄԻՔԵԼՅԱՆ (ՏԵՐ-ՄԻՔԵԼՈՎ) (16.04 (28.04) 1874-1949), ճարտարապետ, ԽՍՀՄ ճարտարապետական ակադեմիայի թղթակից անդամ (1937 թ.), Թբիլիսիի Գեղարվեստի ակադեմիայի պրոֆեսոր (1926 թ.), ՎԽՄՅ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1937 թ.) - *145-ամյակ*

ԵՐՎԱՆԴ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ (1944-1997), թարգմանիչ, մանկավարժ, հրատարակիչ, բարերար, մշակութային գործիչ, «Էջմիածին» ամսագրի խմբագիր (1985-1993 թթ.), Լիբանանում ՅՅ արտակարգ և լիազոր դեսպան (1996-1997 թթ.) - *75-ամյակ*

ԵՐՎԱՆԴ ՍԱՅՈՒՈՒՆԻ (ՏԵՐ-ՅԱԿՈԲՅԱՆ) (1894-1967), կոմպոզիտոր, մանկավարժ, Յյուսիսային Կովկասի առաջին ազգագրական անսամբլի հիմնադիր (1930 թ.), ՅԽՄՅ ժողովրդական արտիստ (1964 թ.) - *125-ամյակ*

ԶԱՐԼԶ (ԶԱՐԼԻ) ԶԱՊԼԻՆ (1889-1977), ամերիկացի դերասան,

կինոռեժիսոր, կոմպոզիտոր, պրոդյուսեր, սցենարիստ - **130-ամյակ**

ՍՏԵՓԱՆ ԷՔՇՅԱՆ (1834-1901), դերասան, բեմադրիչ, թարգմանիչ - **185-ամյակ**

17.04

ԱՐԱՄԱՅԻՍ ԵՂԻՊԱՐՅԱՆ (1924-2011), ճարտարագետ, էլեկտրաքիմիկոս, ՀԽՍՀ գիտության և տեխնիկայի վաստակավոր գործիչ - **95-ամյակ**

ՀԱՅԿ ՂԱՎԹՅԱՆ (1919-1983), գրականագետ, մատենագետ, թրքագետ, թարգմանիչ - **100-ամյակ**

ՍԱՐԻԱՆՆԱ ԿՈՇԿԱՐՅԱՆ (1959), փիլիսոփա, գրող, Ամերիկյան փիլիսոփայական ասոցիացիայի, Ատլանտայի Հայկական անկախ նշակութային ասոցիացիայի, «SDA di. M.F. Sciacca» «Arcipelago» փիլիսոփայական միջազգային միությունների անդամ - **60-ամյակ**

ՌՈՋԱ ԵՂԻԱՋԱՐՅԱՆ (1949), արձակագիր, հրապարակախոս, մանկագիր, ՀՀ Գրողների միության անդամ (2007թ.) - **70-ամյակ**

18.04

ԱՆԱՀԻՏ ՍԱՎԱՅԱՆ (1944-2013), գեղանկարչուհի, խեցեգործ, մանկավարժ - **75-ամյակ**

ԱՆԻԿ (ԱՆԱՀԻՏ) ՄԿՐՏՈՒՄՅԱՆ (1904-1970), դերասանուհի, Լեւինականի պետական դրամատիկական թատրոնի հիմնադիրներից (1928 թ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր (1951 թ.), ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1961 թ.) - **115-ամյակ**

ԱՐՇԱԼՈՒՅՍ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ (1914-2008), բանաստեղծ- **105-ամյակ**

ԱՐՏՅՈՍ ԳԵՈՂԵԿՅԱՆ (1914-1997), երկրաբան, ՌԳԱ Երկրի մասին գիտությունների բաժանմունքի նախագահ, ԽՍՀՄ ԳԱ թղթակից անդամ (1979 թ.) - **105-ամյակ**

ՀԱՆՐԻ ՀԵՐՈՆ (1894-1981), նկարիչ, «Նկարչություն և պոեզիա», «Նոր սերունդ» (1935 թ.), «Օնիրիստ» (1949 թ.) խմբակցությունների հիմնադիր - *125-ամյակ*

ՆԻՆԱ ՏԵՐ-ՕՍԻՊՅԱՆ (1909-2002), դերասանուհի, Ռուսաստանի վաստակավոր (1954 թ.), ժողովրդական արտիստ (1972 թ.) - *110-ամյակ*

19.04

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԿԱՍՅԱՆ (1934), ճարտարագետ, մեխանիկ, «Կոմուտատոր» ԱՄՅԿԲ գլխավոր կոնստրուկտոր (1962-1979 թթ.), Ռիգայի «Հատուկ պողպատ» կոնստրուկցիայի գործարանի գլխավոր ճարտարագետ (1967-1969 թթ.), «Բազալտ» սարքաշինական գործարանի տնօրեն (1979-1988 թթ.), «Ազատ» ԳԱՄԻ գլխավոր տնօրեն (1994-ից) - *85-ամյակ*

ԱՎԳՈՒՍՏ ՎԻԼՀԵԼՄ ԻՖԼԱՆԴ (1759-1814), գերմանացի դերասան, դրամատուրգ, ռեժիսոր - *260-ամյակ*

20.04

ՂԱՆԻԵԼ ՎԱՐՈՒԺԱՆ (ՉՊՈՒԳՔՅԱՐՅԱՆ) (1884-1915), արևմտահայ բանաստեղծ, գրական-հասարակական գործիչ, մանկավարժ, «Սեհեան» ամսագրի հիմնադիրներից (1914 թ.), «Նավասարդ» տարեգրքի խմբագիրներից, Մեծ եղեռնի զոհ - *135-ամյակ*

ՊՈՂՈՍ ՄԱԿԻՆՅԱՆ (1884-1938), մշակութային, պետական, քաղաքական, գործիչ, դիվանագետ, գրաքննադատ, հրապարակախոս, թարգմանիչ, «Գարուն» ավմանախի խմբագիր-կազմողներից (1910-1912 թթ.) - *135-ամյակ*

ՎԱՆՅԱ ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ (1959), մաթեմատիկոս, ՀՀ տեսական և կիրառական մեխանիկայի ազգային կոմիտեի անդամ, «Գնահատման և թեստավորման կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի տնօրեն (2004-2007 թթ.), ՀՀ ԳԱԱ նախագահության սփյուռքի բաժնի պետ (2009-ից) - *60-ամյակ*

21.04

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԲԱՂՂԱՍԱՐՅԱՆ (1914-1997), պատմաբան, կուսակցական, պետական գործիչ, խմբագիր, ՀԽՍՐ մշակույթի նախարար (1966-1967 թթ.), ՀԽՍՐ Նախարարների խորհրդին առընթեր տերմինաբանական կոմիտեի նախագահ (1985-1988 թթ.) - **105-ամյակ**

ՄԱՔՍ ՎԵԲԵՐ (1864-1920), գերմանացի սոցիոլոգ, տնտեսագետ, պատմաբան, իրավաբան - **155-ամյակ**

ՅՈՒՐԻ ՅՈՒՐՈՎՍԿԻ (ՍԱՐՈՒԽԱՆՅԱՆ) (1894-1959), դերասան, բեմադրիչ, ԽՍՐՄ պետական մրցանակակիր (1950 թ.), Լատվիայի ժողովրդական արտիստ (1951թ.), ԽՍՐՄ ժողովրդական արտիստ (1956 թ.) - **125-ամյակ**

ՌՈՒԲԵՆՍ ՉԻՆԱՐՈՎ (ՌՈՒԲԵՆ ՄՍԵՐՅԱՆ) (21.04 (03.05) 1869-1943), դերասան, դրամատուրգ, թարգմանիչ, ՌԽՖՍՐ վաստակավոր արտիստ (1935 թ.) - **150-ամյակ**

22.04

ԱՐԱՔՍ ԴՎԱԹՅԱՆ (1949-2010), օպերային երգչուհի (սոպրանո), մանկավարժ, ՀԽՍՐ վաստակավոր արտիստ (1987 թ.), Ռուսաստանի վաստակավոր արտիստ, ՀՀ ժողովրդական արտիստ (2004 թ.)- **70-ամյակ**

ԱՐՇԱԿ ԱՂԱՍՅԱՆ (1884-1956), երաժշտագետ, մանկավարժ, Թիֆլիսի «Հայարտան» նախագահ (1921-1924 թթ.), Երևանի կոնսերվատորիայի տնօրեն (1924-1926 թթ.), ՀԽՍՐ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1945 թ.) - **135-ամյակ**

ԻՍԱՆՈՒԻԼ ԿԱՆՏ (1724-1804), գերմանացի փիլիսոփա, գերմանական դասական փիլիսոփայության հիմնադիրը - **295-ամյակ**

ԼՅՈՒԴԿԻԳ ՌԵՆ (ԱՌՆՈԼԴ ՖՐԻԴՐԻԽ ՖԻԹ ՖՈՆ ԴՈԼՍԵՆԱՈՒ) (1889-1979), գերմանացի գրող, Գերմանիայի Արվեստի ակադեմիայի անդամ (1952 թ.) - **130-ամյակ**

23.04

Գրքի և հեղինակային իրավունքի համաշխարհային օր

ՌԻԻԼՅԱՄ ՇԵՔՍՊԻՐ (1564-1616), անգլիացի դրամատուրգ, թատերագիր, գրող, բանաստեղծ, «Գլոբուս» թատրոնի բաժնետերերից (1599 թ.) - **455-ամյակ**

24.04

Ցեղասպանության զոհերի հիշատակի օր

ԱՇՈՏ ՈՍԿԱՆՅԱՆ (1949), փիլիսոփա, պետական, հասարակական, քաղաքական, կուսակցական գործիչ, ՀՀ արտակարգ և լիազոր դեսպան Ավստրիայում (1995 թ.) - **70-ամյակ**

ՀԵՆՐԻԿ ՍԱՄՅԱՆ (1934-2014), գեղանկարիչ, ՀԽՍՀ վաստակավոր (1983 թ.), ՀՀ ժողովրդական նկարիչ (2010 թ.) - **85-ամյակ**

ՀՌԻՓՄԻՍԵ ՊՈՂՈՍՅԱՆ (ԱՍԻԼՅԱՆ) (24.04 (06.05) 1899-1972), բանաստեղծուհի, թարգմանչուհի, «Մանկական ծիլեր» ամսագրի գրական խմբագիր (1930-31թթ.), Հայաստանի գրողների միության մանկական բաժանմունքի նախագահ (1937-1938 թթ.), ՀԽՍՀ մշակույթի վաստակավոր գործիչ (1967 թ.), ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1934-ից) - **120-ամյակ**

25.04

ԱԲԵԼ ՄԻԻԹԱՐՅԱՆ (1804-1873), հայագետ, պատմաբան, թարգմանիչ, հոգևոր գործիչ, Տրապիզոնի հայոց հոգևոր առաջնորդ, «Թանգարան Հայկազեան» ընկերության հիմնադիր, «Արարատ» ամսագրի առաջին խմբագիր - **215-ամյակ**

ՎԱՐԴԻԼԵՆ ԲԱԼՅԱՆ (1924), կոմպոզիտոր, Հայաստանի խորեոգրաֆիկ ուսումնարանի տնօրեն (1955-1961թթ.), Հայֆիլհարմոնիայի տնօրեն (1964-1966 թթ.), Ալ. Սպենդիարյանի անվան տուն-թանգարանի հիմնադիր-տնօրեն (1966-1972 թթ.), Հայաստանի ժողովրդական գործիքների համույթի գեղարվեստական ղեկավար, գլխավոր դիրիժոր (1981-1986 թթ.), Հայաստանի կոմպոզիտորների, ժուռնալիստների, Մոսկվայի հայերի միություն-

ների անդամ, Աշխարհի ժողովուրդների հոգևոր միասնության միջազգային ակադեմիայի անդամ (2001-ից), «Հայաստան-Լիբանան» կազմակերպության նախագահ, ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1990 թ.), ՀՀ ժողովրդական արտիստ (2011 թ.) - **95-ամյակ**

26.04

ՆԱՐԵԿ ԴՈՒՐՅԱՆ (1959), դերասան, բեմադրիչ, դաշնակահար, «Բոհեմի թատերախումբ» միության հիմնադիր (1989 թ.), «Բոհեմ» թատրոնի հիմնադիր (2016 թ.) - **60-ամյակ**

ՎԱՆԻԿ ՓԻԼՈՅԱՆ (1939-2003), լողորդ, մարզիչ, ԽՍՀՄ քառակի ռեկորդակիր, ՀԽՍՀ լողի հավաքականի մարզիչ (1958-1980 թթ.), ՀՀ սպորտկոմիտեի պետ (1990-2003 թթ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր մարզիչ (1971 թ.), ՀՀ ֆիզիկական կուլտուրայի և սպորտի վաստակավոր աշխատող (2001 թ.) - **80-ամյակ**

27.04

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՇԻՐԱԶ (1914-1984), բանաստեղծ - **105-ամյակ**

ՎԱՐԱԳՆ ԿԱՐԵՆՑ (ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ)(1924-1980), բանաստեղծ, թարգմանիչ, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1954-ից) - **95-ամյակ**

28.04

ԱՐՏԱՇԵՍ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ (28.04 (11.05) 1909-1993), տնտեսագետ, մանկավարժ, ՀԽՍՀ ԳԱ ակադեմիկոս (1960 թ.), ՀԽՍՀ ԳԱ տնտեսագիտության ինստիտուտի տնօրեն (1960-1987 թթ.), ՀԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1970 թ.) - **110-ամյակ**

ԱՐՈՒՄ ՈՍԿԱՆՅԱՆ (ԴԱՐՊԱՍՅԱՆ) (1889-1943), դերասանուհի, մանկավարժ, ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1935 թ.) - **130-ամյակ**

ԳՈՒՐԳԵՆ ՄԿՐՏՉՅԱՆ (1919-2010), գրադարանավար, մատենագետ, մանկավարժ, Ալ. Մյասնիկյանի անվան հանրային գրադարանի մեթոդական բաժնի վարիչ (1957-ից) - **100-ամյակ**

ԳՈՒՐԳԵՆ ՍԵՎԱԿ (ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ) (1904-1981), լեզվաբան, հայագետ, մանկավարժ, տերմինաբանական կոմիտեի գիտական քարտուղար (1932-1940 թթ.), ՀՀ ԳԱԱ գիտատեխնիկական տերմինաբանության խորհրդի նախագահ (1969-1981 թթ.), ՀԽՍՀ ԳԱ իսկական անդամ (1971 թ.), ՀԽՍՀ (1961 թ.), ՎԽՍՀ (1970 թ.) գիտության վաստակավոր գործիչ - *115-ամյակ*

29.04

Քիմիական պատերազմի զոհերի հիշատակի օր

ԲՈՐԻՍ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ (1924 -1996), ճարտարագետ, սեյսմոլոգ, Երևանի ճարտարապետաշինարարական ինստիտուտի տնօրեն (1981 թ.), Ամերիկայի սեյսմոլոգների ակադեմիայի (1986 թ.), Միացյալ Նահանգների ճարտարագետների միության (1986 թ.), Փարիզի «Արարատ» միջազգային ակադեմիայի (1994 թ.), անդամ, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս (1996 թ.) - *95-ամյակ*

ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ (1959), թավջութակահար, կոնտրաբասիստ - *60-ամյակ*

ՍՄԲԱՏ ՓԱՆՈՍՅԱՆ (1909-1995), գրող - *110-ամյակ*

ՎԱԼԵՆՏԻՆ ՊՈՂՊՈՍՈԳՈՎ (1924-1998), գեղանկարիչ, կինոռեժիսոր, Հայաստանի կինեմատոգրաֆիստների միության անդամ (1958-ից), Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1959-ից), «Ոզնի» շաբաթաթերթի հիմնադիրներից, Երևանի քաղխորհրդի գլխավոր նկարիչ (1960-1964 թթ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր նկարիչ (1967 թ.) - *95-ամյակ*

ՎԱՐԴԻՄԻՐ ՍԱՐՈՒԽԱՆՈՎ (1934-1999), հայագգի ռեժիսոր, օպերատոր, սցենարիստ, Գորկու անվան մանկապատանեկան կինոստուդիայի ռեժիսոր (1973-ից) - *85-ամյակ*

30.04

ԼԵՄՎԵԼ ՎԱԼԵՍՅԱՆ (1929-2009), աշխարհագրագետ, ԽՍՀՄ մանկավարժական գիտությունների ակադեմիայի թղթակից անդամ (1985 թ.), Ռուսաստանի կրթության ակադեմիայի ակա-

դեմիկոս (1985 թ.), ԵՊՀ սոցիալ-տնտեսական աշխարհագրության ամբիոնի պատվավոր պրոֆեսոր, Խ.Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի ռեկտոր (1979-1987 թթ.), Հայկական աշխարհագրական ընկերության (1975 թ.), Միջազգային աշխարհագրական միության հայկական կոմիտեի (1996-ից) նախագահ - *90-ամյակ*

ՊՈՂՈՍ ԱՖԵՅԱՆ (1924-1969), ռեժիսոր, բեմադրիչ, երգիչ, Երևանի օպերայի և բալետի պետական թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր (1965-1966 թթ.) - *95-ամյակ*

ՍԱՅԻՍ

1. 05

Աշխատանքի և աշխատավորների միջազգային օր

ԱՆՈՒՇԱՎԱՆ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ (1914-1986), գեղանկարիչ, ՀԽՍՀ վաստակավոր նկարիչ (1971 թ.) - *105-ամյակ*

ԱՐԱՍԱՅԻՍ ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ (1909-1973), իրավաբան, ՀԽՍՀ վաստակավոր իրավաբան (1971 թ.) - *110-ամյակ*

ԱՐՄԵՆ ԳԱԼՈՅԱՆ (1929-2012), կենսաքիմիկոս, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս (1996 թ.), «Նեյրոքիմիա» ամսագրի գլխավոր խմբագիր (1982-ից), Փորձարարական կենսաբանության ինստիտուտի տնօրեն (1979-1981 թթ.), ՀԽՍՀ ԳԱ կենսաքիմիայի ինստիտուտի տնօրեն (1982-2006 թթ.), ՌԴ գիտությունների ակադեմիայի արտասահմանյան անդամ (2012 թ.), Կենսաքիմիկոսների հայկական ասոցիացիայի նախագահ, Նեյրոքիմիկոսների միջազգային միության անդամ, ՀՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (2010 թ.) - *90-ամյակ*

ԳԱՐԵԳԻՆ ՀՈՎՍԵԹՅԱՆ (1914-1993), բանասեր, մանկավարժ, գրականագետ - *105-ամյակ*

ԹԵՄՈՍ ԿՈՈՆԱՐՈՍ (1909-1970), հույն գրող - *110-ամյակ*

ՀՐԱԶՅԱ ԲԵԳԼԱՐՅԱՆ (1934-2009), բանաստեղծ, լրագրող, «Արցախ» գրահրատարակչության տնօրեն, «ՊՂԸՂ-Պոռլի» երգիծական հանդեսի գլխավոր խմբագիր, ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1982-ից), ԼՂՀ նշակույթի վաստակավոր գործիչ (2005 թ.) - *85-ամյակ*

ՌՈԶԻ ԱՐՄԵՆ (ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ) (1939), ֆրանսահայ երգչուհի - *80-ամյակ*

ՍԱՐԳԻՍ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ (1914-1962), մարզիկ, ընթանարտի հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահ (1957-1962 թթ.), ԽՍՀՄ սպորտի վաստակավոր վարպետ (1952 թ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր մարզիչ (1962 թ.) - *105-ամյակ*

2. 05

ԼԵՎՈՆ ԽԱԶԱՏՐՅԱՆ (1939), ճարտարապետ, տիպային նախագծման արվեստանոցի տնօրեն (1993- 2000 թթ) - *80-ամյակ*

ՍԿՐՏԻՉ ՍԱՐԳՍՅԱՆ (1924-2002), բանաստեղծ, արձակագիր, մանկավարժ, Հայաստանի գրողների միության անդամ (1958-ից), «Գրական թերթ»-ի գլխավոր խմբագիր (1959-1962 թթ.), «Հայպետհրատ»-ի գլխավոր խմբագիր (1962-1970 թթ.), Հայաստանի ժուռնալիստների միության անդամ (1960 թ.), ՀԽՍՀ նշակույթի վաստակավոր գործիչ (1975 թ.) - *95-ամյակ*

3. 05

Մամուլի ազատության համաշխարհային օր

ԱՐՏԱՇԵՍ ԱՂԻԲԵԿ-ՄԵԼԻՔՅԱՆ (ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ) (1884-1956), քիմիկոս-ճարտարագետ, Վանաձորի քիմիական գործարանի կազմակերպիչներից, գլխավոր ճարտարագետ, տեխնիկական տնօրեն (1933-1938 թթ.), ՀԽՍՀ գիտությունների ակադեմիայի քիմիայի ինստիտուտի վերլուծական քիմիայի լաբորատորիայի հիմնադիր-ղեկավար (1945 թ.) - *135-ամյակ*

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՀԱՎՈՐՅԱՆ (1914-1990), ճարտարապետ, ՀԽՍՀ վաստակավոր ճարտարապետ (1964 թ.) - *105-ամյակ*

ՈԱԶՄԻԿ ԽՈՍՐՈՇՎ (1949), դերասան, ռեժիսոր, մանկավարժ, Հայաստանի թատերական գործիչների միության անդամ (1966 թ.), ՀՀ նախագահին կից ազգային փոքրամասնությունների մշակույթը համակարգող խորհրդի նախագահ, ՀՀ հանրային խորհրդի կրթության, գիտության և մշակույթի հանձնաժողովի անդամ, ՀՀ վաստակավոր արտիստ (2008 թ.) - **70-ամյակ**

4. 05

ՂԱՎԻԹ ՕՔՐՈՅԱՆՑ (1874-1943), գեղանկարիչ, մանկավարժ, «Սափրիչ» երգիծական ամսագրի հրատարակիչ, պատկերազարդող (1906-1907 թթ.), «Շրջիկ ցուցահանդեսների նոր միություն» ընկերության կազմակերպիչ (1908 թ.), «Գեղարվեստի ակադեմիա»-յի հիմնադիր-ռեկտոր (1921 թ.) - **145-ամյակ**

ԵՂԻՇԵ ՍԱՐՏԻԿՅԱՆ (1904-1988), արվեստաբան-նկարիչ, մանկավարժ, Երևանի գեղարվեստա-թատերական ինստիտուտի պրոռեկտոր (1945-1954 թթ.), ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1961 թ.) - **115-ամյակ**

ՏԱՏՅԱՆԱ ՍԱՍՈՅԼՈՎԱ (1934-2014), խորհրդային թատրոնի և կինոյի դերասանուհի, ՌՍՖՍՀ վաստակավոր արտիստ (1963 թ.), ՌԴ ժողովրդական արտիստ (1992 թ.) - **85-ամյակ**

5. 05

Մամուլի օր

ԳԱՐԵԳԻՆ ՄԵԼՈՅԱՆ (1884-1939), արձակագիր, բանաստեղծ, գրականագետ, թարգմանիչ, մանկավարժ, ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1934-ից) - **135-ամյակ**

ԷՂԻԿ ԶՈՂՐԱԲՅԱՆ (1939-2013), պատմաբան, ԵՊՀ Միջազգային հարաբերությունների ֆակուլտետի հիմնադիր - **80-ամյակ**

ՌՈՒԲԵՆ (ՌՈՒԴԻԿ) ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ (1939-2016), գրող, թարգմանիչ, Հայաստանի գրողների միության անդամ (1968 թ.), ՀԳՄ քարտուղար (1988-1989 թթ.), «Սովետական գրող» հրատարակչության (1982-1987թթ.), «Նորք» ամսագրի գլխավոր խմբագիր

(1989-ից), ՀՀ մշակույթի վաստակավոր գործիչ (2014 թ.) - **80-ամյակ**

6. 05

ՋՈՆ ԿԻՐԱԿՈՍՅԱՆ (1929-1985), պատմաբան, մանկավարժ, քաղաքական գործիչ, ՀԽՍՀ արտաքին գործերի նախարար (1975-1985 թթ.), ՀԽՍՀ մինիստրների խորհրդի հեռուստատեսության և ռադիոհաղորդումների պետական կոմիտեի նախագահ (1966-1969 թթ.) - **90-ամյակ**

7. 05

Ռադիոյի օր

ԳԱՐԵԳԻՆ ԵՐԻՑՅԱՆ (1879-1966), թատերական նկարիչ, դրամատուրգ, ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1964 թ.)- **140-ամյակ**

ՄԵԼԱՆՅԱ ԱԲՈՎՅԱՆ (1944), օպերային երգչուհի, սոպրանո - **75-ամյակ**

8.05

Երկրապահի օր

Շուշիի ազատագրման օր

ՌՈՒԲԵՆ ՀԱԿՈԲՅԱՆ (1929 - 2017), գյուտարար, ավտոմոբիլային կոնստրուկտոր, «ԼԱԶ» մակնիշի ավտոբուսների «ընտանիքը» ստեղծող հեղինակներից, Ուկրաինայի տրանսպորտի ակադեմիայի իսկական անդամ, Ուկրաինայի գիտության և տեխնիկայի վաստակավոր գործիչ, պատվավոր գյուտարար - **90-ամյակ**

9.05

Հաղթանակի և խաղաղության տոն

ԲՈՒԼՍ ՕԿՈՒՋԱՎԱ (1924-1997), ռուս բանաստեղծ, երգահան, գրող, վիպասան, սցենարիստ, խորհրդային շրջանի “ճարժ” ոճի

կատարող - *95-ամյակ*

ԳՈՒՐԳԵՆ ԶՈՒԱԽՅԱՆ (1909-1992), ճարտարագետ, հասարակական, քաղաքական, պետական գործիչ, ՀԽՍՀ տեղական արդյունաբերության, ժողովմխորհրդի նախագահ (1941-1945 թթ.), Երևանի էլեկտրամեքենաշինական գործարանի տնօրեն (1948-1955 թթ.), Երևանի քաղխորհրդի նախագահ (1955-1957 թթ.), ՀԽՍՀ ժողտնտխորհրդի նախագահ (1963-1966 թթ.), Միկրոէլեկտրոնիկայի ԳՀ տեխնոլոգիական ինստիտուտի հիմնադիրտնօրեն (1966-1974 թթ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր ճարտարապետ (1964 թ.) - *110-ամյակ*

10.05

ԶԱՐԴԱՏ (ԶԱՐԵՅ ՅԱԼՏՈԶՅԱՆ) (1924-2007), արևմտահայ բանաստեղծ, «Սան» պարբերականի խմբագիր - *95-ամյակ*

ՀԱՅԿ ԴԱՆՁԱՍ (ԲԻՆԱՅԱՆ) (1899-1977), դերասան, բեմադրիչ, Հ. Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիայի թատրոնի (1942 թ.), օպերետային ժանրի հիմնադիրներից, ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1950 թ.) - *120-ամյակ*

ՏԻԳՐԱՆ ՇԱՄԻՐԻԱՆՅԱՆ (10.05 (22.05) 1899-1952), բեմադրիչ, դերասան, մանկավարժ, Մոսկվայի հայկական դրամատիկական ստուդիայի տնօրեն, գեղարվեստական ղեկավար (1937-1940 թթ.), Հայաստանի թատերական ընկերության նախագահ (1949-1952 թթ.), ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1934 թ.), ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1949 թ.) - *110-ամյակ*

11.05

ԲԱԲԿԵՆ ԶԱՔԱՐՅԱՆ (1914-2004), գրադարանավար, մատենագետ, մանկավարժ, ՀԽՍՀ վաստակավոր գրադարանավար (1961 թ.) - *105-ամյակ*

ԷԹԵԼ ԼԻԼԻԱՆ ՎՈՅՆԻՉ (1864-1960), անգլիացի գրող, կոմպոզիտոր - *155-ամյակ*

12.05

ՋԵՆՐԻԿ ՍՄԲԱՏՅԱՆ (1934), ջութակահար, մանկավարժ, Երևանի պետական կոնսերվատորիայի պրոռեկտոր (1995 թ.), ՋՅ վաստակավոր արտիստ (1974 թ.) - *85-ամյակ*

ՍԱՄՎԵԼ ԱՊՐԻԿՅԱՆ (1959), ֆիզիկոս, Տարածաշրջանային առաջատար գիտությունների և տեխնոլոգիաների կենտրոնի նախագահ (2002 թ.), ՋԱԷԿ-ի անվտանգության նախագծի ղեկավար (2002 թ.), ՆԱՏՕ-ի կենսաբանական, քիմիական, միջուկային համակարգչային ծրագրի ղեկավար (2003 թ.) - *60-ամյակ*

13.05

ՎԱԶԱԳԱՆ ՋՈՎՅԱՆՆԻՍՅԱՆ (1929-2008), մաթեմատիկոս, մանկավարժ, ՋՅ մանկավարժական (1997 թ.), մանկավարժական կրթության միջազգային (1998 թ.) ակադեմիաների անդամ - *90-ամյակ*

14.05

ԱՐԳԱՐ ՋՈՎՅԱՆՆԻՍՅԱՆ (1849-1904), հրապարակախոս, թարգմանիչ, հասարակական գործիչ, Թիֆլիսի հայկական թատրոնի տնօրեն (1879-1880 թթ.), «Թիֆլիսի հայերեն գրքերի հրատարակության ընկերության» հիմնադիր-նախագահ (1880-1989 թթ.), «Փորձ» հանդեսի (1876-1981 թթ.), «Արձագանք» պարբերաբերթի (1882-1998 թթ.) խմբագիր-հրատարակիչ – *170-ամյակ*

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՂԱԶԱՐՅԱՆ (1904-1992), զինվորական գործիչ, Խորհրդային բանակի գեներալ-մայոր (1943 թ.), Սովետական Միության հերոս (1943 թ.) - *115-ամյակ*

ԱՐՇԱՎԻՐ ՇԱՎԱՐՇՅԱՆ (14.05 (26.05) 1884-1960), մանկավարժ, ՋԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1954 թ.) - *135-ամյակ*

ՋՐԱԶՅԱ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ (1909-1979), գյուղատնտես, ՋԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1967 թ.) - *110-ամյակ*

ՎԱՋԵ ՋԵՔԻՍՅԱՆ (1914-1997), գեղանկարիչ, լուսանկարիչ - *105-ամյակ*

ՕՆՆԻԿ ՍԱՐԳԻՍՅԱՆ (1914-1992), մանկավարժ, խմբագիր, գրականագետ, «Սէն ժոզէֆ», «Կիլիկեան», «Դէմիրճեան» վարժարանների տնօրեն (1956-1991 թթ.), «Շիրակ» ամսագրի հիմնադիր-խմբագիր - *105-ամյակ*

15.05

Ընտանիքի միջազգային օր

ԱՇՈՏ ՂԱԶԱՐՅԱՆ (1949), դերասան, հաղորդավար, կատակերգու, երգիչ, ՀՀ վաստակավոր արտիստ (2005 թ.), ՀՀ ժողովրդական արտիստ (2014 թ.) - *70-ամյակ*

ՀԱԿՈՐ ԱՆԱՍՅԱՆ (1904-1988), պատմաբան, բանասեր, աղբյուրագետ, մատենագետ, ձեռագրագետ, Լա Վեռնի ամերիկահայ միջազգային քոլեջի պատվավոր դոկտոր (1984 թ.) - *115-ամյակ*

ՊԻԵՌ ԿՅՈՒՐԻ (1859-1906), ֆրանսիացի ֆիզիկոս, Նոբելյան մրցանակակիր (1903 թ.), Ֆրանսիայի ԳԱ անդամ (1905 թ.) - *160-ամյակ*

16.05

ԱՐՏԱԿԱԶԴ (ՏԻԳՐԱՆ) ՍՅՈՒՐՄԵՅԱՆ (1889-1951), ձեռագրագետ, պատմաբան, բանասեր, մանկավարժ, հոգևոր գործիչ, Գոնիայի առաջնորդական փոխանորդ (1918 թ.), «Հայ քնար» (1906 թ.), «Սասուն» (1909 թ.), «Հայ խոսնակ» (1924-1925 թթ.) պարբերականների, «Տաթև» տարեցույցի (1925-1930 թթ.) հրատարակիչ-խմբագիր - *130-ամյակ*

ԳԱՐԻԿ ՄԿՐՏՉՅԱՆ (1909-1978), գրադարանավար, մանկավարժ, Երևանի քաղաքային գրադարանի (այժմ Ավ. Իսահակյանի անվան) վարիչ (1936 թ.), Երևանի գրադարանային տեխնիկումի տնօրեն (1939-1940 թթ.), Գիտական գրադարանների տեսուչ (1945 թ.), գրադարանային բաժնի պետ (1951 թ.) - *110-ամյակ*

ՖՐԵԴԵՐԻԿ ՄԱԿԼԵՐ (1869-1938), ֆրանսիացի գիտնական, հայագետ, մանկավարժ, «Revue des Études Arméniens» ամսագրի

հրատարակիչ - *150-ամյակ*

17.05

Յեռահաղորդակցման միջազգային օր

ԱՆԻՏԱ ԿՈՆՏԻ (ԿԱՐԱԳՈՇՅԱՆ) (1899-1997), ծովագնաց-օվկիանոսագետ, բնախույզ, լուսանկարիչ, առաջին կին օվկիանոսագետը - *130-ամյակ*

ԺԱՆ ԳԱԲԵՆ (ԺԱՆ ԱԼԵՔՍԻՍ ՍՈՆԿՈՐԺԵ) (1904-1976), ֆրանսիացի դերասան - *115-ամյակ*

ՍԱՀԱ ՕԳԱՆԵԶԱՇՎԻԼԻ (ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՕՅԱՆՅԱՆ) (1889-1932), քանանչահար, երաժշտագետ, մանկավարժ, Երևանի ռադիոյի ժողգործիքների անսամբլի ղեկավար, Երևանի կոնսերվատորիայի «Արևելյան ֆակուլտետի» հիմնադիր (1926 թ.) - *130-ամյակ*

18.05

Թանգարանների միջազգային օր

ԱՐՏՅՈՒՇԱ (ԱՐՏԱՇԵՍ) ԳՅՈՂԱԿՅԱՆ (1934-1995), դերասան, ՀՀ վաստակավոր արտիստ (1989 թ.) - *85-ամյակ*

ԼՈԼԱ ԽՈՄՅԱՆՑ (1934-2004), էստրադային երգչուհի - *85-ամյակ*

20.05

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՇԱՀԽԱԹՈՒՆՅԱՆՑ (1799-1849), հոգևոր, մշակութային գործիչ, Էջմիածնի տպարանի կառավարիչ, Երևանի թեմի առաջնորդ - *220-ամյակ*

ՄԻՒԱՅԻԼ ԳԼԻՆԿԱ (20.05 (01.06) 1804-1857), ռուս կոմպոզիտոր, ազգային դասական երաժշտության հիմնադիր-*215-ամյակ*

ՍԱՐԳԻՍ ԳՈՒՐԶԱԴՅԱՆ (1929-2015), ճարտարապետ, «Հայպետնախագիծ» ինստիտուտի N 1 ճարտարապետական արվեստանոցի ղեկավար (1969-ից), «Հայնախագիծ» ԲԲԸ խորհրդի նա-

խազահ (1994 թ.), ճարտարապետության միջազգային ակադեմիայի պրոֆեսոր (2002 թ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր ճարտարապետ (1970 թ.) - *90-ամյակ*

ՎԻԿՏՈՐ ԼԱՆԳԼՈՒԿ (1829-1869), ֆրանսիացի արևելագետ, հայագետ, պատմաբան, հնագետ, դրամագետ - *190-ամյակ*

ՕՆՈՐԵ ԴՐ ԲԱԼԶԱԿ (1799-1850), ֆրանսիացի գրող, վիպասան, Պատվո լեգեոնի շքանշանի ասպետ - *220-ամյակ*

21.05

ԴԱՅԱՆԱ (ԱՆԱՀԻՏ) ՏԵՐ-ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ (1934-2018), բանաստեղծ, թարգմանիչ, լրագրող, Հայաստանի գրողների միության արտասահմանյան անդամ - *85-ամյակ*

ՇԱԼՎԱ ԴԱԴԻԱՆԻ (1874-1959), վրացի գրող, դրամատուրգ, թատերական գործիչ - *145-ամյակ*

22.05

ԱՐԹՈՒՐ ԿՈՆԱՆ ԴՈՅԼ (1859-1930), անգլիացի գրող, պատմական, արկածային, գիտաֆանտաստիկ ժանրի ստղծագործող - *160-ամյակ*

ԱՐԿԱԴԻ ՏԵՐ-ԹԱԴԵՎՈՍՅԱՆ (ԿՈՄԱՆԴՈՍ) (1939), ռազմական գործիչ, ՀՀ ՁՈԻ գեներալ-մայոր (1992 թ.), Արցախյան ազատամարտի մասնակից, ՀՀ պաշտպանության փոխնախարար (1992-2001 թթ.), Արցախի հերոս (2009 թ.) - *80-ամյակ*

ԱՐՄԵՆ ԽՈՍՏԻԿՅԱՆ (1929-2003), կատակերգու-դերասան, «Փյունիկ» ստուդիայի հիմնադիր (1987 թ.), ՀՀ ժողովրդական արտիստ (1984 թ.) - *90-ամյակ*

ԺԱՆ ՌԻՇԱՐ ԲԼՈԿ (1884-1947), ֆրանսիացի գրող, հրապարակախոս - *135-ամյակ*

ԼԵՎՈՆ ՌՈՏԻՆՅԱՆ (ՌՈՏԻՆՅԱՆՑ) (22.05 (03.06) 1879-1964), քիմիկոս, մանկավարժ, ՀԽՍՀ ֆիզիկաքիմիական առաջին դպրոցի

հիմնադիր, ՀԽՍՀ գիտության և տեխնիկայի վաստակավոր գործիչ - **140-ամյակ**

ՆՈՐԱՅՐ ԺԱՄՅԱՐՅԱՆ (1949), կոմպոզիտոր, դուդուկահար, բլուլահար, մանկավարժ, Հայաստանի ազգային նվագարանների երաժշտական դպրոցի տնօրեն (1999-2016 թթ.), ՀՀ մշակույթի վաստակավոր գործիչ (2016 թ.) - **70-ամյակ**

ՇԱՌԼ ԱԶՆԱՎՈՒՐ (ՇԱՀՆՈՒՐ ՎԱՂԻՆԱԿ ԱԶՆԱՎՈՒՐԵԱՆ) (1924-2018), ֆրանսահայ երգիչ, երգահան, գրող, կինոդերասան, հասարակական, քաղաքական գործիչ, Շվեյցարիայում Հայաստանի դեսպան, Ժնևի ՄԱԿ-ի գրասենյակում Հայաստանի մշտական ներկայացուցիչ, ՀՀ ազգային հերոս (2004 թ.) - **95-ամյակ**

25.05

ԳՈՒՐԳԵՆ ՇԱՀՆԱԶ (ՇԱՀՆԱԶԱՐՅԱՆ) (1914-1978), բանաստեղծ, մանկավարժ, ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1964-ից) - **105-ամյակ**

ԱՐԹՈՒՐ (ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ) ՓԱՓԱԶՅԱՆ (1954), դաշնակահար - **65-ամյակ**

ԼԵՎՈՆ ՍԱՂԱԹԵԼՅԱՆ (1884-1968), դրամատուրգ, արձակագիր, թարգմանիչ, ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1934-ից) - **135-ամյակ**

26.05

Ավարայրի ճակատամարտի օր

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՊՈՒՇԿԻՆ (26.05 (06.06) 1799-1837), ռուս բանաստեղծ, գրող, դրամատուրգ - **220-ամյակ**

28.05

Հայաստանի Առաջին Հանրապետության օր

ԳԵՈՐԳԻ ԱՍԱԹԻԱՆԻ (28.05 (10.06) 1914-1977), վրացի կինոռե-

Ժիսոր, կինոօպերատոր, ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ (1967 թ.) - *105-ամյակ*

29.05

ԳԱԲՐԻԵԼ ԱՐԵՎՅԱՆ (ԱԼԱՎԵՐԴՅԱՆ) (1914-1968), արձակագիր, լրագրող, «Պղնձի համար» թերթի գլխավոր խմբագիր (1954-1956 թթ.) - *105-ամյակ*

31.05

Ծխելու դեմ պայքարի համաշխարհային օր

ՍԻՔԱՅԵԼ ՊՈՂՈՍՅԱՆ (1954), դերասան, սցենարիստ, ռեժիսոր, երգիչ, պրոդյուսեր, ՀՀ վաստակավոր արտիստ (2007 թ.), ՀՀ ժողովրդական արտիստ (2015 թ.) - *65-ամյակ*

ՎԱՐԴԱՆ ՍԱԽՈՒՅԱՆ (1869-1937), ծովանկարիչ, Բեռլինի արվեստագետների միության անդամ (1904 թ.), Ֆրանսիայի Պատվո լեգեոնի շքանշանակիր (1925 թ.) - *150-ամյակ*

ՀՈՒՆԻՍ

1.06

Երեխաների իրավունքների պաշտպանության օր

ԱՐՍԵՆ ՀԱՅՐԻՅԱՆ (1929-2004), բժիշկ, սոցիոլոգ, ԽՍՀՄ-ում «Սանիտարական կուլտուրայի թանգարանի» կազմակերպիչ (1959 թ.), Հայաստանում առաջին Առողջության գյուղական կենտրոնի հիմնադիր (1987 թ.), ԽՍՀՄ Բժշկական գիտությունների ակադեմիայի թղթակից անդամ (1988 թ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր բժիշկ - *90-ամյակ*

ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԼԱԶԱՐՅԱՆ (1789-1871), ազգային-ազատագրական շարժման, մշակութային գործիչ, Լազարյան ճեմարանի հոգաբարձու: Նրա շնորհիվ Լազարյան ճեմարանը ճանաչվել է որպես Արևելյան լեզուների ինստիտուտ (1849 թ.) - *230-ամյակ*

2.06

ՅՈՒՐԻ ԱՆԴՐՈՊՈՎ (02.06 (15.06) 1914-1984), կուսակցական, պետական գործիչ, ԽՍԿԿ Կենտկոմի գլխավոր քարտուղար (1982-1984 թթ.), ԽՍՀՄ դեսպան Յունգարիայում (1953-1957 թթ.), Պետական անվտանգության նախագահ (1967-ից) - *105-ամյակ*

3.06

ԿԱՐԼԵՆ ԴԱԼԼԱՔՅԱՆ (1929-2008), գրականագետ, լրագրող, թարգմանիչ, կուսակցական, պետական գործիչ, ՀԽՍՀ Մինիստրների սովետին առընթեր հայ եկեղեցու գործերի խորհրդի նախագահ (1963-1970 թթ.), ՀԿԿ կենտկոմի քարտուղար (1976 թ.) - *90-ամյակ*

4.06

ՍԵՂԱ ԴՈԼՈՒԽԱՆՅԱՆ (1939), ֆիզքիմիկոս, Անօրգանական միացությունների բարձր ջերմաստիճանային սինթեզի և տեխնոլոգիայի լաբորատորիայի վարիչ (1975-ից), ԱՄՆ-ի «Տարվա գիտնական» (2001 թ.) - *80-ամյակ*

5.06

ԳԵՎՈՐԳ ՍԱՐԳՍՅԱՆ (ՃԱԼԱ) (1959), գեղանկարիչ, մանկավարժ - *60-ամյակ*

ՍԵՐԳՈ (ՍԵՐԳԵՅ) ՄԻԿՈՅԱՆ (1929-2010), պատմաբան, միջազգայնագետ, “Латинская Америка” ամսագրի գլխավոր խմբագիր (1970-ից) - *90-ամյակ*

6.06

ԱՐԱՍ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆԻ ծննդյան օրը (1903-1978)

ՀՐԱՅՐ ԽԱՆԵՂԱՆՅԱՆ (1939), օպերային երգիչ, տենոր, կոմպոզիտոր, գեղանկարիչ, մանկավարժ, Ուկրաինայի վաստակավոր արտիստ (1969 թ), Ուզբեկստանի (1974 թ.), Հյուսիսային Օսեթիայի (1999 թ.) ժողովրդական արտիստ - *80-ամյակ*

ՍԵՐԳԵՅ ՈՒԻԲԻՆՇՏԵՅՆ (06.06 (18.06) 1889-1960), ռուս հոգե-

բան, ՄՄՅ ՊԱ թղթակից անդամ (1943 թ.), ՌՄՖՍՐ ՄԳԱ հոգեբանության ինստիտուտի տնօրեն (1942-1945 թթ.) - *130-ամյակ*

7.06

ԽՈՋԱ ԱՐՄԱԴ ԱԲԲԱՍ (1914-1987), հնդիկ կինոռեժիսոր, սցենարիստ, գրող - *105-ամյակ*

ԺԱՍՍԵՆ (ՄԱՐԻԱՍ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ) (07.06 (19.06) 1894-1978), դերասանուհի, ՅԽՍՐ ժողովրդական արտիստ (1963 թ.) - *125-ամյակ*

ՎԻՐՋԻՆԻԱ ԱՊՊԱՐ (1909-1974), հայազգի բժիշկ-մանկաբարձ, ԱՄՆ Գիտությունների ակադեմիայի պատվավոր անդամ, «Ապգարի սանդղակ»-ի հիմնադիրը (1952 թ.) - *110-ամյակ*

8.06

ՄՊԱՆՂԱՐ ՄՊԱՆՂԱՐՅԱՆ (1849-1922), խմբագիր, հրապարակախոս, հասարակական գործիչ, «Նոր Դար» թերթի հիմնադիր-խմբագիր (1883 թ.) - *170-ամյակ*

9.06

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆ ԽԱՏԻՍՅԱՆ (1864-1913), ճարտարագետ, հասարակական, քաղաքական գործիչ, նավթարդյունաբերության ճարտարագետ-քիմիկոս, ՅՅԴ կուսակցության հիմնադիր-անդամ, «Խատիսյան-Տուգբաշյան և ընկերություն» ֆիրմայի հիմնադիր, «Բաքվի հայոց կուլտուրական միության» հիմնադիր-նախագահ (1906-1913 թթ.) - *155-ամյակ*

ՅՈՎԱԿ ԳԱԼՈՅԱՆ (1924-1992), դերասան, ՅԽՍՐ ժողովրդական արտիստ (1978 թ.) - *95-ամյակ*

10.06

ԱՐԻՍ (ԱՐԻՍ ԱՐՍԵՆԻ) ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ (1959), բանաստեղծ, արձակագիր, լրագրող, խմբագիր, ազատամարտիկ - *60-ամյակ*

ԳՐԻԳՈՐ ՆԱԶԻԿՅԱՆ (1909-1982), մանկավարժ, «Ժողովրդի ձայն» (1930-1931 թթ.), «Նոր շարժում» (1931-1934 թթ.) թերթերի

խմբագիր, Հայաստանի ժողկրթության թանգարանի տնօրեն (1944-1950 թթ.) - **110-ամյակ**

ՅՈՒՐԻ ԴԱՎԹՅԱՆ (1929), դիրիժոր, մանկավարժ, ՀՀ հեռուստա-ռադիոպետկոմի սիմֆոնիկ նվագախմբի գլխավոր դիրիժոր (1992-1994 թթ.), Երևանի օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր դիրիժոր (1980-2000 թթ.), ՀՀ ժողովրդական արտիստ (1984 թ.) - **90-ամյակ**

ՍԻԼՎԱ ՅՈՒԶԲԱՇՅԱՆ (1954), ասմուլնքող, դերասանուհի, ՀՀ վաստակավոր արտիստ (2008 թ.) - **65-ամյակ**

11.06

ԱՆՆԱ ԱԽՄԱՏՈՎԱ (ԳՈՐԵՆԿՈ) (11.06 (23.06) 1889-1966), ռուս բանաստեղծուհի, գրականագետ, գրաքննադատ, թարգմանիչ - **130-ամյակ**

ԷԼԵՆՈՐԱ ՓԻՐԱԴՊՎԱ (1929-2012), դաշնակահար, Ուկրաինայի վաստակավոր (1969 թ.), ժողովրդական (1998 թ.) արտիստ - **90-ամյակ**

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԱՎԳԵՐՅԱՆ (1774-1854), լեզվաբան, բառարանագիր, թարգմանիչ, Մխիթարյան միաբանության անդամ - **245-ամյակ**

ՄԻՔԱՅԵԼ ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ (1879-1943), քանդակագործ - **140-ամյակ**

ՌԻՆԱՐԴ ՇՏՐԱՈՒՄ (1864-1949), գերմանացի երգահան, դիրիժոր - **155-ամյակ**

ՍԱԹԵՆԻԿ ՉՄՇԿՅԱՆ (ԵՂԻՍԱԲԵԹ ՏԵՐ-ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ) (1849-1907), դերասանուհի, երգչուհի, արևելահայ թատրոնի հիմնադիրներից - **170-ամյակ**

12.06

ՄԱՐԻԱՆՆԱ ՍԵՂՄԱՐ (ԲՈՅԱԽՉԻԵՎԱ) (12.06 (24.06) 1899-1958),

օպերային երգչուհի (մեցցո-սոպրանո), ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1950 թ.) - *120-ամյակ*

ՎԱՂԻՆԱԿ ՄԱՆՂԱԿՈՒՆԻ (1929-1990), նկարիչ, ՀԽՍՀ վաստակավոր նկարիչ (1971 թ.) - *90-ամյակ*

14.06

ԵՐՎԱՆԴ ԳՈԶԱԲԱՇՅԱՆ (1939), քանդակագործ, հաստոցային և մոնումենտալ դեկորատիվ արվեստի ստեղծագործող - *80-ամյակ*

ՀՐԱԶՅԱ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ (1919-2003), աշխարհագրագետ, ՀՀ բարձրագույն դպրոցի վաստակավոր գործիչ (1998 թ.) - *100-ամյակ*

ՆԱԶԵՆԻԿ ՍԱՐԳՍՅԱՆ (1954), երաժշտագետ, պարային թերապիայի հատուկ համակարգի ստեղծող, Երևանի Գեղագիտական դաստիարակության հանրապետական կենտրոնի Երաժշտության և պլաստիկայի մանկական ստուդիայի կազմակերպիչ (1987 թ.) - *65-ամյակ*

ՎԵՐԳԻՆԵ ԱՐԾՐՈՒՆԻ (1884-1966), երգչուհի, մանկավարժ - *135-ամյակ*

15.06

ԵՐՎԱՆԴ ՔՈՉԱՐ (ՔՈՉԱՐՅԱՆ) (15.06 (27.06) 1899-1979), նկարիչ, քանդակագործ, ՀԽՍՀ (1965 թ.), ԽՍՀՄ (1976 թ.) ժողովրդական նկարիչ - *120-ամյակ*

ԵՓՐԵՄ ՍԱՎԱՅԱՆ (1909-1974), գեղանկարիչ, ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1960 թ.) - *110-ամյակ*

ԼԵՎՈՆ ԲԼԲՈՒԼՅԱՆ (1949), բանաստեղծ, թարգմանիչ, հրապարակախոս, լրագրող, Հայաստանի գրողների (1986 թ.), ՀՀ լրագրողների միությունների անդամ, ՀԳՄ պոեզիայի բաժանմունքի համանախագահ (2001-ից), ՀԳՄ Համահայկական գրական հիմնադրամի տնօրեն, Գրողների միությունների միջազգային ընկեր-

րակցության նախագահության անդամ - *70-ամյակ*

ՀԱՍԼԻԿ ՍԻԼՎԱՆՅԱՆ (1914-1999), մատենագետ, մանկավարժ, մեթոդիստ, թարգմանիչ, ՀԽՍՀ վաստակավոր գրադարանավար (1961 թ.) - *105-ամյակ*

16.06

ԱՆԱՐԻՏ ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ (1954), դաշնակահար, մանկավարժ, ՀՀ վաստակավոր արտիստ (2007թ.) - *60-ամյակ*

17.06

ԱՐՇԱԿ ԱԼՊՈՅԱՃՅԱՆ (1879-1962), բանասեր, պատմաբան, մանկավարժ, հրատարակիչ, տպարանատեր, «Ազատ միտք» (Կահիրե) շաբաթաթերթի խմբագիր (1936-1937 թթ.)- *140-ամյակ*

ՏԻՐԱՆ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ (1929-1984), շախմատիստ, շախմատի աշխարհի կրկնակի չեմպիոն (1963-1969 թթ.), շախմատի վերլուծաբան, միջազգային գրոսմայստեր (1952 թ.), «Շախմատային Մոսկվա» ամսագրի (1963-1966 թթ.), «64» շաբաթաթերթի (1968-1977 թթ.) գլխավոր խմբագիր, ԽՍՀՄ սպորտի վաստակավոր վարպետ (1960 թ.) - *90-ամյակ*

18.06

ՍԵՐՊԵՅ (ՍԵՐՊՈ) ԶԱՔԱՐԻԱԶԵ (18.06 (01.07) 1909-1971), վրացի դերասան, ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ (1958 թ.) - *110-ամյակ*

19.06

ԱՆՆԱ ԴՈՒՐԻՆՅԱՆ (1904-1983), պարուսույց, մանկավարժ, ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1956 թ.) - *115-ամյակ*

20.06

ԷՂՈՒՐՈՂ ԽԱՐԱԶՅԱՆ (1939), գեղանկարիչ, մանկավարժ, Հ. Մալյանի թատրոն-ստուդիայի գլխավոր նկարիչ (1981-1988 թթ.), Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1970-ից) - *80-ամյակ*

ՄԵԼԻՍ ՍՈՎՍԻՍՅԱՆ (1929-2010), ֆիզիկոս, ՀՀ ԳԱԱ ֆիզիկական հետազոտությունների ինստիտուտի լաբորատորիայի վարիչ (1968-ից), ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս (1996 թ.) - *90-ամյակ*
ՍԱՍՎԵԼ ՍԱՐՈՒԹՅԱՆ (1959), գեղանկարիչ - *60-ամյակ*

22.06

ԳԱՌՆԻԿ ԱՆԱՆՅԱՆ (1934-2007), գրականագետ, հրապարակախոս, մանկավարժ, ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1974 թ.), ԵՊՀ ժուռնալիստիկայի ֆակուլտետի հիմնադիր դեկան, ԵՊՀ հրատարակչության տնօրեն (1977-1985 թթ.), «Ժուռնալիստիկա» տարեգրքի խմբագիր, ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ (2006 թ.) - *85-ամյակ*

ՀԵՐՄԱՆ ՄԻՆԿՈՎՍԿԻ (1864-1909), գերմանացի մաթեմատիկոս, ֆիզիկոս, պրոֆեսոր - *155-ամյակ*

ՍԱՐԻԱ ՉՄՇԿՅԱՆ-ԵՐՍՈԼԻՆՍԿԱՅԱ (1904-1990), դերասանուհի - *115-ամյակ*

ՊԵՏՐՈՍ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ (1944-2016), պատմաբան, աղբյուրագետ, մանկավարժ, «Ամենայն հայոց կաթողիկոսներ» հանրագիտարանի գլխավոր խմբագիր, ՀՀ վաստակավոր մանկավարժ (2009 թ.) - *75-ամյակ*

23.06

ԳԱՐՈՒՇ ԲԵԿՆԱԶԱՐՅԱՆ (1894-1967), կինոօպերատոր, ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1944 թ.) - *125-ամյակ*

ՂԱՎԻԹ ԶԱՎՐԻԵՎ (ԶԱՎՐԻՅԱՆ) (23.06 (05.07) 1889-1957), քիմիկոս, լեզվաբան, հնագետ, ԵՊՀ ռեկտոր (1921-1922 թթ.), ՀԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1939 թ.) - *130-ամյակ*

ԹԵԼՄԱՆ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ (1934-1998), ճարտարապետ, «Երևաննախագիծ» ինստիտուտի գլխավոր ճարտարապետ (1964-1976 թթ.), Գեողեզիայի ինստիտուտի ճարտարապետական հուշարձանների չափագրության բաժնի հիմնադիր-դեկավար (1976-1979 թթ.) - *85-ամյակ*

ՍՏԵՓԱՆ ՂԱՍԲԱՐՅԱՆ (1879-1948), քիմիկոս, մանկավարժ, ՅՍՍՀ ԳԱ թղթակից անդամ (1944 թ.), քիմիական պարբերականների առաջին գրադարանի հիմնադիր, օրգանական քիմիայի հիմնադիրը Հայաստանում, ՍՍՀՄ ԳԱ հայկական մասնաճյուղի նախագահության անդամ, ՅՍՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1935 թ.) - *140-ամյակ*

24.06

ՍԵՐԳԵՅ ԱՅՎԱԶՅԱՆ (1934), մաթեմատիկոս, տնտեսագետ, մանկավարժ, ՀՀ ԳԱԱ արտասահմանյան անդամ (2008 թ.), Բարձրագույն դպրոցի միջազգային գիտությունների ակադեմիայի, Ամերիկայի վիճակագրական ընկերության անդամ, ՌԳԱ Կենտրոնական տնտեսագիտական-մաթեմատիկական ինստիտուտի փոխտնօրեն (2000-ից), ՌԴ գիտության վաստակավոր գործիչ (2002 թ.) - *85-ամյակ*

25.06

ԱՎՍԵԼ ԲԱՎՈՒՆՑ (ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹԵՎՈՍՅԱՆ) (25.06 (07.06) 1899-1937), արձակագիր, գրականագետ, կինոսցենարիստ, թարգմանիչ, գյուղատնտես, մանկավարժ, ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1934-ից) - *120-ամյակ*

ՂԱՒՏՐԻ ՂԻՄՈՎ (1909-1966), բուլղարացի գրող, Բուլղարիայի գրողների միության նախագահ (1964-1966 թթ.) - *110-ամյակ*

ՈՒՌԲԵՆ ՅՈԼՅԱՆ (25.06 (06.07) (1894-1955), վիրաբույժ, ԽՍՀՄ Բժշկական գիտությունների ակադեմիայի թղթակից անդամ (1946 թ.), Հայաստանում արյան փոխներարկման գիտահետազոտական ինստիտուտի հիմնադիր (1947 թ., 1955-ից՝ Ռուբեն Յոլյանի անվան), ՀԽՍՀ վիրաբույժների ընկերության նախագահ (1937-1954 թթ.), վիրաբույժների համամիութենական ընկերության վարչության, վիրաբույժների միջազգային ընկերակցության (1953-1955 թթ.) անդամ, ՀԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ - *125-ամյակ*

ՎԱԼՏԵՐ ՖՐԻԴՐԻԽ ՀԵՐՄԱՆ ՆԵՈՆՍ (1864-1941), գերմանացի ֆիզիկոս, ֆիզքիմիկոս, Գյոթինգենի ֆիզիկաքիմիայի ինստի-

տուտի հիմնադիր (1896 թ.), Բեռլինի համալսարանի քիմիայի (1905-1922 թթ.), ֆիզիկայի (1924-1933 թթ.) ինստիտուտների տնօրեն, ԽՍՀՄ ԳԱ արտասահմանյան պատվավոր անդամ (1927թ.), արդի ֆիզիկական քիմիայի հիմնադիրներից, Նոբելյան մրցանակակիր (1920 թ.) - **155-ամյակ**

26.06

ԱԳՐԻՊԻՆԱ ՎԱԳԱՆՈՎԱ (1879-1951), պարուհի, պարուսույց, բալետմայստեր, ռուսական դասական բալետի հիմնադիրներից, Ռուսաստանի ժողովրդական արտիստ (1934 թ.) - **140-ամյակ**

ԶԱՔԱՐ ԶԱՔԱՐՅԱՆ (1849-1923), գեղանկարիչ, նատյունորտի վարպետ, Ֆրանսիայի Պատվո լեգեոնի շքանշանակիր (1899 թ.) - **170-ամյակ**

27.06

ԵՐՎԱՆԴ ԹԱՂԻԱՆՈՍՅԱՆ (1864-1948), թարգմանիչ, խմբագիր, մանկավարժ, Ադրբեջանի խորհրդարանի անդամ, Հայաստանի օգնության կոմիտեի քարտուղար (1921 թ.), Հայաստանի հանրային պետական գրադարանի տնօրեն (1922-1928 թթ.) - **155-ամյակ**

ՎԱՂԱՐՇԱԿ ՍԱՐԳՍՅԱՆ (1924-2004), նկարիչ, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1956-ից), ՀՀ վաստակավոր նկարիչ (1980 թ.) - **95-ամյակ**

28.06

ԳԵՂԵՈՆ ՄԻՐԱՂՅԱՆ (1859-1919), դերասան, մանկավարժ, «Գեղարվեստ», «Մշակ», «Հուշարար» պարբերականների աշխատակից - **160-ամյակ**

ԳԵՎՈՐԳ ԱՊՏՈՒԼԼԱՐ (ԱԲՂՈՒԼԼԱՐՅԱՆ) (1839-1918), լուսանկարիչ, արվեստագետ, Կ. Պոլսի լուսանկարչական կենտրոնի հիմնադիր - **180-ամյակ**

ՄԱՆՈՒԿ ՄԱՑԱԿԱՆՅԱՆ (1934-1995), գրող, կինոսցենարիստ, Հայաստանի գրողների միության անդամ (1966 թ.) - **85-ամյակ**

29.06

ՎԱՆ ԱՐՅԱՆ (ՎԻԼՅԱՍ ՊՈՂՈՍՅԱՆ) (1949), արձակագիր, բանաստեղծ, թարգմանիչ, «Վան Արյան» հրատարակչության հիմնադիր-ղեկավար (1994-ից), Հայաստանի գրողների միության անդամ (1991 թ.) - *70-ամյակ*

30.06

ՍԵՐՃ ՍԱՐԳՍՅԱՆ (1954), պետական, քաղաքական, գործիչ, ՀՀ պաշտպանության նախարար (2000-2007 թթ.), ՀՀ վարչապետ (2007-2008 թթ.), ՀՀ երրորդ նախագահ (2008-2018 թթ.), ՀՀԿ նախագահ (2007-ից), Հայաստանի շախմատի ֆեդերացիայի նախագահ, Արցախի հերոս - *65-ամյակ*

ՀՈՒԼԻՍ

1.07

ԱԼԻՍԻԱ ԹԵՐՁՅԱՆ (1934), կոմպոզիտոր, դաշնակահար, հասարակական գործիչ, “Gruppo Encuentros” ժամանակակից երաժշտական համույթի հիմնադիր-ղեկավար, “Argentine Music Council”-ի նախագահ, Արգենտինայի կոմպոզիտորների միության քարտուղար, Հարավային Ամերիկայի ժամանակակից երաժշտական ընկերության նախագահ - *85-ամյակ*

ԱՐԵԳ ԻՍՐԱՅԵԼՅԱՆ (1939-2001), ճարտարապետ, «Երևան-նախագիծ» ինստիտուտի ճարտարապետական խմբի ղեկավար (1969-1972 թթ), նախագծի գլխավոր ճարտարապետ (1972-1985 թթ.) - *80-ամյակ*

ՇԱՆԹ ՍԱՐԳՍՅԱՆ (1919-2000), նկարիչ, Գյումրիի Գեղարվեստի դպրոցի տնօրեն (1945-1978 թթ.), Հայաստանի նկարիչների միության Գյումրու մասնաճյուղի ղեկավար (1945-1977 թթ.), Հայաստանի ազգային պատկերասրահի մասնաճյուղի տնօրեն (1978-ից), ՀԽՍՀ վաստակավոր նկարիչ (1978 թ.) - *100-ամյակ*

ՎԵՐԱ ՄՈՒԽԻՆԱ (1889-1953), ռուս քանդակագործ, ԽՍՀՄ ժողովրդական նկարիչ (1943 թ.), ԽՍՀՄ Գեղարվեստի ակադեմիա-

յի իսկական անդամ (1947 թ.) - *130-ամյակ*

2.07

ՔՐԻՍՏՈՖ ՎԻԼԻԲԱԼԴ ՊԼՅՈՒԿ (1714-1787), գերմանացի կոմպոզիտոր, դիրիժոր, երաժշտագետ - *305-ամյակ*

3.07

ՀԱՎՈՐ ՂԱԶԱՆՉՅԱՆ (1959), ռեժիսոր, Կապանի Ա. Շիրվանզադեի անվան (1984-1989 թթ.), Գյումրու Վ. Աճեմյանի անվան (1989-1996 թթ.), Երևանի Պատանի հանդիսատեսի (1997-ից) պետական թատրոնների տնօրեն, Երևանյան միջազգային թատերական «Արմնոնո», Շեքսպիրյան փառատոնի հիմնադիր-տնօրեն, թատրոնի միջազգային ինստիտուտի (ՅՈՒՆԵՍԿՕ) Հայաստանյան ազգային կենտրոնի հիմնադիր, տնօրեն (2004 թ.), ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (2006 թ.), Հայաստանի թատերական գործիչների միության նախագահ (2007-ից) - *60-ամյակ*

ՄԻՏՐՈՖԱՆ ՊՅԱՏՆԻՑԿԻ (1864-1927), ռուս երաժիշտ, ռուսական ժողովրդական երգերի կատարող, հավաքող, ԽՍՀՄ վաստակավոր արտիստ (1925 թ.), Պյատնիցկու անվան ռուսական ժողովրդական պետական երգչախմբի ղեկավար (1910-1940 թթ.) - *155-ամյակ*

ՈՌԻԲԵՆ ՏԵՐՏԵՐՅԱՆ (1959), երաժշտագետ, մանկավարժ, ՀԽՍՀ կոմպոզիտորների միության ավագ խորհրդատու (1983-1985 թթ.), Հայաստանի պետական ֆիլհարմոնիայի փոխտնօրեն (1985-1988 թթ.), Հայհամերգին կից «Դերասան» համերգների կազմակերպչական կոոպերատիվի տնօրեն (1989-1993 թթ.), Կուլենկայի համալսարանի երաժշտական բաժնի տնօրեն (2004-2008 թթ.), Երևանի պետական կոնսերվատորիայի պրոռեկտոր (2011 թ.) - *60-ամյակ*

ՍՈՖԱ ԱԶՆԱՈՒՐՅԱՆ (1959), կոմպոզիտոր, Հայաստանի կոմպոզիտորների և երաժշտագետների միության անդամ (1998 թ.), Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի «Երաժշտական Հայաստան» ամսագրի խմբագիր (2000 թ.) - *60-ամյակ*

4.07

ԼՅՈՒԴՎԻԳ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ (1939), լրագրող, գրականագետ, բանասեր, մանկագիր, Երևանի «Անանիա Շիրակացի» համալսարանի պրոռեկտոր, Հայաստանի գրողների միության անդամ (1984 թ.) - *80-ամյակ*

5.07

Սահմանադրության օր

ՊԱՐՈՒՅՐ ՀԱՅՐԻԿՅԱՆ (1949), քաղաքական գործիչ, գրող, երգահան, Խորհրդային Միության ժողովրդավարական շարժման հիմնադիր-ղեկավար, «Ազգային միացյալ կուսակցության» ղեկավար, «Ազգային ինքնորոշում» միավորման հիմնադիր-նախագահ (1987-ից) - *70-ամյակ*

6.07

ՄԱՐԻԱՍ ՄՈՃՈՈՅԱՆ (06.07 (19.07) 1904-1972), դերասանուհի, Վրաստանի ժողովրդական արտիստ (1958 թ.) - *115-ամյակ*

7.07

ԵԼԵՆԱ ՕԲՐԱԶՑՈՎԱ (1939-2015), ռուս օպերային երգչուհի (մեցցո-սոպրանո), դերասանուհի, օպերային ռեժիսոր, մանկավարժ, Ռուսաստանի մշակույթի ռուսական ակադեմիայի ակադեմիկոս (1999 թ.), ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ (1976 թ.) - *80-ամյակ*

ԼԻՈՆ ՖՈՅԽՏՎԱՆԳԵՐ (1884-1958), ծագումով հրեա գերմանացի գրող, դրամատուրգ, թարգմանիչ, լրագրող - *135-ամյակ*

ԿԱՐԻՆԵ ԽՈՒՂԱԲՆՅԱՆ (ՍԱՐԳՍՅԱՆ) (1929-2015), երաժշտագետ, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի ավանդական երաժշտության միջազգային խորհրդի անդամ, ԽՍՀ կոմպոզիտորների և երաժշտագետների միության անդամ (1968-ից), ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (2013 թ.) - *90-ամյակ*

ՌՈՒԲԵՐՏ ԿԱՐԱՅԱՆ (1934-2015), բանաստեղծ, արձակագիր, երգիծաբան, առակագիր, հրապարակախոս, Հեռուստատեսու-

թյան և ռադիոյի պետական կոմիտեի երիտասարդական հաղորդումների գլխավոր խմբագիր (1962-1972 թթ.), «Երասխ» թերթի գլխավոր խմբագիր (1983-1992 թթ.), Հայաստանի գրողների միության անդամ (1970 թ.), ՀՀ նշակույթի վաստակավոր գործիչ (2013 թ.) - *85-ամյակ*

8.07

ՀՐԱՆՏ ԲԱԳՐԱԶՅԱՆ (1914-1995), արձակագիր, դրամատուրգ, սցենարիստ, ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1973-ից), ՀԽՍՀ կինեմատոգրաֆիստների միության անդամ - *105-ամյակ*

ՍՈՖԻ ԴԵՎՈՅԱՆ (1949), պարուհի, պարուսույց, դերասանուհի, Հայաստանի պարի պետական անսամբլի մենապարուհի (1967-1990 թթ.), «Հոգու և պարի թատրոն»-ի հիմնադիր-ղեկավար (1993 թ.), Մշակութային կենտրոնի հիմնադիր (1994 թ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր արտիստ (1984 թ.) - *70-ամյակ*

9.07

ԱՆՆԱ ՈՒԴԿԼԻՖ (1764-1823), անգլիացի գրող, վիպասան - *255-ամյակ*

ԻՍԱՅԻ ՓԻԹԵՎ (ԷՍԱՅԻ ՓԻԹՅԱՆ) (1844-1904), թատերական գործիչ, Թիֆլիսի հայկական թատերական կոմիտեի հիմնադիրներից (1819 թ.), Թիֆլիսի Արտիստական ընկերության կազմակերպիչ (1887 թ.), վարչության նախագահ - *175-ամյակ*

ՅԱՆ ՆԵՐՈՒՂԱ (1834-1891), չեխ գրող, բանաստեղծ, լրագրող, մանկավարժ, քննադատական ռեալիզմի ներկայացուցիչը Չեխիայում - *185-ամյակ*

ՅՈՒՐԻ ՍԱՐՅԱՆ (ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ) (1924-1976), արձակագիր, կինոսցենարիստ, «Հիդրոշինարար» թերթի խմբագիր (1969-ից), ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1962-ից) - *95-ամյակ*

ՈՌՄԵՆ ԱՎԻՆՅԱՆ (1939-2008), դերասան, Հայաստանի վաստակավոր արտիստ (1990 թ.) - *80-ամյակ*

11.07

ՋԵՅՍՍ ԷՔԲՈՏ ՍԱՔ-ՆԵՅՆ ՈՒՒՍԹԼԵՐ (1834-1903), ամերիկացի նկարիչ, օֆորտի վարպետ, Պատվո լեգեոնի շքանշանակիր - **185-ամյակ**

ՎԼԱԴԻՄԻՐ ՊԱԼԱԴԻՆ (11.07 (23.07) 1859-1922), ռուս բուսաբան, կենսաքիմիկոս, պրոֆեսոր, բույսերի ֆիզիոլոգների, կենսաքիմիկոսների ռուսական դպրոցի հիմնադիր, Ս. Պետերբուրգի գիտությունների ակադեմիայի ակադեմիկոս (1914 թ.) - **160-ամյակ**

12.07

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԱԼՓԻԱՐ (1864-1919), երգիծաբան, լրագրող, Կահիրեի «Փարոս» թերթի հրատարակիչ (1896-1898, 1901-1902 թթ.), Կ. Պոլսի ազգային պատրիարքարանի քարտուղար - **155-ամյակ**

13.07

ՎԱԼԵՆՏԻՆԱ ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ (1924-2009), բժիշկ, արյունաբան, մանկավարժ, ՌԴ Բնական գիտությունների (1999 թ.), Նյու Յորքի գիտությունների ակադեմիայի (1996 թ.) ակադեմիկոս - **95-ամյակ**

14.07

ԺԻՐԱՅՐ ԱՆԱՆՅԱՆ (ՏԵՐ-ԱՆԱՆՅԱՆ) (1934-2004), դրամատուրգ, ՀԽՍՀ հեռուստատեսության և ռադիոհաղորդումների պետական կոմիտեի գլխավոր խմբագիր (1959-1980 թթ.), ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1980-ից) - **85-ամյակ**

ՍԱԹԵՎՈՍ ԴԱՐԲԻՆՅԱՆ (1889-1937), արձակագիր, դրամատուրգ, մանկավարժ, Վրաստանի «Հայ պատանի հանդիսատեսի» թատրոնի տնօրեն, «Կարմիր աքլոր» երգիծական հանդեսի հրատարակիչ (Թիֆլիս, 1921 թ.), ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1934-ից) - **130-ամյակ**

ՇԱՀԱՆ ՆԱԹԱԼԻ (ՅԱԿՈԲ ՏԵՐ-ՅԱԿՈԲԵԱՆ, ՆԵՄԵՍԻՍ) (1884-1983), գրող, փիլիսոփա, դրամատուրգ, թարգմանիչ, հասարա-

կական, քաղաքական գործիչ, «Միություն և առաջադիմություն» կուսակցության անդամ, «Նեմեսիս» գործողության կազմակերպիչ - *135-ամյակ*

ՊԻԵՌ ՔԻՅԱՌ (1864-1912), ֆրանսիացի բանաստեղծ, հասարակական գործիչ, լեզվաբան, լրագրող, դրամատուրգ, թարգմանիչ, հայագետ, ֆրանսիացի հայասերների շարժման հիմնադիր, Հայասերների եվրոպական կոնգրեսի կազմակերպիչ (1902 թ.), Մարդու իրավունքների լիգայի գլխավոր քարտուղար, «Պրոմյանենիա» ամսագրի գլխավոր խմբագիր (Փարիզ, 1900-1914 թթ.) - *155-ամյակ*

ՋՈՒԼԻԵՏ ՂԱԶԱՐՅԱՆ (1934), թարգմանչուհի, խմբագիր, ՀԽՍՀ Գրողների միության անդամ (1982 թ.) - *85-ամյակ*

ՌՈՒԶԱՆ ՍԱՐՅԱՆ (1959), արվեստաբան, բանասեր, հասարակական գործիչ, Մարտիրոս Սարյանի տուն-թանգարանի տնօրեն (2004-ից), ՀՀ նկարիչների միության անդամ (2006-ից) - *60-ամյակ*

15.07

ԿԱՐՈ (ԿԱՐԱՊԵՏ) ՍԱՍՈՒՆԻ (1889-1977), պետական, հասարակական, քաղաքական, կուսակցական գործիչ, պատմաբան - *130-ամյակ*

ՎԱԼՏԵՐ ԱՐԱՄՅԱՆ (1909-1994), արձակագիր, թարգմանիչ, ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1957-ից) - *110-ամյակ*

17.07

ԱԶԱՏ ՎՇՏՈՒՆԻ (ԿԱՐԱՊԵՏ ՍԱՄԻԿՈՆՅԱՆ) (1894-1958), բանաստեղծ, գրական, հասարակական գործիչ, «Փարոս» հանդեսի հիմնադիր (1918-1919 թթ.), «Մուրճ» (Թիֆլիս, 1922 թ.), «Դիրքերում» (Թիֆլիս, 1924 թ.), «Մուրճ-մանգաղ» (Դոնի Ռոստով, 1926-1927 թթ), «Գեղարվեստի ֆրոնտում» (Երևան, 1930 թ.), «Խորհրդային արվեստ» (Երևան, 1932-1934 թթ.) պարբերականների խմբագիր, Սովետական Հայաստանի գրողների ասոցիացիայի նախագահ, Հայաստանի պրոլետարական գրողների

ասոցիացիայի ներկայացուցիչը Մոսկվայում (1925 թ.), գրական «Երեքի խմբակ»-ի (Եղիշե Չարենց, Գևորգ Աբով, Ազատ Վշտունի) անդամ, ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1934-ից) - *125-ամյակ*

ՍԱՐԱԿ ՊՈՂՈՍՅԱՆ (1959), քանդակագործ - 60-ամյակ

18.07

ԶԱՐՈՒՐԻ (ԵՎՏԵՐՊԵ) ԳԱԼԵՄՔՅԱՐՅԱՆ (1874-1971), բանաստեղծուհի, արձակագիր, մշակութային, հասարակական գործիչ - *145-ամյակ*

ՎԱՐԱՆ ԹՈԹՈՎԵՆՑ (1894-1938), գրող, արձակագիր, հրապարակախոս, մանկավարժ, «Շեշտ» պարբերականի խմբագիր (1923 թ.), ԵՊՀ գիտական քարտուղար (1924-1928 թթ.), Ստալինյան ռեպրեսիայի զոհ - *125-ամյակ*

19.07

ԱՎԵՏԻՍ ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ (1949), բեմանկարիչ, Ա. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի ազգային ակադեմիական թատրոնի գլխավոր նկարիչ (1999 թ.), ՌԴ «Պրեմիերա» միավորման գլխավոր նկարիչ (1995-1997 թթ.), ՀՀ վաստակավոր նկարիչ (2011 թ.) - *70-ամյակ*

ԷՂԳԱՐ ԴԵԳԱ (1834-1917), ֆրանսիացի գեղանկարիչ, գրաֆիկ, քանդակագործ - *185-ամյակ*

ՀԱՂԹԱՆԱԿ ՇԱՐՈՒՄՅԱՆ (ՀԱՂԹՈ) (1944), գեղանկարիչ, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ, Երևանի գլխավոր նկարիչ (1977-1989 թթ.), ՀՀ վաստակավոր նկարիչ (2010 թ.) - *75-ամյակ*

ՎԱՐԴԻԹԵՐ ՖԵԼԵԿՅԱՆ (1869-1952), դերասանուհի, «Ֆելեկյան» թատերախմբերի կազմակերպիչ (Եգիպտոս 1904 թ., Կ.Պոլիս, 1919-1922 թթ.) - *140-ամյակ*

20.07

ԱՐԳԱՍ ԱՅՎԱԶՅԱՆ (1947), պատմաբան, մատենագետ, հայա-

գետ, նախիջևանագետ, լրագրող, ՀՀ մշակույթի վաստակավոր գործիչ (2009 թ.) - *70-ամյակ*

ԳՈՒՐԳԵՆ ՕՎԱՆԵՍՈՎ (1909-1993), երկրաբան, ՌԽՖՍՀ նավթի ու գազի արդյունաբերության գլխավոր վարչության պետ (1965-1981 թթ.), ՌԽՖՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1956 թ.) - *110-ամյակ*

ԽԱՉԻԿ ՂԱՐԱԲԵԿՅԱՆ (1939-2008), բեմանկարիչ, գեղանկարիչ, մանկավարժ, Կիրովականի Հ. Աբելյանի անվան պետական թատրոնի գլխավոր նկարիչ (1971-ից) - *80-ամյակ*

ՀԱԿՈՔ ՄԱՐԿՈՍՅԱՆ (1904-1972), ֆիզիոլոգ, մանկավարժ, ԽՍՀՄ Բուժիրատի խմբագիր, տնօրեն (1942-1948 թթ.), ՌԽՖՍՀ, ԽՍՀՄ ՄԳԱ ֆիզիկական դաստիարակության, դպրոցական հիգիենայի ինստիտուտի տնօրեն (1949-1968 թթ.), Տարիքային ֆիզիոլոգիայի, ֆիզիկական դաստիարակության ինստիտուտի տնօրեն (1968-1972 թթ.), ԽՍՀՄ ՄԳԱ ակադեմիկոս (1966 թ.) - *115-ամյակ*

ՀԱԿՈՔ ՈՍԿԱՆՅԱՆ (ՅԱԿՈՎ ՏԵՐ-ՈՍԿԱՆՅԱՆ) (1924-1993), դիրիժոր, մանկավարժ, Ալ. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի թատրոնի դիրիժոր (1958-ից), ՀՀ ժողովրդական արտիստ (1977թ.) - *95-ամյակ*

ՀՈՒՆԱՆ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ (1914-1943), Խորհրդային Միության հերոս - *105-ամյակ*

ՍԱՄՎԵԼ ՂԱԶԱՐՅԱՆ (1949), քանդակագործ, նկարիչ-ձևավորող - *70-ամյակ*

ՎՈԼՈՂՅԱ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ (1939), ճարտարագետ, ԵՊԻ ֆիզիկայի ամբիոնի վարիչ (1984-1994 թթ.), Ս. Պետերբուրգի ռազմական ակադեմիայի բնագիտական գիտակարգերի ամբիոնի վարիչ (1994-ից), ՌԴ բարձրագույն մասնագիտական կրթության վաստակավոր գործիչ (2004 թ.) - *80-ամյակ*

21.07

ԷՈՆԵՍ ՅԵՄԻՆՉՈՒԵՅ (1899-1961), ամերիկացի գրող, լրագրող, սցենարիստ, վիպասան, դրամատուրգ, Նոբելյան մրցանակակիր գրականության ասպարեզուն (1954 թ.) - *120-ամյակ*

22.07

ԳԱԲՐԻԵԼԼԱ ՈՒԼՈՒԴՈՋՅԱՆ (1934-2016), պատմաբան, բանասեր, ՀՀ ԳԱԱ պատվավոր դոկտոր (2008 թ.), Հայագիտական հետազոտությունների միջազգային ընկերակցության անդամ - *85-ամյակ*

23.07

ՀԱՄԲԱՐՉՈՒՄ ՍԱՅԱԴՅԱՆ (1909-1991), ճարտարագետ, քիմիկտեխնոլոգ, ՀԽՍՀ գիտության և տեխնիկայի վաստակավոր գործիչ (1970 թ.) - *110-ամյակ*

ԷՄՍԱ ԿՈՍՏԱՆԴՅԱՆ (1934-2014), պատմաբան, ՀՀ ԳԱԱ Պատմության ինստիտուտի «Նոր պատմության» բաժնի վարիչ (2003-ից) - *85-ամյակ*

24.07

ԻԼՅԱ ՌԵՊԻՆ (24.07 (05.08) 1844-1930), ռուս գեղանկարիչ, Գեղարվեստական շրջիկ ցուցահանդեսների ընկերության անդամ (1878-ից), Գեղարվեստի Կայսերական ակադեմիայի ակադեմիկոս, Գեղարվեստի ակադեմիայի ռեկտոր (1898-1899 թթ.) - *175-ամյակ*

ՍՈՒՐԵՆ ԱՎՉՅԱՆ (24.07 (05.08) 1904-1985), բանաստեղծ, արձակագիր, թարգմանիչ, դրամատուրգ, գրական-մշակութային գործիչ, Վրացական ԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ, ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1936-ից), Վրաստանի Գրողների միության հայկական մասնաճյուղի փոխնախագահ (1941-1946 թթ.) - *115-ամյակ*

25.07

ՎԱՍԻԼԻ ՇՈՒԿՇԻՆ (1929-1974), ռուս գրող, կինոռեժիսոր, դերասան, սցենարիստ, դրամատուրգ - *90-ամյակ*

ՕՔՐՈ ՕՔՐՈՅԱՆ (1939-2003), գրող, բանաստեղծ, գրականագետ, Հայաստանի գրողների միության անդամ - *80-ամյակ*

26.07

ՖԵՆՐՈՐ ՇԵԽՏԵԼ (26.07 (07.08) 1859-1926), ռուս ճարտարապետ, Ս. Պետերբուրգի Գեղարվեստի ակադեմիայի ճարտարապետության ակադեմիկոս (1902-ից), Մոսկվայի ճարտարապետների ընկերության նախագահ (1906-1922 թթ.) - *160-ամյակ*

27.07

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԴՅՈՒՄԱ (ՈՐԴԻ) (1824-1895), ֆրանսիացի գրող, դրամատուրգ, Ֆրանսիական ակադեմիայի անդամ (1874-ից), «Կամեռլիազարդ տիկինը» վեպի հեղինակ - *195-ամյակ*

ԵՄԵԼԻԱՆ ԲՈՒԿՈՎ (27.07 (08.08) 1909-1984), մոլդովացի արձակագիր, բանաստեղծ, Մոլդավիայի ԽՍՀ ժողովրդական գրող (1982 թ.) - *110-ամյակ*

ՎԱՂԱՐՇԱԿ ՋՐԲԱՇՅԱՆ (1929-2000), ֆիզիկոս, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս (1996 թ.) - *90-ամյակ*

ՕՏՈ ԵՎԱԲՈՎԻՉ ՍԿՈՒԼՍԵ (27.07 (08.08) 1889-1967), լատիշ նկարիչ, բեմանկարիչ, Լատվիայի ԽՍՀ ժողովրդական նկարիչ (1959 թ.), Լատվիայի ԽՍՀ նկարիչների միության վարչության նախագահ (1952-1953 թթ.) - *130-ամյակ*

28.07

ԱՐՄԵՆ ՇԱՊԱՆՅԱՆ (ՇԱԲԱՆՅԱՆ) (1864-1949), ծովանկարիչ, Ֆրանսիայի ծովանկարիչների, գունավոր փորագրության նկարիչների ընկերությունների, հայ արվեստագետների «Անի» խմբակցության անդամ - *155-ամյակ*

ՎԱՐԱՊԵՏ ՊԵՅ ՏՅՈՒՋ (1779-1855), հասարակական գործիչ, բարերար, Վալիտե սուլթանի սեղանավորը - *240-ամյակ*

29.07

ԱՎԵՏ (ԱԼՖՐԵՂ) ՏԵՐՏԵՐՅԱՆ (1929-1994), կոմպոզիտոր, ման-

կավարժ, ՀԽՍՀ (1984 թ.), ԽՍՀՄ (1991թ.) ժողովրդական արտիստ, ԽՍՀՄ կոմպոզիտորների միության անդամ, նոր սիմֆոնիկ ոճի հիմնադիր - *90-ամյակ*

ՔՈՐԻՍ ՄԿՐՏՉՅԱՆ (1929-1999), լրագրող, խմբագիր, ՀԽՍՀ վաստակավոր լրագրող - *90-ամյակ*

ԳԵՎՈՐԳ (ՋՈՐՋ) ՉԻԼԻՆԳԱՐՅԱՆ (1929), նավթագետ, մանկավարժ, խմբագիր, ՀՀ ԳԱԱ արտասահմանյան անդամ (1998 թ.), Իտալիայի “Studiorum Minerva” ակադեմիայի, Բեդֆորդի (Արիզոնա) և այլ համալսարանների պատվավոր դոկտոր, ԱՄՆ ռազմածովային ուժերի գեներալ, Ռուսաստանի բնական գիտությունների ակադեմիայի արտասահմանյան անդամ - *90-ամյակ*

30.07

ՂԵՎՈՆԴ ՏԱՅԱՆ (1884-1968), երաժշտագետ, մանկավարժ, Մխիթարյան միաբանության անդամ, «Բազմավեպ»-ի խմբագիր (1921-1927 թթ.) - *135-ամյակ*

ՍՈՒՐԵՆ ՆԱԶԱՐՅԱՆ (1929-1999), քանդակագործ, մանկավարժ, Հայաստանի նկարիչների միության պատասխանատու քարտուղար, գեղարվեստական խորհրդի ղեկավար, ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ, ՀԽՍՀ ժողովրդական նկարիչ (1980 թ.) - *90-ամյակ*

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ԵՓՐԵՄՅԱՆ (1959), գեղանկարիչ, Հայաստանի նկարիչների միության (1995-ից), Ռուսաստանի նկարիչների ստեղծագործական միության, նկարիչների «Միր» ստեղծագործական միության անդամ - *60-ամյակ*

ՖՐԱՆՍ ՄԱԶԵՐԵԼ (ՄԱՍԵՐԵԼ) (1889-1972), բելգիացի նկարիչ - *130-ամյակ*

31.07

ԻԳՈՐ ԾԱՏՈՒՐՅԱՆ (1939-1998), ճարտարագետ, շինարար, ՀԽՍՀ վաստակավոր ճարտարագետ(1963 թ.) - *80-ամյակ*

ՍԵՐՊԵՅ ՂԱՆԻԵԼՅԱՆ (1929- 2009), օպերային երգիչ (տենոր), մանկավարժ, ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1967 թ.) - *90-ամյակ*

ՕԳՈՍՏՈՍ

1.08

ԳՐԻԳՈԼ ԱՐԱՇԻՉԵ (1914-1994), վրացի բանաստեղծ, վրաստանի սովետական գրողների միության վարչության առաջին քարտուղար (1967-ից) - *105-ամյակ*

ՄԻԽԱՅԻԼ ԱՆԴՐԻԱՍՈՎ (ՄԻՔԱՅԵԼ ԱՆԴՐԻԱՍՅԱՆ) (1914-1984), գրող, հրապարակախոս - *105-ամյակ*

ՆԵՐՍԵՍ ՈՒՆԱՆՅԱՆ (1924-1957), սփյուռքահայ քանդակագործ, գրաֆիկ - *95-ամյակ*

ՈՒՖԱՅԵԼ ՄԵԼԻՔ-ՕՐԱՆՋԱՆՅԱՆ (1939-2014), կենսաօրգանիկ, քիմիկոս, ՌԴ բնական գիտությունների ակադեմիայի (1997 թ.), Բնության և հասարակության մասին գիտությունների միջազգային ակադեմիայի (1997 թ.), հայկական մասնաճյուղերի, Գիտական հայտնագործությունների հեղինակների միջազգային ակադեմիայի (1998 թ.) նախագահ, Իսպանիայի ազգային թագավորական ակադեմիայի ակադեմիկոս - *80-ամյակ*

2.08

ԳՈՒՐԳԵՆ ԳԱԼՍՅԱՆ (1944), արձակագիր, լրագրող, ծաղրանկարիչ, թարգմանիչ, ՀՀ Գրողների միության անդամ (1985-ից), «Գարուն» ամսագրի գեղարվեստական խմբագիր (1970-1971 թթ.) - *75-ամյակ*

ՈՌԲԵՐՏ (ՈՌՊԵՐՏ) ՃԵՊԵՃՅԱՆ (1909-2000), ակնաբույժ, հասարակական գործիչ, «Ճեպեճյան» ակնաբուժարանի հիմնադիր (1948 թ.), «Աչքազրկության կանխարգելման սիրիական ընկերության» հիմնադիր, Հալեպում կուլյորերի առաջին դպրոցի կազմակերպիչ (1955 թ.), ՀԲԸՄ Սիրիայի մասնաճյուղի ղեկավար (1968-1970 թթ.), ՀԲԸՄ «Մատենագիտական հանձնախմբի» հիմ-

նադիր (1968 թ.) - *110-ամյակ*

4.08

ԷՂՄՈՆՏ ՅԱՂՃՅԱՆ (1904-1997), գեղանկարիչ, Հարավային Կարլինայի համալսարանի գեղարվեստական բաժնի տնօրեն (1945 թ.) - *115-ամյակ*

ՎԻՈԼԵՏԱ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ (1944), կինոյի և թատրոնի դերասանուհի, ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1987 թ.) - *75-ամյակ*

5.08

ՆՈՐԱՅՐ ՂԱԲԱՂՅԱՆ (1904-1951), գրականագետ, մանկավարժ, խմբագիր, ԵՊՀ ռեկտոր (1937 թ.), ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1934 թ.) - *115-ամյակ*

ՆՈՒՆԵ ԵՍԱՅԱՆ (1969), երգչուհի, ՀՀ վաստակավոր արտիստ (2006 թ.) - *50-ամյակ*

6.08

ԶԻԿ (ԽԱԶԻԿ) ՏԱՍՏՅԱՆ (1919-1985), ռումինահայ նկարիչ, գրաֆիկ, ծաղրանկարիչ - *100-ամյակ*

7.08

ԲԵՆԻԱՄԻՆ ՆՈՒՐԻԿՅԱՆ (1894-1988), գրող, «Նոր գիր» գրական հանդեսի հիմնադիրներից, խմբագիր (1939-1954 թթ.) - *125-ամյակ*

8.08

ԲՅՈՒԶԱՆԴ ՔԵԶՅԱՆ (1859-1921), խմբագիր, թարգմանիչ, մշակութային գործիչ, «Բիւզանդիոն» պարբերականի հրատարակիչ-խմբագիր (1896-1916 թթ.) - *160-ամյակ*

9.08

ԳԵՎՈՐԳ ՍԱՐԳՍՅԱՆ (1934), դրամատուրգ, արձակագիր, ՍՄՀՄ Գրողների միության անդամ (1974 թ.), Երևանի ռադիոկոմիտեում գրական-դրամատիկական հաղորդումների խմբագիր (1963-1967թթ), Հայկական թատերական ընկերության պատաս-

խանատու քարտուղար (1984-1985 թթ.) - **85-ամյակ**

ՋՈՅԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ (1929), ջութակահար, մանկավարժ, ՀԽՍՀ վաստակավոր արտիստ (1963 թ.) - **90-ամյակ**

ՍԱՐԻԱ ԳՈՒԼԵԳԻՆԱ (ՄԵՅԹԱՐՉՅԱՆ) (1959), օպերային երգչուհի (սոպրանո), «Յունիսեֆ»-ի բարի կամքի դեսպան, Բելառուսի վաստակավոր արտիստ (1987 թ.), Հյուսիսային Օսեթիայի ժողովրդական արտիստ (2013 թ.) - **60-ամյակ**

10.08

ԵՐՎԱՆԴ ՄԱՆԱՐՅԱՆ (1924), դերասան, ռեժիսոր, սցենարիստ, Հոլմի. Թումանյանի անվան տիկնիկային թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր (1957-1959 թթ.), «Ազուլիս» տիկնիկային թատրոն-ստուդիայի գեղարվեստական ղեկավար (1988-ից), Կիևի հայկական տիկնիկային թատրոնի հիմնադիր, գեղարվեստական ղեկավար (2007-ից), ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (2003 թ.), ՀՀ ժողովրդական արտիստ (2018 թ.) - **95-ամյակ**

ԼԵՎՈՆ ՄԱՂՈՅԱՆ (1909-1964), դուդուկահար, ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1961 թ.) - **110-ամյակ**

ԿԼԱՐԱ ԹԵՐՉՅԱՆ (1929), լրագրող, արձակագիր, Հայաստանի ռադիոյի գրական-գեղարվեստական հաղորդումների խմբագիր (1953-2003 թթ.), «Սովետական Հայաստան» ամսագրի խմբագիր, Հայաստանի գրողների (1995 թ.), ժուռնալիստների միությունների անդամ - **90-ամյակ**

ՍԱՐԻ-ՌՈՋ ԱՐՈՒՍԵՖՅԱՆ (1944), կինոյի և թատրոնի դերասանուհի, բեմադրիչ, հրապարակագիր, գրաքննադատ, հեռուստաթատրոնում պոեզիայի ժանրի հիմնադիր, ԱՄՆ-ում «Արշալույս» (1968 թ.) և «Մարի Ռոզ Աբուսեֆյան» թատրոնների հիմնադիր-ղեկավար - **75-ամյակ**

ՄԿՐՏԻՉ ԽԵՐԱՆՅԱՆ (1899-1970), բանաստեղծ, արձակագիր, թարգմանիչ, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1939-ից) - **120-ամյակ**

12.08

Երիտասարդների միջազգային օր

13.08

ԲԱԳՐԱՏ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ (1929-1990), կինոռեժիսոր, սցենարիստ, դերասան, ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1988 թ.) - *90-ամյակ*

ՂԱԻՏՐԻ ՆԱԼԻՎԿԻՆ (13.08 (25.08) 1889-1982), ռուս երկրաբան, հնէաբան, ԽՍՀՄ ԳԱ ակադեմիկոս (1946 թ.) - *130-ամյակ*

14.08

ԳԵՎՈՐԳ ԽԱՆԱՂՅԱՆ (1924-2003), գեղանկարիչ, գրաֆիկ, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1959-ից), ՀԽՍՀ վաստակավոր նկարիչ (1985 թ.) - *95-ամյակ*

ԳՈՒՐԳԵՆ ՍՈՒՇԵՂՅԱՆ (1934), ճարտարապետ, մանկավարժ, Հայաստանի վաստակավոր ճարտարապետ (1981 թ.), ՌԴ ճարտարապետության և շինարարության գիտությունների ակադեմիայի արտասահմանյան անդամ (1999 թ.), Գյումրու գլխավոր ճարտարապետ (1962-1964 թթ.), Երևանի գլխավոր ճարտարապետ (1982-1990 թթ.), «Երևաննախագիծ ՓԲԸ» գործադիր տնօրեն (2001-2009 թթ.), Հայաստանի ճարտարապետների միության անդամ (1963-ից) - *85-ամյակ*

ՊԵՐՃԱՆՈՒՇ ՄՍՐՅԱՆ-ՕՔՍՈՒՋՅԱՆ (1914-2009), ճարտարապետ, ճարտարագետ-շինարար, մանկավարժ, Հայաստանի ճարտարապետների միության անդամ (1943-ից), Հայաստանի վաստակավոր շինարար (1967 թ.) - *105-ամյակ*

15.08

ԳԵՈՐԳԻ ԳՎՐԱՆՅԱՆ (1934-2010), սաքսաֆոնահար, կոմպոզիտոր, խմբավար, Մոսկվայի Օ. Լունդստրեմի անվան պետական ջազ նվագախմբի հիմնադիր (2003-2006 թթ.), Ռուսաստանի կինեմատոգրաֆիստների միության անդամ (1996-ից), ԽՍՀՄ վաստակավոր (1981 թ), Ռուսաստանի ժողովրդական արտիստ (1993 թ.) - *85-ամյակ*

ՆԱՊՈՒԵՆՆ ԲՈՆԱՊԱՐՏ (1769-1821), ֆրանսիացի զորավար, պետական, ռազմական գործիչ, Ֆրանսիական Հանրապետության առաջին կոմսուլ, Ֆրանսիայի կայսր - **250-ամյակ**

ՍԻԼՎԻ ՎԱՐՂԱՆ (1944), ֆրանսահայ երգչուհի, դերասանուհի - **75-ամյակ**

ՎԵՆԵՐԱ ՀԱԿՈՐՅԱՆ (1904-1988), դերասանուհի, Վրաստանի ժողովրդական արտիստ (1964 թ.) - **115-ամյակ**

17.08

ՍԱՐԻԱՍ ՀԱԿՈՐՅԱՆ (1949), քանդակագործ, նկարչուհի, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1979 թ.), «Արվեստի միջազգային ասոցիացիայի» անդամ (1996 թ.), «Նորեոն» ստեղծագործական կենտրոնի հիմնադիր-նախագահ (2001 թ.), «Քանդակի միջազգային կազմակերպության» անդամ (2001 թ.) - **70-ամյակ**

ՍՏԵՓԱՆ ԹԱՐՅԱՆ (ԹԱՐԻԱՆՅԱՆ) (17.08 (29.08) 1899-1954), բեմանկարիչ, քանդակագործ, ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1945 թ.) - **120-ամյակ**

ՏԻԳՐԱՆ ՀԵՔԵՔՅԱՆ (1959), խմբավար, մանկավարժ, «Սայաթ-Նովայի» անվան երաժշտական դպրոցի տնօրեն, «Հայաստանի փոքրիկ երգիչներ» երգչախմբի գեղարվեստական ղեկավար, գլխավոր դիրիժոր, «Հայ փոքրիկ երգիչներ» միջազգային ասոցիացիայի հիմնադիր-նախագահ, ՀՀ վաստակավոր մանկավարժ (2010 թ.) - **60-ամյակ**

18.08

ԶԱՔԱՐԻԱ ՎԱՊՐՈՒՇՅԱՆ (1794-1870), հունգարահայ գրող, բանարանագիր, մանկավարժ, հասարակական գործիչ- **225-ամյակ**

ԼՅՈՒԲՈՎ ՎՈՅՆՈՎԱ-ՇԻԿԱՆՅԱՆ (1909-1990), բալետի արտիստուհի, պարուսույց, ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1984 թ.) - **110-ամյակ**

20.08

ԱՐՇԱԼՈՒՅՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ (1929-1999), գրականագետ, բանասեր, մանկավարժ - *90-ամյակ*

ՎԱՐԵ (ՎՈԼՈՂԻԱ) ՊՈՂՈՍՅԱՆ (1944-2010), գրող, Հայաստանի գրողների միության անդամ (1975-ից), «Հայաստան» հրատարակչության ավագ խմբագիր (1974-1976 թթ.), «Գարուն» ամսագրի գրականության բաժնի վարիչ (1976-1980 թթ.) - *75-ամյակ*

21.08

ԱԼԵՔ ԽԱՉՈՒՆՑ (ԱԼԵՔՍԱՆՂՐ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ) (1934-1977), բանաստեղծ, թարգմանիչ, մանկավարժ, «Հայաստանի աշխատավորուհի» ամսագրի գրականության և արվեստի բաժնի վարիչ (1965-1973 թթ.), ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1966-ից) - *85-ամյակ*

22.08

ԱԼԲԵՐՏ ՆԱԼՉԱԶՅԱՆ (1939), հոգեբան, փիլիսոփա, Վարքային հոգեբուժության միջազգային ակադեմիայի անդամ, Հոգեբանների միջազգային խորհրդի, կիրառական հոգեբանության միջազգային ասոցիացիայի, հոգեբանական գիտական ընկերությունների անդամ - *80-ամյակ*

ՀԱԿՈՒԹԵՐՉՅԱՆ (1879-1915), բանասեր, դեղագործ, հրապարակախոս, փաստաբան, Մեծ Եղեռնի զոհ - *140-ամյակ*

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ (ԻՎԱՆ) ԻՍԱԿՈՎ (1894-1967), Խորհրդային Միության նավատորմի հայազգի ծովակալ, գինիրամանատար, գիտնական, գրող, Սովետական Միության հերոս (1965 թ.), ՍՍՀՄ ԳԱ թղթակից անդամ (1958 թ.), Խորհրդային Միության ԳԱ օվկիանոսագիտության կոմիտեի անդամ (1958-ից), ՀՍՍՀ ԳԱ պատվավոր անդամ (1967 թ.) - *125-ամյակ*

23.08

ԺԱՆՆԱ ՀԱԿՈՒՅԱՆ (1954), բանաստեղծուհի, արձակագիր, լրագրող, գրականագետ, մանկավարժ, Բնության և հասարակու-

թյան մասին գիտությունների միջազգային ակադեմիայի անդամ, Հայաստանի գրողների (2007 թ.), ԼՂՀ (1998 թ.) միությունների անդամ, «Պետություն և գործարարություն» թերթի հիմնադիր-խմբագիր (2005-2007 թթ.) - **65-ամյակ**

24.08

ԱԼԲԵՐՏ ԻՍՈՅԱՆ (1944-2018), հրատարակիչ, «Գրական թերթ»-ի խմբագիր (2000-2001 թթ.), «Հայագիտակ» հրատարակչության հիմնադիր-ղեկավար (1991-2018 թթ.) - **75-ամյակ**

ԱՐՄԵՆ ԲԱՐՈՒԹՉԵՎ (1904-1976), ճարտարապետ, մանկավարժ, թատերական նկարիչ, Լենինգրադի «Գիպրոգոր» ինստիտուտի Լենինգրադի մասնաճյուղի գլխավոր ճարտարապետ (1934-1941 թթ.), ՌԽՍՀ վաստակավոր ճարտարապետ (1969 թ.) - **115-ամյակ**

ԷՂՈՒԱՐԴ ՆԱՊՐԱՎՆԻԿ (1839-1916), չեխ դիրիժոր, կոմպոզիտոր, երաժշտական գործիչ - **180-ամյակ**

ԻՐԻՆԱ ԴՐԱՍԲՅԱՆ (1939), արվեստաբան, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1972-ից), ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (2014 թ.) - **80-ամյակ**

ԼՈՒԻՍԵ ԿՈՇԵՑՅԱՆ (1949), լրագրող, թարգմանչուհի - **70-ամյակ**

ՖԵՈՂՈՐ ՇԵՎՉԵՆԿՈ (1914-1995), ուկրաինացի պատմաբան, Ուկրաինայի գիտությունների ակադեմիայի թղթակից-անդամ (1969 թ.) - **105-ամյակ**

25.08

ՀԱՎՈՐ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ (1879-1943 թթ.), իշխան, ռուսական և հայկական բանակի ռազմական, պետական գործիչ, գեներալ-մայոր, Հայոց ազգային խորհրդի անդամ (1918-1920 թթ.), Հայաստանի Առաջին Հանրապետության դեսպանը Մեծ Բրիտանիայում (1920 թ.) - **140-ամյակ**

ՀԱԿՈՐ ԶՈՐՅԱՆ (1894-1942), պատմաբան, տնտեսագետ, մանկավարժ, ՀԽՍՀ գիտության և արվեստի ինստիտուտի թղթակից-անդամ (1926 թ.), Հանրային գրադարանի (1928-1929 թթ.), Կուլտուրայի պատմության ինստիտուտի (1932-1935 թթ.), Հայաստանի պատմության թանգարանի տնօրեն (1936-1937 թթ.) - **125-ամյակ**

28.08

ԱՆԱՀԻՏ ԱՂԱՍԱՐՅԱՆ (1959), դրամատուրգ, գրող, սցենարիստ - **60-ամյակ**

ՅՈՂԱՆ ՎՈԼՖԳԱՆԳ ՖՈՆ ԳՅՈԹԵ (1749-1832), գերմանացի բանաստեղծ, գրող, վիպասան, դրամատուրգ, բնագետ, փիլիսոփա - **270-ամյակ**

29.08

ԱՆՆԱ ԲՈՅԱԶՅԱՆ (1954-2015), բուսաբան-սնկաբան, մանկավարժ, ՀՀ ԳԱԱ թղթակից-անդամ (2014 թ.), Վիեննայի միջազգային համալսարանի պատվավոր պրոֆեսոր, ՀՀ ԳԱԱ մոլեկուլային կենսաբանության ինստիտուտի տնօրեն (2006-2015 թթ.), Տեսական օրգանական քիմիկոսների համաշխարհային ընկերության անդամ (1990-ից) - **65-ամյակ**

ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԵՍԱՅԱՆ (29.08 (11.09) 1909-1977), գեղանկարիչ, մանկավարժ, Երևանում պետական ադրբեջանական թատրոնի գլխավոր նկարիչ (1940-1918 թթ.), Ալ. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր նկարիչ (1968-1970 թթ.), ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1965 թ.) - **110-ամյակ**

ՀՄԱՅԱԿ ՊՈՂՈՍՅԱՆ (1909-1992), ճարտարապետ, Հայաստանի ճարտարապետների միության անդամ (1942-ից), ՀԽՍՀ վաստակավոր շինարար (1967 թ.) - **110-ամյակ**

30.08

ԳԵՂՈՒՆԻ ԶԹՅԱՆ (1929), կոմպոզիտոր, մանկավարժ, Կոմպոզիտորների միության անդամ (1955-ից), ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1980 թ.), ՀՀ ժողովրդական արտիստ (2011

թ.) - *90-ամյակ*

31.08

ԱԼԵՔՍԱՆՈՐ ՈՒՂԻՇՉԵՎ (1749-1802), ռուս գրող, բանաստեղծ. վիպասան, հեղափոխական, փիլիսոփա - *270-ամյակ*

ԳՈՒՐԳԵՆ ՋԱՅԿՈՒՆԻ (1889-1966), բանաստեղծ, արձակագիր, թարգմանիչ, քաղաքական գործիչ, ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1934 թ.) - *130-ամյակ*

ԻՍՐԱՅԵԼ ՕՐԻ (1659-1711), հայ ազգային-ազատագրական շարժման գործիչ, գրող - *360-ամյակ*

ՈՌԲԵՐՏ ՔՈՉԱՐՅԱՆ (1954), պետական, քաղաքական գործիչ, Արցախի Հանրապետության առաջին նախագահ (1994-1997 թթ.), ՀՀ վարչապետ (1997-1998 թթ.), ՀՀ երկրորդ նախագահ (1998-2008 թթ.), Արցախի հերոս - *65-ամյակ*

ՏԻԳՐԱՆ ՃԱՌԱՔՅԱՆ (1909-1996), ֆիզիոլոգ, ռադիոլոգ, մանկավարժ, Բժշկական ծառայության գեներալ-մայոր (1961 թ.), ԽՍՀՄ Պաշտպանության նախարարության գլխավոր ճառագայթաբան - *110-ամյակ*

ԱԵՊՏԵՄԲԵՐ

1.09

Գիտելիքի, գրի և դպրության օր

ԱՐՐԱՋԱՍ ՃԱՐՅԱՆ (1819-1892), թարգմանիչ, մանկավարժ, Վենետիկի Մխիթարյան միաբանության անդամ (1840-ից), Կ. Պոլսի Բերայի, Քաղկեդոնի, Վենետիկի Մուրատ-Ռափայելյան վարժարանի տեսուչ - *200-ամյակ*

ԱՎԵՏԻՍ ՔԱԼԱՆԹԱՐ (01.09 (13.09) 1859-1937), գյուղատնտես, ՀԽՍՀ Աշխատանքի հերոս (1934 թ.), ՌԽՖՍՀ գիտությունների և

տեխնիկայի վաստակավոր գործիչ, Վոլոգդայում կաթնատնտեսության գծով Ռուսաստանում առաջին բարձրագույն գյուղատնտեսական ուսումնական հաստատության կազմակերպիչ (1911 թ.) - *160-ամյակ*

ՔԱԳՐԱՏ ԱՐԱԶՅԱՆ (01.09 (13.09) 1879-1957), ճարտարապետ, ՀԽՍՀ ճարտարապետների միության անդամ (1935 թ.), «Հայ-բնակչի նկոպ» միավորման գլխավոր ճարտարագետ (1928-1936 թթ.) - *140-ամյակ*

ԿԱՐԱՊԵՏ ՔԱՅԱԽՅԱՆ (1919-1996), մատենագետ, գրադարանավար, մանկավարժ - *100-ամյակ*

ՀԱՍՄԻԿ ՆԱՂԱՇՅԱՆ (1919-2003), դերասանուհի, տիկնիկավար, Հայաստանի թատերական գործիչների միության անդամ, ՀԽՍՀ վաստակավոր արտիստ (1956 թ.) - *100-ամյակ*

ՌՈՒԲԵՆ ԶԱՐՅԱՆ (ՂԱԶԱՆԶՅԱՆ) (1909-1994), գրականագետ, թատերագետ, մանկավարժ, «Սովետական գրականություն» ամսագրի խմբագիր (1941-1943 թթ.), ՀԽՍՀ ԳԱ արվեստի տնօրեն (1958-ից), շեքսպիրագիտության կենտրոնի հիմնադիր-ղեկավար (1966-1994 թթ.), ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1961 թ.), ՀԽՍՀ ԳԱ ակադեմիկոս (1986 թ.) - *110-ամյակ*

ՍԵՐԳԵՅ ԱՂԱԶԱՆՅԱՆ (1929-2005), կոմպոզիտոր, ջութակահար, Հայաստանի կոմպոզիտորների միության անդամ (1975-ից), ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1981 թ.) - *90-ամյակ*

ՎԱՀԱՆ (ԹՈՎԱՍԱ) ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ (1894-1977), գրող, մանկավարժ, հոգևոր գործիչ, Մուրատ-Ռաֆայելյան վարժարանի տնօրեն (1930-1931 թթ.), տեսուչ (1957-1960 թթ.), «Բազմավեպ» ամսագրի խմբագիր (1929-1930 թթ.), Վենետիկում «Մխիթարյան ընտանիք» ամսագրի հիմնադիր (1947 թ.), Հալեպի Մխիթարյան վարժարանի տնօրեն (1948-1956 թթ.), Վենետիկի ակադեմիայի իսկական անդամ (1965 թ.) - *125-ամյակ*

2.09

ՍՈՍ (ԵՓՐԵՄ) ՄԵԼԻՔ (ՄԵԼԻՔ-ՇԱՐՆԱԶԱՐՅԱՆ) (1914-2003), գեղանկարիչ - *105-ամյակ*

ՎԱՐՍԵՆԻԿ ԵՍԱՅԱՆ (1909-1985), գրականագետ, թարգմանչուհի, մանկավարժ, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1969-ից), ՅՄԱՅՅ վաստակավոր ուսուցչուհի - *110-ամյակ*

3.09

ՄԱՍԻՍ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ (1929), գեղանկարիչ, մանկավարժ, Երևանի Գեղարվեստի պետական ակադեմիայի դեկան (1986-1991 թթ.), Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1962-ից), ՅՄԱՅՅ ժողովրդական նկարիչ (1990 թ.) - *90-ամյակ*

5.09

ՍԱՐԳԻՍ ՄԵԼԻՔՍԵԹՅԱՆ (1899-1980), թատերագետ, գրականագետ, Հայաստանի թատերական թանգարանի տնօրեն (1935-1949 թթ.), Երևանի թատերական տեխնիկումի տնօրեն (1935-1937 թթ.), Երևանի թատերական ինստիտուտի թատերագիտական ֆակուլտետի դեկան (1944-1947 թթ.), Ե. Չարենցի անվան գրականության և արվեստի թանգարանի տնօրեն (1963-1980 թթ.) ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1934-ից), ՅՄԱՅՅ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1956 թ.) - *120-ամյակ*

ՍՈՒՐԵՆ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ (1939), պետական, քաղաքական, կուսակցական գործիչ, դիվանագետ, ՀՀԿ Կենտկոմի առաջին քարտուղար (1988-1990 թթ.), ՀՀ դեսպան Բելառուսում (1999-2003 թթ.) - *110-ամյակ*

ՍՈՒՐԵՆ ՔՈՉԱՐՅԱՆ (05.09 (18.09) 1904-1979), ասմունքող, դերասան, ՅՄԱՅՅ (1945 թ.), ՌԽՖՍՅ (1967 թ.) ժողովրդական արտիստ - *80-ամյակ*

7.09

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԹՈՓՉՅԱՆ (1939), գրող, գրաքննադատ, թարգմանիչ, դրամատուրգ, արձակագիր, ՀՀ մշակույթի վաստակավոր գործիչ (2012 թ.) - *80-ամյակ*

ԱՌՆՈՒԴ ԱՂԱԲԱԲՈՎ (1929-1999), սցենարիստ, կինոռեժիսոր, ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1980 թ.) - *90-ամյակ*

ԹԵՈՂՈՐ ԹՈՐՈՍԵՎԻՉ (ԹԱԴԵՎՈՍ ԹՈՐՈՍՅԱՆ) (07.09 (17.09) 1789-1876), բժիշկ, դեղագործ, քիմիկոս, գյուտարար, հասարակական գործիչ, բարերար - *230-ամյակ*

ՍԱՀԱԿ ՍԱՀԱԿՅԱՆ (1924-2010), քանդակագործ, գեղանկարիչ, փայտի փորագրիչ, ժողովրդական վարպետ - *90-ամյակ*

8.09

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԱԼԵՔՍԱՆԴՐՅԱՆ (1889-1970), կոմպոզիտոր, թառահար, մանկավարժ, Հայաստանի երգի-պարի անսամբլի գործիչքային մասի ղեկավար (1938 թ.), ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1965 թ.) - *120-ամյակ*

ԱՂԱՍԻ ԵՍԱՅԱՆ (1914-1983), իրավաբան, միջազգային իրավունքի մասնագետ, ԵՊՀ իրավագիտության ֆակուլտետի ղեկավար (1957-1965 թթ.), ՀԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1965 թ.) - *105-ամյակ*

10.09

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԴՈՎԺԵՆԿՈ (1894-1956), ուկրաինացի կինոռեժիսոր, գրող, կինոդրամատուրգ, ՌՍՖՍՀ ժողովրդական արտիստ, համր կինոյի նշանավոր գործիչ - *125-ամյակ*

ԱՆԱՐԻՏ ԲՈՍՏԱՆՋՅԱՆ (1949-2017), գրող, բանաստեղծ, թարգմանիչ, հրապարակախոս, լրագրող, Թբիլիսիի «Հայարտան» խորհրդի անդամ, ՎԳՄ «Կամուրջ» տարեգրքի գլխավոր խմբագիր (1988-ից), Վրաստանի, Հայաստանի գրողների միությունների անդամ (2012 թ.), Կալիֆորնիայի հայ գրողների միության պատվավոր անդամ (2016 թ.), Վրաստանի գրողների միության «Մերանի» հրատարակչության հայկական վերաբացված մասնաճյուղի ավագ խմբագիր, նախագահ (2016 թ.) - *70-ամյակ*

ԻՆՆԱ (ԻՆԵՍԱ) ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ (1929-2005), կինոռեժիսոր, լրագրող, հրապարակախոս, ԽՍՀՄ կինեմատոգրաֆիստների միու-

թյան անդամ, ՌԴ արվեստի վաստակավոր գործիչ (2000 թ.) - **90-ամյակ**

ԼԻԱ ՔԱՄԱԼՅԱՆ (1929-2005), վիրուսաբան, իմունաբան, Հայաստանի մանրէաբանների բաժանմունքի նախագահ, «Ինտերֆերոն» (1980 թ.), Իմունաբանության և ալերգաբանության միջազգային (1999 թ.) ընկերակցությունների, ՀՀ Հակառուռուցքային միության (1997 թ.) անդամ - **90-ամյակ**

ՍԱՀԱԿ ԼԻՍԻՑՅԱՆ (1864-1934), ճարտարագետ, մանկավարժ, Թիֆլիսի ջրնուղի և սանիտարատեխնիկական բաժնի վարիչ (1887-1918 թթ.), Երևանի ջրնուղի վարիչ (1919 թ.), Երևանի, Անդրկովկասի մի շարք քաղաքների ջրնուղի նախագծող, կառուցող - **155-ամյակ**

11.09

ՊԱՎԵԼ ԳՐԱԲՈՎՍԿԻ (1864-1902), ուկրաինացի բանաստեղծ - **155-ամյակ**

ՌՈՐԵՐՏ ՍԱՆՈՒԿՅԱՆ (1929), գեղանկարիչ, գրաֆիկ - **90-ամյակ**

12.09

ՍԱՄՎԵԼ ՍԵՎԱԴԱ (ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ) (1949), գեղանկարիչ, լուսանկարիչ, բանաստեղծ, ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (2014 թ.) - **70-ամյակ**

ՎԼԱԴԻՄԻՐ ՍՊԻՎԱԿՈՎ (1944), ջութակահար, դիրիժոր, «Մոսկվայի վիրտուոզներ» նվագախմբի գեղարվեստական ղեկավար, Ռուսաստանի պետական նվագախմբի ղեկավար (1979 թ.), Համաեվրոպական Մյունխենի ակադեմիայի մրցանակակիր (1981 թ.), ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ (1990 թ) - **75-ամյակ**

13.09

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՍԱԴՊՅԱՆ (1954), գեղանկարիչ, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1990-ից), ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի արվեստի միջազգային ասոցիացիայի անդամ (1995-ից) - **65-ամյակ**

ԱՐՄԵՆ ԶԱՐՅԱՆ (ԵՂԻԱԶԱՐՅԱՆ) (1914-1994), ճարտարապետ, ՋՅ վաստակավոր ճարտարապետ (1976 թ.) - *105-ամյակ*

14.09

ԱԲԻԳ ԱՎԱԳՅԱՆ (1919-1983), գրող, արձակագիր, Հայաստանի գրողների միության անդամ (1949-ից), Հայաստանի գրողների միության խորհրդական (1959-1983 թթ.) - *100-ամյակ*

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԿԻԼԻԿՅԱՆ (1939-2005), գրաֆիկ, գեղանկարիչ, մանկավարժ, Հայաստանի նկարիչների միության գրաֆիկայի բաժանմունքի ղեկավար (1998-ից), «Ծիծեռնակ» ամսագրի գեղարվեստական խմբագիր (1982-1986 թթ.) - *80-ամյակ*

ԳՈՒՍԱՆ ՇԱՐԵՆ (ՇԱՐԵՆ ՍԱՐԳՍՅԱՆ) (1909-1990), գուսան, Թաթուլ Ալթունյանի անվան երգի-պարի պետական անսամբլի հիմնադիրներից, Գյումրիում աշուղական դպրոցի հիմնադիր (1982 թ.) ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1970-ից), ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1967 թ.) - *110-ամյակ*

ՀՐԱՅՐ ՂԱՐԻՔՅԱՆ (1904-1978), կինոօպերատոր, Ռուսաստանի արվեստի վաստակավոր գործիչ (1969 թ.) - *115-ամյակ*

ՍԵՐԳՈ ՊԱՅԱԶԱՏ (1909-1971), բանաստեղծ, արձակագիր, դրամատուրգ, թարգմանիչ, ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1934-ից) - *110-ամյակ*

15.09

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԲԵԿԶԱՂՅԱՆ (15.09 (27.09) 1879-1939), պետական, քաղաքական, կուսակցական, հասարակական գործիչ, Հայաստանի առաջին կառավարության արտգործող կոմ, ԽՍՀՄ դեսպանը Նորվեգիայում (1930-1934 թթ.) և Հունգարիայում (1934-1937 թթ.) - *140-ամյակ*

ԱՅԾԵՆԻԿ ՈՒՐԱՐՏՈՒ (ՏԵՐ-ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ) (15.09 (27.09) 1899-1974), քանդակագործ, ՀԽՍՀ վաստակավոր նկարիչ (1956 թ.), ԽՍՀՄ ժողովրդական նկարիչ (1960 թ.) - *120-ամյակ*

ԳԵՈՐԳԻ ՍԱՐԱԶԵՎ (1919-1994), հայազգի դաշնակահար, մանկավարժ, կոմպոզիտոր, ՀԽՍՀ վաստակավոր արտիստ (1953 թ.), ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1974 թ.)- *100-ամյակ*

ԳՐԻԳՈՐ ԲԱԼԱՍԱՆՅԱՆ (1919-2003), արձակագիր, մանկավարժ, ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1958-ից), Հայպետհրատի տնօրեն (1957-1961 թթ.), ՀԽՍՀ մինիստրների խորհրդի հրատարակչությունների, պոլիգրաֆիայի և գրքի առևտրի գործերի պետական կոմիտեի գլխավոր խմբագիր (1964-1974 թթ.), ՀԽՍՀ մշակույթի վաստակավոր գործիչ (1975 թ.) - *100-ամյակ*

ԵՂԻՍԱԲԵԹ ԱՆԱՇՅԱՆ (1869-1951), դերասանուհի - *150-ամյակ*

ՀՐԱՆՏ ԱՂՈՆՑ (1914-1987), էներգետիկ, ՀԽՍՀ ԳԱ ակադեմիկոս (1982 թ.), էներգետիկայի ինստիտուտի տնօրեն (1961-1963 թթ.), էներգետիկայի հայկական գիտահետազոտական ինստիտուտի տնօրեն (1963-1978 թթ.), ՀԽՍՀ ԳԱ նախագահության ֆիզտեխնիկական և մեխանիկայի բաժանմունքի ակադեմիկոս-քարտուղար (1982-1984 թթ.) ՀԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1970 թ.) - *105-ամյակ*

ՀՐԱՆՏ ԴԻՆՔ (1954-2007), պոլսահայ լրագրող, Ստամբուլի «Ալօս» թերթի հիմնադիր-խմբագիր (1996 թ.) հրատարակիչ - *65-ամյակ*

ԶԵՅՍՍ ԿՈՒՊԵՐ (1789-1851), ամերիկացի գրող - *230-ամյակ*

ՍՏԵՓԱՆ ԶՈՐՅԱՆ (ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ) (1889-1967), գրող, թարգմանիչ, խմբագիր, մանկավարժ, ՀԽՍՀ Լուսժողկոմատի հրատարակչության գլխավոր խմբագիր (1922-1925 թթ.), Հայաստանի գրողների միության անդամ, վարչության քարտուղար (1950-1954 թթ.), ՀԽՍՀ ԳԱ ակադեմիկոս (1965 թ.) - *130-ամյակ*

16.09

ԲԱԲԿԵՆ ԱՐԱՐՔՑՅԱՆ (1944), քաղաքական, պետական գործիչ, մանկավարժ, Ղարաբաղյան շարժման Հայաստանյան կոմիտեի (1988 թ.), ՀՀԸ հիմնադիր անդամ (1989-2000 թթ.), Ժողովրդա-

վարության և քաղաքացիական հասարակության զարգացման «Արմատ» կենտրոնի հիմնադիր-ղեկավար (1999-ից), ԱԺ (1995-1998 թթ.) նախագահ - **75-ամյակ**

ՆԻԿՈԼԱՅ ՕՍՏՐՈՎՍԿԻ (16.09 (29.09) 1904-1936), ռուս գրող - **115-ամյակ**

17.09

ԷՄՍԱ ԲՈՒԴԱՂՅԱՆ (1944), արվեստաբան, մշակութաբան, գրականագետ, մանկավարժ, Ե. Չարենցի տուն-թանգարանի երկրորդ տնօրենը (1983-1989 թթ.), ԽՍՀՄ նկարիչների (1988 թ.), Մոսկվայի Գրողների (2010 թ.) միությունների անդամ, ՌԴ Պետրոս Մեծի անվան գիտությունների և արվեստի ակադեմիայի թղթակից անդամ (2007 թ.) - **70-ամյակ**

18.09

ԱՐՏԵՄ ԶԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ (1944), հայ բանաստեղծ, գրականագետ, թարգմանիչ - **75-ամյակ**

19.09

ԵՐՎԱՆԴ ՕՏՅԱՆ (1869-1926), գրող, երգիծաբան, հրապարակախոս, խմբագիր - **150-ամյակ**

ՀԱՅԿ ՅԱՂՃՅԱՆ (ՅԱՂՋՅԱՆ) (1924-1965), դիրիժոր, Ֆրեզնոյի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի հիմնադիր, գլխավոր դիրիժոր (1954-ից) - **95-ամյակ**

20.09

ԲՈԳՂԱՆ ՎԵՐԴՅԱՆ (1919-1992), գրող, լեզվաբան, մանկավարժ, Խ. Աբովյանի անվան Երևանի պետական մանկավարժական ինստիտուտի պրոռեկտոր (1965-1969 թթ.) - **100-ամյակ**

ՍՈՖԻ ԼՈՐԵՆ (1934), իտալացի կինոդերասանուհի, երգչուհի, «Ոսկե Գլորուս»-ի հնգակի մրցանակակիր, պատվավոր «Օսկար»-ի դափնեկիր (1991 թ.), Կաննի, Վենետիկի, Մոսկվայի, Բեռլինի կինոփառատոների դափնեկիր (1961-1994 թթ.) - **85-ամյակ**

21.09

ՉՉ անկախության հռչակման օր

ԱՐՇԱԿ ԲՐՈՒՏՅԱՆ (21.09 (03.10) 1864-1936), երաժիշտ, խմբավար, երգահավաք, մանկավարժ, գեղանկարիչ, քառաձայն երգեցողության սկզբնավորող, տարածող - **155-ամյակ**

ԿԱՌԼԵՆ ԱՆԱՆՅԱՆ (1924-2011), ճարտարապետ, Երևանի գլխավոր ճարտարապետի տեղակալ (1986-1990 թթ.), Հայաստանի ճարտարապետների միության անդամ (1957-ից), ճարտարապետության միջազգային ակադեմիայի Մոսկվայի մասնաճյուղի պրոֆեսոր (1996-ից), թղթակից անդամ (1999-ից), ՀԽՍՀ վաստակավոր ճարտարապետ (1971 թ.) - **95-ամյակ**

ՍԱՐՏԻՐՈՍ ԱԼԹՈՒՆՅԱՆ (1889-1958), ճարտարապետ, նկարիչ, Անթիլիասի Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ տաճարի (1940 թ.), Երուսաղեմի Սբ. Յոհաննես մատուռի (1946 թ.), Բաղդադի Սբ. Գրիգոր Լուսավորիչ եկեղեցու (1957 թ.) նախագծող, կառուցող - **130-ամյակ**

ՌՈՋԱ (ՔՆԱՐԻԿ) ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ (1924-2007), բանաստեղծուհի, արձակագիր, ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1973-ից) - **95-ամյակ**

22.09

ՂԱՎԻԹ ՉԻՍԼՅԱՆ (ՉԻՍԼԻԵՎ) (22.09 (04.10) 1879-1970), ճարտարապետ, Թիֆլիսի քաղաքային վարչության գլխավոր ճարտարապետ (1912-ից), Թիֆլիսի պետկառույցների կոմիտեի փոխտնօրեն (1921-1926 թթ.), Լենինականի վերականգնման արվեստանոցի գլխավոր ճարտարապետ (1926-1934 թթ.), Սոչի-Մացեստա ճարտարապետական խմբի գլխավոր ճարտարապետ, փոխտնօրեն (1934-1941 թթ.) - **140-ամյակ**

ՍԵՂՐԱԿ ՄԱՆՂԻՆՅԱՆ (1844-1915), մանկավարժ, դերասան, բեմադրիչ, հասարակական, գրական, մշակութային գործիչ, Թիֆլիսի Ներսիսյան դպրոցի (1874-1878 թթ.) և Երևանի թեմական դպրոցների (1892-1895 թթ.) տեսուչ - **175-ամյակ**

23.09

ՀԱՍՄԻԿ ԼԵՅԼՈՅԱՆ (1954), քանոնահար, մանկավարժ, ՀՀ վաստակավոր (2003 թ.), ժողովրդական արտիստ (2013 թ.) - **65-ամյակ**

24.09

ԱԼԲԵՐՏ ԽԱՌԱՏՅԱՆ (1939), պատմաբան, բանասեր, մանկավարժ, «Լրաբեր հասարակական գիտական» հանդեսի գլխավոր խմբագիր (1988-ից), ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ (2010 թ.) - **80-ամյակ**

ԼԵՎՈՆ ԿՈՋՈՅԱՆ (1924-2015), գեղանկարիչ, մանկավարժ, ՀՀ վաստակավոր գործիչ (1980 թ.) - **95-ամյակ**

ՍՏԵՓԱՆ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ (1944-2008), վիրաբույժ, ՀՀ վիրաբուժական ընկերակցության անդամ (1990 թ.), ՌԴ Բժշկատեխնիկական գիտությունների ակադեմիայի իսկական անդամ (2000 թ.) - **75-ամյակ**

25.09

ԱՐԹՈՒՐ ԶԻԼԻՆԳԱՐՈՎ (1939), բևեռախույզ, Սովետական Միության հերոս (1986 թ.), ՌԴ հերոս (2008 թ.) - **80-ամյակ**

ԱՐՇԱՎԻՐ ՂԱԶԱՐՅԱՆ (ՏԵՐ-ՂԱԶԱՐՅԱՆ) (1914-1995), դերասան, դրամատուրգ, ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1955 թ.) - **105-ամյակ**

26.09

ԿՈՄԻՏԱՍ (ՍՈՂՈՄՈՆ ՍՈՂՈՄՈՆՅԱՆ) (1869-1935), երգահան, երաժշտագետ, երգիչ, բանահավաք, վարդապետ, խմբավար, մանկավարժ, հայկական ազգային դասական երաժշտության հիմնադիր - **150-ամյակ**

27.09

ԹՈՐԳՈՍ ԳՈՒՇԱՎՅԱՆ (ՄԿՐՏԻՉ ՊԻԼԻՃՅԱՆ) (1874-1939), բանասեր, թարգմանիչ, հոգևորական գործիչ, Երուսաղեմի հայոց պատրիարք (1931 թ.), «Սիոն» ամսագրի հիմնադիր - **145-ամյակ**

28.09

ԲՐԻՋԻՏ ԱՆ-ՄԱՐԻ ԲԱՐՂՈ (1934), ֆրանսիացի կինոդերասանուհի, երգչուհի, ֆոտոմոդել - *85-ամյակ*

ԳԱԲՐԻԵԼ ԱՐՈՒ (ԱՐՈՒԹ, ԱՐՈՒՏՉՅԱՆ, ԱՐՈՒՉԵԿ) (1909-1982), հայազգի ֆրանսիացի դրամատուրգ, ռեժիսոր, թարգմանիչ, Ֆրանսիական թատերական ակադեմիայի մրցանակակիր (1981 թ.) - *110-ամյակ*

ԷՄԱՆՈՒԵԼ ԵՍԱՅԱՆ (1839-1907), դրամատուրգ, բանաստեղծ, մանկավարժ - *180-ամյակ*

ՄԱՐՉԵԼՈ ՎԻՆՉԵՆՑՈ ԴՈՄԵՆԻԿՈ ՄԱՍՏՐՈՅԱՆԻ (1924-1996), իտալացի կինոդերասան, «Ոսկե գլոբուս»-ի կրկնակի մրցանակակիր, Բրիտանական կինոակադեմիայի, Կաննի փառատոնի մրցանակակիր - *95-ամյակ*

ՆԱՅԱՊԵՏ ՌՈՒՄԻՆԵԱՆ (1819-1876), բանաստեղծ, մանկավարժ, ազգային-հասարակական գործիչ, թարգմանիչ, բժիշկ, երեսփոխան, Փարիզի «Այրարարատեան» ընկերության, Ազգային սահմանադրության հիմնադիրներից, Կ. Պոլսի կայսերական բժշկական ընկերության նախագահ (1858 թ.), Ազգային ժողովի երեսփոխան - *200-ամյակ*

ՆԻԿՈԼԱՅ ՌԻՇԿՈՎ (1929), ռուս պետական, կուսակցական գործիչ, ԽՍՀՄ մինիստրների խորհրդի նախագահ (1985-1991 թթ.), Սպիտակի երկրաշարժի հետևանքների վերացման հանձնաժողովի նախագահ (2008 թ.), ՀՀ ազգային հերոս - *90-ամյակ*

ՇԱՐԵՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ (1934), արվեստաբան, Մարտիրոս Սարյանի տուն-թանգարանի տնօրեն (1967-2004 թթ.), Հայաստանի ազգային պատկերասրահի տնօրեն (1991-2003 թթ.), ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1984 թ.), Մշակույթի հայկական ֆոնդի փոխնախագահ (1987-ից) - *85-ամյակ*

30.09

ԳԵՎՈՐԳ ԷՄԻՆ (ԿԱՌԼԵՆ ՍՈՒՐԱԴՅԱՆ) (1919-1998), բանաս-

տեղծ, թարգմանիչ, «Լիտերատուրնայա Արմենիա» ամսագրի խմբագիր (1968-1972 թթ.) - *100-ամյակ*

31.09

ՍԵՎԱԴԱ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ (1959), գեղանկարիչ, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1992-ից), ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի նկարիչների միջազգային միության անդամ (1995-ից) - *60-ամյակ*

ՅՈՎՏԵՄԲԵՐ

1.10

Երաժշտության միջազգային օր

ՆԻԿՈԼԱՅ (ՆՈՐԱՅՐ) ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ (1924-2011), դերասան, ՀԽՍՀ վաստակավոր արտիստ (1984 թ.) - *95-ամյակ*

ՇԱՀԵՆ ԹԱԹԻԿՅԱՆ (1924-1992), արձակագիր, սցենարիստ, ՀՀ հեռուստառադիոպետկոմի «Երևան» կինոմիավորման տնօրեն, գլխավոր խմբագիր (1968-1971 թթ.), «Սովետական Հայաստան» ամսագրի գլխավոր խմբագիր (1977-1980 թթ.), ՀԽՍՀ մշակույթի վաստակավոր գործիչ (1985 թ.) - *95-ամյակ*

2.10

ԻՍԿՈՒՀԻ ՄԻՆԱՍ (ՄԻՆԱՍՅԱՆ) (1884-1951), գրող - *135-ամյակ*

ԿԱՌԼԵՆ ՆՈՒՐԻՋԱՆՅԱՆ (1929-1982), քանդակագործ, «Հայկ Նահապետ» քանդակի հեղինակ - *90-ամյակ*

ՄԱՀԱԹՄԱ ԳԱՆԴԻ (ՄՈՐԱՆԴԱՍ ԿՐԸՄՉՐԸՆԴ ԳԱՆԴԻ) (1869-1948), Հնդկաստանի քաղաքական, հոգևոր առաջնորդ, ազգային-ազատագրական շարժման ղեկավար, Հնդկաստանի՝ Մեծ Բրիտանիայից անկախանալու շարժման ղեկավարներից, գաղափարախոսներից - *150-ամյակ*

ՄԻՔԱՅԵԼ ՊԱՏԿԱՆՅԱՆ (1814-1895), դրամատուրգ, թատերա-

կան գործիչ, թարգմանիչ, արևելահայ թատրոնի սկզբնավորողներից - *205-ամյակ*

3.10

ԳՐԻԳՈՐ ՄԿՐՏՉՅԱՆ (1924-2017), ռեժիսոր, բեմադրիչ, մանկավարժ, «Մետրո» թատրոնի հիմնադիրներից, Գյումրու Վարդան Աճեմյանի անվան դրամատիկական թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր (1977-1982 թթ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր արտիստ (1956 թ.) - *95-ամյակ*

ԷՂՈՒԱՐԴԱՍ ՄԵԾԵԼԱՅՏԻՍ (1919-1997), լիտվացի բանաստեղծ, թարգմանիչ, գրող, Լիտվայի գրողների միության քարտուղար (1954-1959 թթ.), քաղաքական, պետական գործիչ - *100-ամյակ*

ՄԻԽԱՅԻԼ ԼԵՐՄՈՆՏՈՎ (03.10 (15.10) 1814-1841), ռուս բանաստեղծ, դրամատուրգ, արձակագիր, նկարիչ - *205-ամյակ*

4.10

ԱՆԴՐԱՆԻՎ ԱՆԴՐԵԱՍՅԱՆ (1909-1996), գրող, խմբագիր, «Նոր գիր» (1936 թ.), «Պայքար» (1963-1968 թթ.), «Նոր օր» (1970-ից) պարբերականների խմբագիր - *110-ամյակ*

ԱՇՈՏ ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ (04.10 (27.10) 1904-1984), դերասան, ՀԽՍՀ վաստակավոր արտիստ (1954 թ.) - *115-ամյակ*

ԺԱՆ ՖՐԱՆՍՈՒԱ ՄԻԼԼԵ (1814-1875), ֆրանսիացի գեղանկարիչ, բարբիզոնյան դպրոցի հիմնադիրներից - *205-ամյակ*

5.10

Ուսուցչի օր

ԳԵՈՐԳԻ ԱՂԱԲԱԼՅԱՆՑ (05.10 (18.10) 1904-1967), գինու քիմիայի և տեխնոլոգիայի բնագավառի գիտնական, ՌԽՖՍՀ գիտության և տեխնիկայի վաստակավոր գործիչ (1964 թ.) - *115-ամյակ*

ԴՈՆԱՏ ՍԱՐԿԻՍՈՎ (1924-2000), ախտաբան-անատոմ, ՌԴ ԲԳԱ սկադենիկոս (1996 թ.) - *95-ամյակ*

ՍԱՍՈՒՆ ՊԱՍԿԵՎԻՉՅԱՆ (1939), երգահան, բանաստեղծ, Հայաստանի ռադիոյի և հեռուստատեսության պետական կոմիտեի էստրադային-սիմֆոնիկ նվագախմբի տնօրեն (1977-1980 թթ.), Լոս-Անջելեսի «Հայաստան» հեռուստատեսության և մշակութային կենտրոնի հիմնադիր (1988-2004 թթ.), ՀՀ ժողովրդական արտիստ (2014 թ.) - *80-ամյակ*

6.10

ԱՇՈՏ ՂՈՒԼՅԱՆ (ԲԵԿՈՐ ԱՇՈՏ) (1959-1992), Արցախյան ազատամարտի մասնակից, ՀՅԴ անդամ, Արցախի հերոս - *60-ամյակ*

ԹՈՒՐ ՀԵՅԵՐՂԱԼ (1914-2002), նորվեգացի ճանապարհորդ, ազգագրագետ, հնագետ, գրող - *105-ամյակ*

ՆԵԼԼԻ ԱՍԱՏՐՅԱՆ (1944), նկարչուհի, գրաֆիկ, գոբելենագործ - *75-ամյակ*

ՆԵՐՍԵՍ ԳԱՍԱՊՅԱՆ (1904-1985), բանասեր, մատենագետ - *115-ամյակ*

ՏԻԳՐԱՆ ՉՅՈԿՈՒՐՅԱՆ (1884-1915), գրող, հրապարակախոս, մանկավարժ, խմբագիր, նկարիչ, հասարակական գործիչ, «Ոստան» պարբերականի հիմնադիր (1911 թ.), Մեծ եղեռնի զոհ - *135-ամյակ*

7.10

Գրադարանավարի օր

ԼԵՎՈՆ ՍՈՒԹԱՖՅԱՆ (1954-2015), թատերագետ, թատերագիր, Հայաստանի հեռուստառադիոպետկոմի խմբագիր, Հայաստանի գրողների միության անդամ, ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (2007 թ.) - *65-ամյակ*

8.10

ԲՐԱՆԻՍԼԱՎ ՆՈՒՇԻՉ (08.10 (20.10) 1864-1938), սերբ գրող, հրապարակախոս, ազգագրագետ, պատմաբան, Սերբիայի գիտությունների ակադեմիայի ակադեմիկոս - *155-ամյակ*

9.10

ԹԱՍԱՐ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ (1954), դերասանուհի, ռեժիսոր, սցենարիստ, մանկավարժ, «Միեր Մկրտչյան» արտիստական թատրոնի համահիմնադիր (1988 թ.), տնօրեն, գեղարվեստական ղեկավար (1994-1996 թթ.), Նյու Յորքի «Թեքեյան» մշակութային միությանը կից «Միեր Մկրտչյան» թատերախմբի հիմնադիր-ղեկավար (1997-2002 թթ.) - *65-ամյակ*

10.10

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ԱՍԼԱՆՈՎ (ԱՍԼԱՆՅԱՆ) (1874-1960), դիրիժոր, երգահան, Բաքվի սիմֆոնիկ նվագախմբի հիմնադիր (1908 թ.), Ս. Պետերբուրգի Մարիինյան թատրոնի նվագախմբի ղեկավար (1912-1918 թթ.) - *145-ամյակ*

ԱՐՇԱԿԻՐ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ (1929-1987), երգիչ (բարիտոն), ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1967 թ.) - *90-ամյակ*

ԳՐԻԳՈՐ ԱՂԱԽԱՆՅԱՆ (1904-1986), ճարտարագետ, ՀԽՍՀ ջրային տնտեսության մինիստր (1940-1953 թթ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր ջրաշինարար (1957 թ.) - *115-ամյակ*

ԷՂՎԱՐԴ ՀԱՍԲԱՐՉՈՒՄՅԱՆ (1909-1978), դերասան, մանկավարժ, Երևանի Պատանի հանդիսատեսի թատրոնի տնօրեն, ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1950 թ.) - *110-ամյակ*

ՀԱՅԿԱԶ ԺԱՄԿՈՉՅԱՆ (1909-1981), պատմաբան, մանկավարժ, ԵՊՀ պատմության ֆակուլտետի ղեկան (1945-1955 թթ.), ՀԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1970 թ.) - *110-ամյակ*

ՀՐԱՉՅԱ ՔԱՐԱՄՅԱՆ (10.10 (23.10) 1909-1986), մանկավարժ, ՀԽՍՀ գիտությունների վաստակավոր գործիչ (1961 թ.) - *110-ամյակ*

ՍՏԵՓԱՆ ԱՂԱՄՅԱՆ (1959), գեղանկարիչ, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1972 թ.) - *60-ամյակ*

ՖԵՐՈՒՀԻԱՆ ԲԱՐՈՒՆԱԿ (ՔՐԻԹԻԿՅԱՆ) (1824-1868), բժիշկ, հա-

սարակական, քաղաքական, մշակութային, կրթական, զինվորական գործիչ, Կ. Պոլսի Ազգային հիվանդանոցի վերատեսուչ - **195-ամյակ**

11.10

Թարգմանչաց տոն

ԿՈՍՏԱՆԴԻՆ ՍԵՐԵԲՅԱԿՈՎ (1914-1996), գրող, ՌԽՖՍՐ մշակութաբի վաստակավոր գործիչ (1975 թ.) - **105-ամյակ**

12.10

ԴԻԱՆԱ ԱԲԳԱՐ (ԱՆԱՅԻՏ ԱՂԱԲԵԿՅԱՆ) (1859-1937), առաջին կին դիվանագետն աշխարհում, գրող, հրապարակախոս, Հաստանի դեսպանը ճապոնիայում (1918 թ.) - **160-ամյակ**

13.10

ՂԱՎԻԹ ՂԱԶԱՐՅԱՆ (1939), խմբավար, մանկավարժ, հասարակական գործիչ, Հայաստանի երաժշտական ընկերության նախագահ (1987-ից), ՀԽՍՐ մշակույթի վաստակավոր գործիչ (1985 թ.) - **80-ամյակ**

14.10

ԱԼԵՔՍԵՅ ՍԻՍԱԿՅԱՆ (1944-2010), ֆիզիկոս-տեսաբան, ՀՀ ԳԱԱ արտասահմանյան (2005 թ.), ՌԳԱ թղթակից անդամ (2006 թ.), Միջուկային հետազոտությունների միացյալ ինստիտուտի (Դուբնա) տնօրեն (2006-2010 թթ.), Ռուսաստանի ճարտարագիտական (1992 թ.), ՌԴ բնական (1994 թ.), Եվրոպական (2003 թ.) գիտությունների ակադեմիաների անդամ - **75-ամյակ**

ԱՐՏԱՇԵՍ ՀԱՅ-ԱՐՏՅԱՆ (ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ) (14.10 (26.10) 1899-1978), կինոռեժիսոր, դերասան, սցենարիստ, ՀԽՍՐ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1956 թ.), ՀԽՍՐ ժողովրդական արտիստ (1966 թ.) - **120-ամյակ**

ՄԻՍԱԿ ՂԱՎԹՅԱՆ (1934-2018), կենսաքիմիկոս, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս (1996 թ.), Վիրաբույժների համաշխարհային ասոցիացիայի անդամ, ՀՀ ժողովրդական կրթության նախարար (1989-

1990 թթ.), ԵՊՅ պրոռեկտոր (1985-1989 թթ., 1990-1991 թթ.),
ՀՊՄՅ ռեկտոր (1999-2002 թթ.), «Կենսաբանություն» միջբուհա-
կան հանդեսի խմբագիր, ՀԽՍՀ գիտության վաստակավոր
գործիչ (1981 թ.) - *85-ամյակ*

ՆԱՏԱԼՅԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ (1889-1960), ճարտարագետ, շինա-
րար, ՀԽՍՀ վաստակավոր ջրաշինարար (1957 թ.) - *130-ամյակ*

15.10

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ (ՍԵՎԱԴԱ) (1914-1968), արձակագիր,
դրամատուրգ, լրագրող, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ
(1939-ից) - *105-ամյակ*

ԱՍՏԴԻԿ ԱՂԱՍՅԱՆ (15.10 (27.10) 1899-1984), բեմադրիչ, դերա-
սանուհի, Հայաստանի առաջին պետթատրոնի դերասանուհի
(1921-1924 թթ.), Երևանի Պատանի հանդիսատեսի թատրոնի
հիմնադիրներից (1929 թ.), ռեժիսոր (1931-1963 թթ.), ՀԽՍՀ ար-
վեստի վաստակավոր գործիչ (1945 թ.) - *120-ամյակ*

ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԱՐՈՎՅԱՆ (1809-1848), գրող, մանկավարժ, վիպա-
սան, բանաստեղծ, լուսավորիչ, հասարակական գործիչ,
արևելահայ աշխարհաբար գրականության հիմնադիրը - *210-
ամյակ*

ՀԵՆՐԻԿ ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ (1914-1982), բանաստեղծ, թարգմանիչ,
ՀԽՍՀ կուլտուրայի վաստակավոր գործիչ (1975 թ.), ԽՍՀՄ
գրողների միության անդամ (1939 թ.) - *105-ամյակ*

ՍԵՐՈԲ ՊՈՂՈՍՅԱՆ (1904-1983), պատմաբան, ՀԽՍՀ գիտու-
թյան վաստակավոր գործիչ (1965 թ.) - *115-ամյակ*

ՎԱՐԴԱՆ ՊԱՐՍԱՍՅԱՆ (1909-1990), պատմաբան, ՀԽՍՀ գիտու-
թյան վաստակավոր գործիչ (1961 թ.) - *110-ամյակ*

16.10

Մամուլի աշխատողի օր

ԳԵՎՈՐԳ ԲՈՒՂԱՂՅԱՆ (1899-1978), դիրիժոր, մանկավարժ, Հայաստանի պետական ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի գեղարվեստական ղեկավար, գլխավոր դիրիժոր (1929-1932 թթ.), Երևանի կոնսերվատորիայի պրոռեկտոր (1934-1936 թթ.), (1949-1958 թթ.), ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1945 թ.) - *120-ամյակ*

ԶՈՒԼԵՅՎԱ ԲԱԺԲԵՈՒԿ-ՍԵԼԻՔՅԱՆ (1939), նկարչուհի, Թբիլիսիի նկարիչների միության անդամ (1966 թ.) - *80-ամյակ*

ՕՍԿԱՐ ՈՒԱՅԼԴ (1854-1900), բրիտանացի բանաստեղծ, գրող, դրամատուրգ, քննադատ, էսսեիստ, թատերագիր - *165-ամյակ*

17.10

ԼՅՈՒԲՈՎ ԼԱԶԱՐԵՎԱ (ՊՐՈՒԴՉԵՆԿՈ-ԱՅՎԱԶՅԱՆ) (17.10 (30.10) 1909-1990), օպերային երգչուհի, ՀԽՍՀ վաստակավոր (1946 թ.), ժողովրդական (1959 թ.) արտիստ - *100-ամյակ*

ՆԱԴԵԺՂԱ ՍԱՐԳՍՅԱՆ (1954-2018), երգչուհի, «Էմի-Բի» պրոդյուսերական կենտրոնի տնօրեն (1992-ից), «Դո-ռե-մի» մրցույթի, վոկալ ստուդիայի հիմնադիր, գեղարվեստական ղեկավար, Երևանի մշակույթի պետական քոլեջի տնօրեն (2003-ից), ՀՀ մշակույթի վաստակավոր գործիչ (2010 թ.) - *65-ամյակ*

18.10

ԱՆՆԱ ԱՄԲԱԿՈՒՄՅԱՆ (1919-1999), դաշնակահար, մանկավարժ, ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1973 թ.) - *100-ամյակ*

ՍԱՆԴՐՈՒ ԲԵՅԲՈՒԴՅԱՆ (1934-2004), պատմաբան, բանասեր, մանկավարժ, արխիվագետ - *85-ամյակ*

ՔՐԻՍՏԱՓՈՐ ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ (1859-1905), հասարակական-քաղաքական գործիչ, ՀՀԴ կուսակցության հիմնադիրներից - *160-ամյակ*

19.10

ՀԱՅՐԱՊԵՏ ԱՍՏՎԱԾԱՏՐՅԱՆ (1914-2005), վնասվածքաբան, օրթոպեդ, Երևանի վնասվածքաբանության և օրթոպեդիայի ինս-

տիտուլի տնօրեն (1970-1976 թթ.), ՀԽՍՀ առողջապահության նախարարության գլխավոր վնասվածքաբան-օրթոպեդ (1971-1977 թթ.), Հայաստանի վնասվածքաբան-օրթոպեդների գիտական ընկերության նախագահ - **105-ամյակ**

20.10

ԱՆԱՐԻՏ ՖԼՁՅԱՆ (1949-2015), արվեստաբան, թանգարանագետ, Երևանի ռուսական արվեստի թանգարանի տնօրեն (1983-2009 թթ.), Հայաստանի նկարիչների (1990 թ.), Դիզայներների (1991 թ.) միությունների անդամ - **70-ամյակ**

ԱՐՄԵՆ ԳՈՒԼԱԿՅԱՆ (20.10 (01.11) 1899-1960), բեմադրիչ, դրամատուրգ, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1939-ից), ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1940 թ.) - **120-ամյակ**

ՋՈՆ ԴՅՈՒԻ (1859-1952), ամերիկացի փիլիսոփա, պրագմատիզմի գլխավոր ներկայացուցիչ - **160-ամյակ**

ՌՈՒԲԵՆ ԵՍԱՅԱՆ (1944-2016), քանդակագործ, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1986-ից) - **75-ամյակ**

21.10

ՎԱՐԴԱՆ ՍԵՂՐԱԿՅԱՆ (1949), բեմանկարիչ, բեմադրիչ - **70-ամյակ**

22.10

ԼԵՎ ՅԱՇԻՆ (1929-1990), դարպասապահ, մարզիչ, ֆուտբոլիստ, օլիմպիական չեմպիոն, ԽՍՀՄ սպորտի վաստակավոր վարպետ (1957 թ.) - **90-ամյակ**

23.10

ԱՆԵՏԱ ԵՐՁՆԿՅԱՆ (ԱՆՆԱ ԵՐՁԻՆԿՅԱՆ) (1949), կինոքննադատ, մանկավարժ, Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտի ուսումնական գծով պրոռեկտոր (2006 թ.), Հայաստանի կինեմատոգրաֆիստների միության և Հայաստանի կինոգետների և կինոլրագրողների ասոցիացիայի անդամ, Հայաստանի արվեստի վաստակավոր արտիստ (2011 թ.) - **70-ամյակ**

ՎԼԱԴԻՄԻՐ ԱԲՐՈՅԱՆ (1939), ծաղրանկարիչ, նկարիչ-ձևավորող, ՀՀ վաստակավոր նկարիչ (2009 թ.), Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1960-ից), «Գոլոս Արմենի» թերթի ծաղրանկարիչ (1994-ից) - *80-ամյակ*

24.10

Միավորված ազգերի կազմակերպության օր

ԳՈՒՍԱՆ ԱՇԽՈՒՅԺ (ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ) (1884-1961), աշուղ, ՀԽՍՀ գրողների միության անդամ (1939-ից) - *135-ամյակ*

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՃՈՒՂՈՒՐՅԱՆ (1864-1938), արձակագիր, գյուղագիր, մանկավարժ, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1934-ից) - *155-ամյակ*

ՍՈՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ (1929-2013), թատրոնի և կինոյի դերասան, ռեժիսոր, մանկավարժ, «Համազգային» թատրոնի հիմնադիր (1991 թ.), Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտի ռեկտոր (1997-2006 թթ.), ՀՀ հանրային խորհրդի անդամ (2009 թ.), ՀԽՍՀ (1972 թ.), ԽՍՀՄ (1985 թ.) ժողովրդական արտիստ, Երևանի պատվավոր քաղաքացի (2000 թ.) - *90-ամյակ*

25.10

ՀԱԿՈՔ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ (1959), բանաստեղծ, ՀՀ Գրողների միության անդամ (2007 թ.) - *60-ամյակ*

ՍԱՐԻՆԵ ԹԱՆԱՇՅԱՆ (1959), նյարդաբան, մանկավարժ, Ռուսաստանի առողջապահության նախարարության Ուղեղի կաթվածի ուսումնասիրության գիտական կենտրոնի (1999-ից), ԲԳՈԱ նյարդաբանական գիտական կենտրոնի գիտքարտուղար (2003-ից), ԲԳՈԱ ԳԿ Արյունատար անոթների առաջին բաժանմունքի ղեկավար (2006-ից) - *60-ամյակ*

26.10

ՎԱՂԱՐՇԱԿ ՄԱՂՈՅԱՆ (1954), լեզվաբան, մանկավարժ, «Անանիա Շիրակացի» համալսարանի հիմնադիր -ռեկտոր (1990-ից) - *65-ամյակ*

ՕՆՆԻԿ ԶԻՖԹԵ-ՍԱՐԱՖ (ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԱԲԻՍՈՂՈՍՅԱՆ) (1874-1932), արևմտահայ արձակագիր - *145-ամյակ*

27.10

ՍԵՐԻԿ ՇԵԿՈՅԱՆ (1924-2015), դերասանուհի, ՀԽՍՀ վաստակավոր (1962 թ.), Վրացական ԽՍՀ ժողովրդական (1983 թ.) արտիստ - *95-ամյակ*

ՎԵՐԱ ԿՈՄԻՍԱՐԺԵՎՍԿԱՅԱ (27.10 (08.11) 1864-1910), ռուս դերասանուհի - *155-ամյակ*

28.10

ՆՈՒՆԵ ԱՂԲԱԼՅԱՆ (1959), նկարչուհի, մանկավարժ, Հայաստանի նկարիչների միության (1988-ից), Պրոֆեսիոնալ նկարիչների միջազգային միության անդամ (1995 թ.) - *60-ամյակ*

30.10

Ավետիք Իսահակյանի ծննդյան օրը (1875-1957)

ԱԼՖՐԵԴ ՍԻՍԼԵՅ (1839-1899), ֆրանսիացի գեղանկարիչ-բնանկարիչ, իմպրեսիոնիզմի ներկայացուցիչ - *180-ամյակ*

ԵԶՐԱՍ (ՄԿՐՏԻՉ) ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ (1959), հոգևոր գործիչ, Ռուսաստանի և Նոր Նախիջևանի հայոց թեմի առաջնորդ - *60-ամյակ*

ՍՈՒՐԵՆ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ (30.10 (12.11) 1909-1989), գրակաճապետ, թատերագետ, ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1960 թ.) - *110-ամյակ*

31.10

ԱՆԱՅԻՏ ՄԻՐՁԱԲԵԿՅԱՆ (31.10 (12.11) 1899-1983), մանրէաբան, մանկավարժ, ՀԽՍՀ վաստակավոր բժիշկ (1963 թ.) - *120-ամյակ*

ԷՂՎԱՐ ՇԱՀԻՆ (1874-1947), գեղանկարիչ, փորագրող, ֆրանսիական Պատվո լեգեոնի ասպետ, Հայաստանի նկարիչների

միության պատվավոր անդամ (1928 թ.), Վենետիկի պատվավոր քաղաքացի - *145-ամյակ*

ՌՈՒԲԵՆ ԱՍԱՏՐՅԱՆ (1959), դիրիժոր, ջութակահար, «Վերածնունդ» անսամբլի հիմնադիր (1981թ.), ԵՊԿ Կոնստանտին Սարաջյանի անվան սիմֆոնիկ անսամբլի գեղարվեստական ղեկավար, դիրիժոր, ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (2012 թ.) - *60-ամյակ*

ՍԼԱՎԻԿ ՊԱՐՈՆՅԱՆ (1929-2014), գեղանկարիչ, ՀԽՍՀ վաստակավոր նկարիչ (1983 թ.), ՀՀ ժողովրդական նկարիչ (2012 թ.) - *90-ամյակ*

ՍՏԵՓԱՆ ԻՍԱՀԱԿՅԱՆ (ՍԵՐԵԲՐՅԱԿՈՎ) (1919-2017), կրկեսի արտիստ, կինոռեժիսոր, դերասան, ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1971 թ.) - *100-ամյակ*

ՎԵՐԱ ԶՎՅԱԳԻՆՑԵՎԱ (31.10 (12.11) 1894-1972), ռուս բանաստեղծուհի, թարգմանչուհի - *125-ամյակ*

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

1.11

Ալեքսանդր Սպենդիարյանի ծննդյան օրը (1871-1928)

ԳԵՎՈՐԳ ՉՈՒԲԱՐ (ՉՈՒԲԱՐՅԱՆ) (1864-1930), դերասան, թարգմանիչ, գրող, Դոնի Ռոստովի Ադամյանի անվան թատրոնի հիմնադիրներից (1922 թ.), Դրամատիկական արվեստը սիրողների նախագահ - *155-ամյակ*

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ՄԻՐՁԱ-ԱՎԱԳՅԱՆ (1879-1937), վիրաբույժ, Հայաստանում ժամանակակից վիրաբուժության հիմնադիրներից - *140-ամյակ*

ՆԱԶԱՐԵԹ ԹՈՎՄԱՍՅԱՆ (1934-2010), մաթեմատիկոս, ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ (2000 թ.), ՀՀ գիտությունների վաստակավոր

գործիչ (2003 թ.) - *85-ամյակ*

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՍՏՅԱՆ (1929), լեզվաբան, մանկավարժ, ՀՀ վաստակավոր մանկավարժ (2009 թ.) - *90-ամյակ*

2.11

ՄԻՔԱՅԵԼ ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ (02.11 (14.11) 1829-1866), գրող, բանաստեղծ, հրապարակախոս, փիլիսոփա, գրաքննադատ, գրականագետ, հասարակական, քաղաքական, ազգային մշակութային գործիչ, «Մեր հայրենիք» ազգային հիմնի հեղինակ - *190-ամյակ*

3.11

ԳԻՍԱԿ ՎՐՈՒՅՐ (1884-1973), ջութակահար, երգահան, գեղանկարիչ, մանկավարժ, Լոս Անջելեսի «Կոմիտաս» երգչախմբի հիմնադիր - *135-ամյակ*

4.11

ԱՐԱՔՍ ՍՎԱՃՅԱՆ-ԳԱՐԱԳԱՇՅԱՆ (1909-1997), օպերային երգչուհի - *110-ամյակ*

5.11

ՀԱՅԿԱԶՈՒՆ ԹՈՓԱՔՅԱՆ (1864-1926), վաճառական, գորգավաճառ, դիվանագետ, բարեգործ, «Ազատ որմնադիրների օթյակ»-ի անդամ, Պարսից կառավարության հյուպատոսը Նյու Յորքում (1909-1923 թթ.) - *155-ամյակ*

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՍՏՅԱՆ (1924-2001), օպերային երգիչ, քնարական բարիտոն, Հայպետեստրադայի, պարի պետական անսամբլի, սիմֆոնիկ նվագախմբի, Հայաստանի ակադեմիական երգչախմբի տնօրեն (1949-1974 թթ.), Կոմիտասի անվան կոնսերվատորիայի պրոռեկտոր, Երևանի Մնջախաղի, Կամերային թատրոնների հիմնադիրներից, ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1967 թ.) - *95-ամյակ*

6.11

ԱՊՈԼՆ (ԱՆՏՈՒԱՆ ԺՈՋԵՆ) ՍԱՔՍ (1814-1894), փողային նվագա-

րանների բելգիացի վարպետ, մանկավարժ, սաքսոֆոն ստեղծող - **205-ամյակ**

ՋԵՆՐԻԿ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ (1954), արտորակցիոնիստ, Հայաստանում ավանգարդիստական արվեստի հիմնադիրներից, Գյումրու ժամանակակից արվեստի կենտրոնի համահիմնադիր (1997-ից), Գյումրու առաջին միջազգային բիենալեի կազմակերպիչ (1998 թ.) - **65-ամյակ**

7.11

ԵՐՎԱՆԴ ՏԵՐ-ՄԻՆԱՍՅԱՆ (07.11 (19.11) 1879-1974), պատմաբան, լեզվաբան, մանկավարժ, բառարանագիր, «Բանբեր Հայաստանի գիտական ինստիտուտի» տարեգրքի խմբագիր, Գիտության վաստակավոր գործիչ (1959 թ.) - **140-ամյակ**

ՆՈՐԵԿ ԳԱՄՊԱՐՅԱՆ (1959), գրող, լրագրող, ՀՀ և ԼՂՀ Գրողների, նաև ԼՂՀ ժուռնալիստների միությունների անդամ, ԼՂՀ մշակույթի և երիտասարդության հարցերի նախարար (2007 թ.). ԼՂՀ Հանրային հեռուստաընկերության խորհրդի նախագահ (2008 թ.) - **60-ամյակ**

8.11

ԱԼՄԱ ՍԱՖՐԱԶՅԱՆ (1859-1932), դերասանուհի, Ադրբեջանի վաստակավոր արտիստ (1926 թ.) - **160-ամյակ**

ԳԱԳԻԿ ՂԱՎԹՅԱՆ (1909-1980), ագրոքիմիկոս, մանկավարժ, խմբագիր, ՀԽՍՀ ԳԱ ակադեմիկոս (1950 թ.), ԵՊՀ ռեկտոր (1957-1961 թթ.), ՀԽՍՀ ԳԱ ագրոքիմիայի պրոբլեմների և հիդրոպոնիկայի ինստիտուտի հիմնադիր-տնօրեն (1958-1980 թթ.), ակադեմիկոս-քարտուղար (1955 թ., 1967-1971 թթ.), ՀԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1961 թ.) - **110-ամյակ**

ԳՈՒՐԳԵՆ ԱՐՁՈՒՄԱՆՅԱՆ (1914-1943), ռազմական գործիչ, լեյտենանտ, Խորհրդային Միության հերոս - **105-ամյակ**

ԷՂՈՒՐԴ ԻՍԱԲԵԿՅԱՆ (1914-2007), գեղանկարիչ, ՀԽՍՀ ժողովրդական նկարիչ (1963 թ.), Երևանի պատվավոր քաղաքացի

(2001 թ.) - *105-ամյակ*

ՍԻՐԱՆՈՒՅՇ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆ (1949-2009), համաճարակաբան, մանկավարժ, Էկոլոգիայի և կենսագործունեության անվտանգության միջազգային (2002 թ.) և ՌԴ բնական գիտությունների (2004 թ.) ակադեմիաների անդամ - *70-ամյակ*

9.11

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐԱ ՊԱԽՄՈՒՏՈՎԱ (1929), ռուս երգահան, ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ (1977 թ.) - *90-ամյակ*

ՍԻՔԱՅԵԼ ՄԱՋՄԱՆՅԱՆ (09.11 (21.11) 1899-1971), ճարտարապետ, ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1959 թ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր ճարտարապետ (1968 թ.) - *120-ամյակ*

10.11

ԷՂՄՈՆԴ ԱՎԵՏՅԱՆ (1929-2002), լեզվաբան, փիլիսոփա, մանկավարժ, հայկական նշանագիտության հիմնադիրներից - *90-ամյակ*

ԹԵՈՖԻԼ ԱՏԵՅՆԼԵՆ (1859-1923), ֆրանսիացի նկարիչ - *160-ամյակ*

ՅՈՂԱՆ ՔՐԻՍՏՈՖ ՖՐԻԴՐԻԽ ՖՈՆ ՇԻԼԼԵՐ (1759-1805), գերմանացի բանաստեղծ, դրամատուրգ, փիլիսոփա, պատմաբան, թարգմանիչ, վիպասան - *260-ամյակ*

ՌՈՒԲԵՆ ԱՂԱԼՅԱՆ (1929), նկարիչ, ԽՍՀՄ նկարիչների միության անդամ (1960-ից), ՀԽՍՀ վաստակավոր նկարիչ (1972 թ.), ՀՀ ժողովրդական նկարիչ (1990 թ.) - *90-ամյակ*

11.11

ԳԵՎՈՐԳ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ (ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ) (1859-1906), դերասան, բեմադրիչ, Թիֆլիսի մշտական թատերախմբի կազմակերպիչ (1891 թ.), ղեկավար (1901-1905 թթ.) - *160-ամյակ*

12.11

ԿԱՌԼԵՆ ԱՂԱՍՅԱՆ (1934), ճարտարագետ, էներգետիկ, մեխանիկ, «Արցախ» համալսարանի ռեկտոր (2000-2004 թթ.), ՌԴ որակի հիմնախնդիրների (1998 թ.) և ՌԴ չափազիտության (1999 թ.) ակադեմիաների անդամ - *85-ամյակ*

ՌՈՒԼԱՆ ԲԻԿՈՎ (1929 -1998), թատրոնի և կինոյի ռուս դերասան, կինոռեժիսոր, սցենարիստ, ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ (1990 թ.) - *90-ամյակ*

ՍԱՍՍՈՆ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ (12.11 (25.11) 1909-1974), երաժշտագետ, մանկավարժ, Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայի ռեկտոր (1938-1940 թթ.), ՀՀ կինեմատոգրաֆիայի նախարար (1947-1949 թթ.), Գ. Սունդուկյանի անվան (1943-1945 թթ.) և Երևանի երաժշտական (1949-1954 թթ.) թատրոնների տնօրեն, ՀՀ մշակույթի փոխնախարար (1954-ից), ՀՍԽՄ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1945 թ.) - *100-ամյակ*

13.11

ԱՎԵՏԻՔ ԱԼԱԿԵՐԴՅԱՆ (1954), գեղանկարիչ - *65-ամյակ*

ՍՈՒՐԵՆ ՀԱԽՆԱԶԱՐՅԱՆ (1949), ջութակահար, մանկավարժ, Կոմիտասի անվան պետական լարային քառյակի երկրորդ ջութակահար (1984 թ.), «Հախնազարյան» եռյակի հիմնադիր (1995 թ.)- *70-ամյակ*

14.11

ԽԱԶԱՏՈՒՐ ՊԱՐՏԻԶՊԱՆՅԱՆ (1809-1856), մանկավարժ, թարգմանիչ, գրական, հասարակական, մշակութային գործիչ - *210-ամյակ*

ՎԱՀՐԱՍ ԹԱԹԻԿՅԱՆ (1949), բանաստեղծ, արձակագիր, Հայաստանի գրողների միության անդամ (1977-ից) - *70-ամյակ*

15.11

ԱՐՏԱՇԵՍ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ (1939-2014), թատերական ռեժիսոր, «Նորք» երիտասարդական թատրոնի հիմնադիր, գեղարվեստ

տական ղեկավար, «Թեքեյան» թատերախմբի հիմնադիր, ղեկավար, ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (2005 թ.) - **80-ամյակ**

ՌՈՒԲԵՆ ՄԱՐՈՒԻՄՅԱՆ (1934), ռեժիսոր, արձակագիր, դրամատուրգ, մանկավարժ, Հայաստանի գրողների (1978 թ.), ժուռնալիստների և թատերական գործիչների միությունների անդամ - **85-ամյակ**

16.11

ԱՐԹՈՒՐ ԱՆԴՐԱՆԻԿՅԱՆ (1959), բանաստեղծ, գրականագետ, «Սփյուռք» հրատարակչության հիմնադիր-տնօրեն (1989-1996 թթ.), Հայաստանի գրողների միության անդամ (1988 թ.) - **60-ամյակ**

ԱՐՏԱՇԵՍ ԹՈՒՄԱՆՅԱՆ (1949), պետական, քաղաքական գործիչ, դիվանագետ, Իրանի Իսլամական Հանրապետությունում ՀՀ արտակարգ և լիզոր դեսպան (2015 թ.) - **70-ամյակ**

ԱՐՏԵՄ ԿՈՏԵԼՆԻԿՈՎ (ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԿՈՏԵԼՆԻԿՅԱՆՑ) (16.11 (28.11) 1859-1910), լրագրող, հրատարակիչ, վիճակագիր - **160-ամյակ**

ՄԻՀՐԱՆ ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ (1904-1972), ճարտարապետ, ՀԽՍՀ ճարտարապետների միության անդամ (1936 թ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր շինարար (1966 թ.) - **115-ամյակ**

ՌՈՒԲԵՐՏ ԱՄԻՐԻԱՆՅԱՆ (1939), կոմպոզիտոր, Հայաստանի ազգային ռադիոյի երաժշտական խմբագիր (1969-1972 թթ.), Հայաստանի կոմպոզիտորների միության նախագահ (1991-2013 թթ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր արտիստ (1984 թ.), ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1986 թ.) - **80-ամյակ**

17.11

ԱՐՄԵՆ ՍՄԲԱՏՅԱՆ (1954), կոմպոզիտոր, Հայաստանի ազգային ռադիոյի երաժշտական հաղորդումների գլխավոր տնօրեն (1982-1987 թթ.), Երևանի կոմսերվատորիայի ռեկտոր (1995-2002 թթ.), ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի և սպորտ-

տի նախարար (1996-1998 թթ.), Ռուսաստանում Հայաստանի արտակարգ և լիազոր դեսպան (2002-2010 թթ.), ՀՀ նախագահի միջազգային մշակութային - հումանիտար համագործակցության հարցերով խորհրդական (2014 թ.), ՀՀ կոմպոզիտորների միության անդամ (1981 թ.), ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1987 թ.) - **65-ամյակ**

ՍԵՐՊԵՅ ՍԱՐԻՆՅԱՆ (1924-2017), գրականագետ, գրաքննադատ, մանկավարժ, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1957 թ.), ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս (1996 թ.), ՀԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1985 թ.) - **95-ամյակ**

19.11

ԹԱՂԵՎՈՍ (ԹՈՍ) ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ (1944-2006), քանդակագործ, Հայաստանի նկարիչների միության քարտուղար (1983-1987 թթ.) - **75-ամյակ**

ՄԻԽԱՅԻԼ ԻՊՈԼԻՏՏՈՎ-ԻՎԱՆՈՎ (ԻՎԱՆՈՎ) (1859-1935), ռուս կոմպոզիտոր, դիրիժոր, մանկավարժ - **160-ամյակ**

ՄՈՒՇԵՂ ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ (1959), գեղանկարիչ, Հայաստանի նկարիչների միության, ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի նկարիչների միջազգային ասոցիացիայի անդամ - **60-ամյակ**

20.11

ԳՈՂԱՐ ՖԵՐՄԱՆՅԱՆ (1899-1958), նկարչուհի, մանկավարժ - **120-ամյակ**

ՎԱԶԱԳԱՆ ԱՅՎԱԶՅԱՆ (1949), վնասվածքաբան, օրթոպեդ, ՌԴ բժշկատեխնիկական ակադեմիայի (2001 թ.) անդամ, ՀՀ առողջապահության նախարարության գլխավոր վնասվածքաբան-օրթոպեդ (1988-ից), ՀՀ վնասվածքաբանների և օրթոպեդների ընկերակցության նախագահ (1990-ից) - **70-ամյակ**

ՐԱՖՖԻ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ (1959), իրավաբան, պետական, քաղաքական գործիչ, քաղաքագետ, ՀՀ արտաքին գործերի առաջին նախարար (1991-1992 թթ.), Ռազմավարական և ազգային հե-

տազոտությունների հայկական կենտրոնի հիմնադիր-ղեկավար, «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի տնօրեն (1998 թ.), ԱԺ պատգամավոր (2007 թ.), «Ժառանգություն» կուսակցության հիմնադիր-նախագահ (2005-ից) - **60-ամյակ**

21.11

ՍՏԵՓԱՆ ԵՍԱՅԱՆ (1929-2006), պատմաբան, հնագետ, մանկավարժ - **90-ամյակ**

22.11

ՄԵԼՔՈՆ (ՄԵԼՔՈՒՄ) ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ (1949), նկարիչ - **70-ամյակ**

ՍԵՎԱԿ ԱՐՁՈՒՄԱՆՅԱՆ (1929-2004), գրականագետ, գրաքննադատ, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1958-ից), ՀՀ գրողների միության գրական ֆոնդի նախագահ (1994-1996 թթ.), ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ (2000 թ.) - **90-ամյակ**

23.11

ԱՐՄԵՆԱԿ ՄՆՋՈՅԱՆ (1904-1970), քիմիկոս, ՀԽՍՀ ԳԱ ակադեմիկոս (1953 թ.) ՀԽՍՀ ԳԱ քիմիայի ինստիտուտի ղեկավար (1945-1950 թթ.), ՀԽՍՀ ԳԱ նուրբ օրգանական քիմիայի ինստիտուտի գիտական ղեկավար, տնօրեն (1955-ից), ՀԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1961 թ.) - **115-ամյակ**

ԷՂՈՒՐԴ ՊԱՊՅԱՆ (1924-1995), ճարտարապետ, Երևանի գլխավոր ճարտարապետ(1964-1971 թթ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր ճարտարապետ (1968 թ.) - **95-ամյակ**

24.11

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՍՈՒՎՈՐՈՎ (1729-1800), ռուս զորավար, ռազմական տեսաբան, գեներալ - **290-ամյակ**

ԻՐՄԱ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ (1939), ֆիզիկոս, քիմիկոս, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս (1996 թ.) - **80-ամյակ**

ՔՆԱՐԻԿ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ (1914-1996), գեղանկարչուհի, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ, ՀԽՍՀ վաստակավոր նկարիչ

(1967 թ.) - *105-ամյակ*

25.11

Կանանց դեմ բռնության վերացման միջազգային օր

ԱՆԱՏՈՒԻ ՊԱՊՅԱՆ (1924-2007), գեղանկարիչ, մանկավարժ, ՅՄՄԸ ժողովրդական նկարիչ (1983 թ.) - *95-ամյակ*

ՀՐԱԶՈՒՐԻ ԶԻՆԱՆՅԱՆ (1919-2012), ասմունքող, հաղորդավար, ՅՄՄԸ ժողովրդական արտիստ (1977 թ.), Երևանի պատվավոր քաղաքացի (2003 թ.) - *100-ամյակ*

ՄԿՐՏԻՉ ՆԵՐՍԻՍՅԱՆ (1909-1999), պատմաբան, մանկավարժ, ՅՄՄԸ ԳԱ ակադեմիկոս (1950 թ.), ԵՊՀ ռեկտոր (1966-1977 թթ.), ՅՄՄԸ ԳԱ փոխնախագահ (1950-1960 թթ., 1965-1966 թթ.), հասարակական գիտությունների բաժանմունքի ակադեմիկոս-քարտուղար (1962-1965 թթ.), «Պատմաբանասիրական հանդեսի» գլխավոր խմբագիր (1958-1999 թթ.), «Բանբեր Երևանի համալսարանի» և «Երևանի համալսարան» պարբերականների հիմնադիր, ՅՄՄԸ գիտության վաստակավոր գործիչ (1961 թ.) - *110-ամյակ*

26.11

ԱՐՈՒՄ ԱՍՐՅԱՆ (26.11 (09.12) 1904-1987), դերասանուհի, ՅՄՄԸ ժողովրդական արտիստ (1945 թ.), ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ (1972 թ.) - *115-ամյակ*

ՆՈՐԲԵՐՏ ՎԻՆԵՐ (1894-1964), ամերիկացի մաթեմատիկոս, կիրառական ֆիզիկայի հիմնադիրը - *125-ամյակ*

27.11

ԱՎԻԿ (ԱՎԵՏԻՔ) ԻՍԱՀԱԿՅԱՆ (1944), գրականագետ, մանկավարժ, Հայաստանի գրողների միության անդամ (1977 թ.), Արեղյանի անվան գրականության ինստիտուտի տնօրեն (2008-2015 թթ.), ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (2012 թ.) - *75-ամյակ*

28.11

ԱՆՏՈՆ ՌՈՒԲԻՆՇՏԵՅՆ (1829-1894), ռուս դաշնակահար, կոմպոզիտոր, դիրիժոր, մանկավարժ, երաժշտական-հասարակական գործիչ - *190-ամյակ*

ԱՌԱՔԵԼ ՊԱՏՐԻԿ (ՆՇԱՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔՅԱՆ) (1894-1984), ազգագրագետ, նկարիչ, ազգային, հասարակական գործիչ, ՀԽՍՀ նկարիչների միության անդամ - *125-ամյակ*

ԳՈՒՆԻԿ ՍՄԲԱՏՅԱՆ (1929-2003), գեղանկարիչ, մանկավարժ, ՀԽՍՀ նկարիչների միության անդամ (1962 թ.), նույն միության առաջին քարտուղար (1984-1987 թթ.), «Հայաստանի արվեստ» հիմնադրամի նախագահ (1988 թ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր նկարիչ (1983 թ.) - *90-ամյակ*

29.11

ԱՆՆԱ ՀԱԿՈՒՔՅԱՆ (1949), թարգմանչուհի, բանասեր, մանկավարժ, Հայաստանի շախմատի կանանց բազմակի չեմպիոն, սպորտի վարպետ, միութենական կարգի մրցավար, «Ա&Մ» հրատարակչության հիմնադիր-ղեկավար (1993-ից), Միջազգային P.E.N. ընկերակցության հայկական կենտրոնի նախագահ (1999 թ.), ՀՀ Գրողների միության անդամ (2007 թ.) - *70-ամյակ*

ՍԱՐՈՒՅՅԱ ՍԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ (1924-2003), դերասանուհի, ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1967 թ.) - *95-ամյակ*

ՍԵՂՐԱԿ ԵՐԿԱՆՅԱՆ (1954), խմբավար, դաշնակահար, «Խորան» կամերային երգչախմբի հիմնադիր, գեղարվեստական ղեկավար, դիրիժոր, ՀՀ մշակույթի վաստակավոր գործիչ (2012 թ.) - *65-ամյակ*

ՎԱՐԱԶԴԱՏ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ (1909-2008), ճարտարապետ, մանկավարժ, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս (1996 թ.), Հուշարձանների պահպանության հայկական ընկերակցության նախագահ (1977-ից), «Վան-Վասպուրական» հայրենակցական միության հիմնադիր, ճարտարապետների միջազգային ակադեմիայի (Լոնդոն, 2001 թ.) պատվավոր անդամ, Երևանի պատվավոր քաղաքացի,

ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1961 թ.) - *110-ամյակ*

30.11

ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՍԻԿՈՆՅԱՆ (1859-1921), հրապարակախոս, խմբագիր, մշակութային գործիչ - *160-ամյակ*

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

1.12

ՀԱՅՐԱՊԵՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆ (1874-1962), բանաստեղծ, մանկագիր, թարգմանիչ, մանկավարժ, ՀԽՍՀ վաստակավոր ուսուցիչ (1950 թ.), ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1934 թ.) - *145-ամյակ*

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՊԱՊԻԿՅԱՆ (1944), լրագրող, հրապարակախոս, ՀՀ գրողների միության անդամ (2012 թ.) - *75-ամյակ*

ՍՈՒՐԱՑԱՆ (ԳՐԻԳՈՐ ՏԵՐ-ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ) (1854-1908), գրող - *165-ամյակ*

2.12

Հովհաննես Բաղրամյանի ծննդյան օրը (1897-1982)

ԱՐՇԱԼՈՒՅՍ ՓԱՅՏՅԱՆ (1959), ռազմական գործիչ, ՀՀ բանակի գեներալ-մայոր - *60-ամյակ*

ԱՐՏԱՇԵՍ ԳԵՂԱՍՅԱՆ (1949), հասարակական, քաղաքական գործիչ, ԱԺ պատգամավոր, «Միաբանություն» կուսակցության հիմնադիր-նախագահ (1997 թ.), Երևանի քաղաքապետ (1989-1990 թթ.) - *70-ամյակ*

ԲԱԲԿԵՆ ՔՈԼՈՁՅԱՆ (1909-1994), նկարիչ, մանկավարժ, ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1961 թ.) - *110-ամյակ*

ԳՐԻԳՈՐ ՋԱՆԻԿՅԱՆ (1944), գրող, հրապարակախոս, թարգմանիչ - *75-ամյակ*

ՆԱԶԱՐԵԹ ԿԻՐԱՎՈՍՅԱՆ (1939), բանաստեղծ, առակագիր, մանկավարժ, ՀԽՍՀ Գրողների միության անդամ (1983 թ.) - *80-ամյակ*

ՓԱՐԱՎՈՆ ՄԻՐԶՈՅԱՆ (1949), նկարիչ, մանկավարժ, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1976 թ.), Սանկտ Պետերբուրգի գիտությունների և արվեստի Պետրոսյան ակադեմիայի անդամ (2006 թ.), Հայաստանի ազգային պատկերասրահի տնօրեն (2002-2015 թթ.), ՀՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (2006 թ.), ՀՀ ժողովրդական նկարիչ (2014 թ.) - *70-ամյակ*

3.12

ԼԵՎՈՆ ՄԱՆՎԵԼՅԱՆ (1864-1919), գրող, մանկավարժ - *155-ամյակ*

5.12

ԱՐԱԶԻ ԹԻՐԱԲՅԱՆ (1919-1997), գրադարանագետ, գրքագետ, մատենագետ, մեթոդաբան, Ալ. Մյասնիկյանի անվան պետական (այժմ՝ Հայաստանի ազգային) գրադարանի տնօրեն (1956-1989 թթ.), ՀԽՍՀ մշակույթի վաստակավոր գործիչ (1967 թ.) - *100-ամյակ*

ՎԱՐԴԳԵՍ ՄԻՔԱՅԵԼՅԱՆ (1924-2005), պատմաբան, մանկավարժ, ՀԽՍՀ ԳԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների (1972-1988 թթ.), «Պատմաբանասիրական հանդես»-ի (2000-2005 թթ.) գլխավոր խմբագիր, «Գոյամարտ» շաբաթաթերթի հիմնադիր-խմբագիր (1989-1990 թթ.), ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս (1996 թ.) - *95-ամյակ*

6.12

ԷԼՎԻՐԱ ՌԻԶՈՒՆՅԱՆ (1934), օպերային երգչուհի (սոպրանո), դերասանուհի, ՀԽՍՀ (1978 թ.), ՎԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1985 թ.) - *85-ամյակ*

7.12

Երկրաշարժի զոհերի հիշատակի օր

ԹԵԼՍԱՆ ԶՈՒՐԱԲՅԱՆ (1934-1979), արվեստաբան, լրագրող, ԽՍՀՄ ժուռնալիստների, ՀԽՍՀ նկարիչների միությունների անդամ - *85-ամյակ*

ԻՇԽԱՆ ՂԱՐԻԲՅԱՆ (1924-2004), դերասան, ՀԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1980 թ.) - *95-ամյակ*

ԻՈՍԻՖ ԱԹԱԲԵԿՈՎ (1934), գյուղատնտես, բույսերի վիրուսների մոլեկուլային կենսաբանության դպրոցի հիմնադիրներից, ՌԴ բարձրագույն դպրոցի վաստակավոր գործիչ, ՌԳԱ ակադեմիկոս (1992 թ.) - *85-ամյակ*

ՎԱՐՐԱՄ ԱԹԱՆԵՍՅԱՆ (1959), լրագրող, մանկավարժ, հասարակական, քաղաքական գործիչ, «Ազատ Արցախ» թերթի գլխավոր խմբագիր (1992-1994 թթ.), «Մարտիկ» թերթի գլխավոր խմբագիր (1995-1996 թթ.), «Հայրենիք» թերթի հիմնադիր-խմբագիր (2001-2012 թթ.) - *60-ամյակ*

8.12

ԳԱՐԵԳԻՆ ՂԱՎԹՅԱՆ (1954), քանդակագործ, մանկավարժ, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1983 թ.) - *65-ամյակ*

ՀՐԱԶՅԱ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ (1919-1997), բանաստեղծ, արձակագիր, թարգմանիչ, հրապարակախոս, հասարակական գործիչ, «Գրական թերթ»-ի գլխավոր խմբագիր (1978թ.), Հայաստանի գրողների միության նախագահ (1988-1990 թթ.), ՀԽՍՀ մշակույթի վաստակավոր գործիչ (1974 թ.) - *100-ամյակ*

9.12

ԳՐԻԳՈՐ ՕՏՅԱՆ (09.12 (21.09) 1834-1887), հասարակական, քաղաքական գործիչ, հրապարակախոս, Օսմանյան կայսրության սահմանադրության մշակողներից - *185-ամյակ*

ՎԱՐԱՊԵՏ ՄԵԾԱՏՈՒՐՅԱՆ (09.12 (22.09) 1909-1966), քանդակագործ, մանկավարժ, Հայաստանի նկարիչների միության քանդակագործության բաժանմունքի նախագահ, գեղարվեստական ֆոնդի հայկական բաժանմունքի նախագահ, ՀԽՍՀ արվեստի

վաստակավոր գործիչ (1960 թ.) - *110-ամյակ*

ՀԱԿՈՐ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆՑ (1884-1960), գրականագետ, թարգմանիչ, Հայաստանի հեռագրական գործակալության (այժմ՝ Արմենպրես) տնօրեն (1920 թ.), ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1939 թ.) - *135-ամյակ*

ՄԻՒԱՅԻԼ ՊԻԱՏՐՈՎՍԿԻ (1944), արևելագետ, պատմաբան, արաբագետ, իսլամագետ, Սանկտ Պետերբուրգի Էրմիտաժի տնօրեն, ՌԴ ԳԱԱ անդամ - *75-ամյակ*

ՅՈՋԵՖ ՍԱՐԿՎԱՐՏ (1864-1930), գերմանացի արևելագետ, հայագետ, բանասեր, լեզվաբան, աշխարհագրագետ - *155-ամյակ*

Մարդու իրավունքների օր
10.12

ԱՇ-ՄԱԹ (ԱՇՈՏ ՄԱԹԵՎՈՍՅԱՆ) (10.12 (23.12) 1904-1974), դերասան, բեմադրիչ, ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1954 թ.) - *115-ամյակ*

ՆԻՆԵԼ ԴԱԼԼԱՔՅԱՆ (1929-2008), դերասանուհի, ՀՀ ժողովրդական արտիստ (2003 թ.) - *90-ամյակ*

ՆՈՐԱՅՐ ՄԻՄՈՆՅԱՆ (1909-1988), կինոօպերատոր, ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1962 թ.) - *110-ամյակ*

11.12

ԳՐԵՏԱ ԳԱԼՍՏՅԱՆ (1939-2017), դերասանուհի, ՀԽՍՀ վաստակավոր արտիստ (1983 թ.) - *80-ամյակ*

ԶԱՔԱՐ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ (1924-2017), գեղանկարիչ, մանկավարժ, ԽՍՀՄ և Հայաստանի նկարիչների միությունների (1956 թ.), Սանկտ Պետերբուրգի գիտության և արվեստի պետրոպյան ակադեմիայի (1995 թ.) անդամ, ՀԽՍՀ (1983 թ.), Ռուսաստանի (2005 թ.) վաստակավոր նկարիչ, ՀՀ ժողովրդական նկարիչ (2012 թ.) - *95-ամյակ*

ՄՅԵՐ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ (1939-2013), պատմաբան, մանկավարժ - *80-ամյակ*

12.12

ԷՂՊԱ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ (1914-1957), քանդակագործ, մանկավարժ - *105-ամյակ*

ԹՈՐՈՍ ՈՎԱԹԿԵԼԵՆՅԱՆ (ԹՈՐՈՍ ՈՎԱԹ-ԿԼԱՆ) (1934), սփյուռքահայ քանդակագործ, Ֆրանսիայի «Դրոմ» դեպարտամենտի գրականության, գիտության և արվեստների ակադեմիայի անդամ (2003թ.), Ֆրանսիայի Պատվո լեգեոնի ասպետ (2000 թ.) - *85-ամյակ*

ՎԱՀԱՆ ԱՐԱՍՈՒՆԻ (1914-1966), բանաստեղծ, արձակագիր, լրագրող, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1942 թ.) - *105-ամյակ*

13.12

ԳՐԻԳՈՐ ՂԱՐԻԲՅԱՆ (1924-1991), ֆիզիկոս, տեսաբան, ՀԽՍՀ ԳԱ ակադեմիկոս (1971 թ.), ակադեմիայի նախագահության անդամ (1973-1991 թթ.) - *95-ամյակ*

ԹԱՍԱՐ ՄԵԼՔՈՒՄՅԱՆ (13.12 (26.12) 1914-1981), դերասանուհի, Ադրբեջանական ԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1962 թ.) - *105-ամյակ*

ՈՌԻԲԵՆ ԶՐԲԱՇՅԱՆ (1934), երկրաբան, Հայկական երկրաբանական ընկերության նախագահ (1993 թ.), ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս (1996 թ.), ՌԴ բնական գիտությունների ակադեմիայի անդամ (1999 թ.), ՀՀ ԳԱԱ նախագահության անդամ (2004 թ.) - *85-ամյակ*

14.12

ԱՐԱՄ ԹՈՐՈՍՅԱՆ (1884-1941), ճարտարապետ, գրականագետ, թարգմանիչ, «Հայկական դպրոց» հիմնադրամի կազմակերպիչ (հետագայում՝ «Արամ Թորոսյան» հիմնադրամ) - *135-ամյակ*

ԱՐՄԵՆ ՏԻԳՐԱՆՅԱՆ (14.12 (26.12) 1879-1950), երգահան,

խմբավար, հասարակական, մշակութային գործիչ, հայկական ազգային օպերայի հիմնադիր, ՅԽՍՀ (1935 թ.), ՎԽՍՀ (1936 թ.) արվեստի վաստակավոր գործիչ - *140-ամյակ*

ԳՈՂԱՐ ԳԱՄՊԱՐՅԱՆ (ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ) («ՉԱՅԱՍՏԱՆԻ ՍՈՒՍԱԿ») (1924-2007), օպերային երգչուհի (սոպրանո), մանկավարժ, ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստուհի (1956 թ.), Երևանի պատվավոր քաղաքացի (1984 թ.) - *95-ամյակ*

ՈԱՋ ԿԱՊՈՒՐ (1924-1988), թատրոնի և կինոյի հնդիկ դերասան, կինոռեժիսոր, սցենարիստ, պրոդյուսեր - *95-ամյակ*

ՎԱՐՈՒԺԱՆ ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ (1929-2010), մոդեռնիստ արձակագիր, դրամատուրգ, թարգմանիչ, Հայաստանի գրողների միության անդամ (1971 թ.) - *90-ամյակ*

ՎՈԱՍ ԿՈՍՏԱՆՅԱՆ (1899-1941), տնտեսագետ, մանկավարժ, պետական, քաղաքական գործիչ, ԵՊՀ ռեկտոր (1935-1937 թթ.) - *120-ամյակ*

ՓԱՅԼԱԿ ՄԱՆՈՒԿՅԱՆ (14.12 (27.12) 1909-1993), ճարտարագետ, ՅԽՍՀ վաստակավոր շինարար (1961 թ.) - *110-ամյակ*

15.12

ԱՐՄԱՆ ՄԱՆԱՐՅԱՆ (1929-2016), կինոռեժիսոր, սցենարիստ, ՅԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1975 թ.) - *90-ամյակ*

ԳԱԲՐԻԵԼ ՈՒՐԵԿԼՅԱՆ (ԷԼ-ՌԵԳԻՍՏԱՆ) (1899-1945), հայազգի գրող, լրագրող, ԽՍՀՄ օրիներգի խոսքերի հեղինակ (Միխալկովի հետ 1943 թ.) - *120-ամյակ*

ՀԵՆՐԻԽ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ (1934), երկրաբան, ՌԴ գիտությունների ակադեմիայի ակադեմիկոս (1990 թ.), ՌԴ գիտության և տեխնիկայի վաստակավոր գործիչ - *85-ամյակ*

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ԲԱԴԱԼՅԱՆ (1924-2001), երգիչ (տենոր), մանկավարժ, ՅԽՍՀ ժողովրդական արտիստ (1961 թ.) - *95-ամյակ*

ՀՐԱԶ ԲՈՒՋԻԿԱՆՅԱՆ (1914-1985), թարգմանիչ, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1957 թ.) - *105-ամյակ*

16.12

ՓՈՈԱՆՁԵՄ (ՍԱՂԱԹԵԼՅԱՆ, ՍԱՀԱԿՅԱՆ) (1864-1915), դերասանուհի - *135-ամյակ*

17.12

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՍԱՀԱԿՅԱՆ (1934), ճարտարապետ, շինարար, Հայաստանի ճարտարապետների միության անդամ (1965 թ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր գյուտարար (1978 թ.) - *85-ամյակ*

ՍԵՂՐԱԿ ԱՈՎՔԵԼՅԱՆ (17.12 (29.12) 1884-1942), գեղանկարիչ, Երևանի Գեղարվեստի ուսումնարանի հիմնադիրներից (1921-1937թթ.), վարիչ (1921-1925 թթ.), ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1935 թ.) - *135-ամյակ*

18.12

ԱՇՈՏ ՍԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ (1959), գեղանկարիչ, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1992 թ.) - *60-ամյակ*

ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆ (ԱՐԻԵԼ) ԱՃԵՄՅԱՆ (1904-1965), գեղանկարիչ, մանկավարժ - *115-ամյակ*

ՂՈՒԿԱՍ ՍԻՐՈՒՆՅԱՆ (1949-2017), բանաստեղծ, մանկագիր, հեռուստառադիոպետկոմի մանկապատանեկան հաղորդումների (1992-1993 թթ.), «Պարտեզ» մանկական ամսագրի (1997-1998 թթ.), ՀՀ պաշտպանության նախարարության լրատվության և քարոզչության վարչության (1998-2010 թթ.) գլխավոր խմբագիր, Հայաստանի գրողների միության անդամ (1980 թ.) - *70-ամյակ*

19.12

ՄԻՐԱ ՄԻՐԱՔՅԱՆ (1929-2010), մաշկավեներաբան, ՀՀ մաշկավեներաբանների գիտական ընկերության նախագահ (1990-ից), Էկոլոգիայի և կենսագործունեության անվտանգության գիտությունների միջազգային ակադեմիայի ակադեմիկոս (2000 թ.) - *90-ամյակ*

ՊԵՏՐՈՍ ՀԱՅԿԱԶՅԱՆ (1924-2018), ջութակահար, մանկավարժ, «Սայաթ-Նովա» երաժշտական դպրոցի տնօրեն (1967-2003 թթ.), ՀՀ վաստակավոր մանկավարժ - **95-ամյակ**

ՍՐԲՈՒՀԻ ԵՐԻՑՅԱՆ (1844-1917), հասարակական, մշակութային գործիչ, Կովկասի հայոց բարեգործական ընկերության կազմակերպիչ, Թիֆլիսի Հայ կանանց բարեգործական ընկերության նախագահ - **175-ամյակ**

ՎՐՈՒՅՐ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ (1949), դերասան, Վանաձորի քաղաքապետարանի «Բոհեմ» կամերային թատրոնի հիմնադիր, գլխավոր բեմադրիչ, դերասան (1998-2001 թթ.), ՀՀ վաստակավոր արտիստ (2017 թ.) - **70-ամյակ**

ՔԵՐՈՒԱՅՆ ՆԱԶԱՐՅԱՆ (ԱՐԱՐԱՄՅԱՆ) (1939), բարերար, բժիշկ, «Հայկական առողջապահական միություն» բարեգործական կազմակերպության (Բոստոն, 1989 թ.), Գյումրու «Ընտանեկան բժշկական օգնություն մեծահասակներին» ընկերակցության, Ստեփանակերտի «Արփեն» մոր և մանկան կենտրոնի (1995 թ.) հիմնադիր - **80-ամյակ**

20.12

ԱԼԲԵՐՏ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ (1924-2004), արձակագիր, հրապարակախոս, լրագրող, Հայաստանի գրողների միության անդամ (1985 թ.) - **95-ամյակ**

ԱՍՔԱՆԱԶ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ (1899-1978), ռազմական գործիչ, ԽՍՀՄ բանակի գեներալ-մայոր, Խորհրդային Միության հերոս - **120-ամյակ**

ՀԱԿՈԲ ԱՆԱՆԻԿՅԱՆ (1919-1977), գեղանկարիչ, մանկավարժ, Լենինականի քաղաքային թանգարանի տնօրեն (1947-1966 թթ.), ՀԽՍՀ վաստակավոր մանկավարժ (1965 թ.) - **100-ամյակ**

ՍՈՒՐԵՆ ԹՈՎՄԱՍՅԱՆ (1909-1980), պետական, քաղաքական, կուսակցական գործիչ, դիվանագետ, ՀԿԿ Կենտկոմի առաջին քարտուղար (1953-1960 թթ.), Վիետնամում (1960 թ.), Լիբիայի

Թագավորությունում (1965 թ.) ԽՍՀՄ արտակարգ և լիազոր դեսպան - *110-ամյակ*

ՍՏԵՓԱՆ ԵՂԻԱԶԱՐՈՎ (1864-1938), օպերային երգիչ - *155-ամյակ*

21.12

ԺԱՆ ԲԱՏԻՍ ՌԱՍԻՆ (1639-1699), ֆրանսիացի դրամատուրգ, ֆրանսիական ակադեմիայի անդամ (1673 թ.) - *380-ամյակ*

ՊԵՏՐՈՍ ԱՂԱՍՅԱՆ (1849-1891), դերասան, բանաստեղծ, գրող, նկարիչ, հասարակական գործիչ - *170-ամյակ*

23.12

ԷԼՍԱ ՊԱՐՍԱՄՅԱՆ (1929), աստղաֆիզիկոս, մանկավարժ, ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ (2000 թ.), Աստղագիտության միջազգային միության (1976 թ.), Եվրոպական աստղագիտական ընկերության (1990 թ.), Նյու Յորքի գիտությունների ակադեմիայի (1995 թ.) անդամ - *90-ամյակ*

24.12

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ՔՈՉԱՐ (ՔՈՉԱՐՅԱՆ) (1919-1984), լուսանկարիչ, «Երևան» ֆոտո ակումբի հիմնադիր-ղեկավար (1962 թ.) - *100-ամյակ*

ԷՂԻԱԶԱՐ ԿԱՐԱՍՅԱՆ (1929-2011), փիլիսոփա, մշակութաբան, Ռուսաստանյան մշակութաբանական (գիտակրթական) ընկերության պատվավոր անդամ (2006 թ.) - *90-ամյակ*

ԽԱՉԱՏՈՒՐ ՎԱՐԴՊԱՐՈՆՅԱՆ (1924-2004), գեղանկարիչ, մանկավարժ, Հայաստանի նկարիչների միության անդամ (1964 թ.), Լենինականի նկարիչների միության նախագահ, ՀԽՍՀ (1973 թ.), ԽՍՀՄ (1978 թ.) վաստակավոր նկարիչ - *95-ամյակ*

ՍԱՐԳՍԻՏ ԲԱԲԱՅԱՆ (1874-1968), դաշնակահարուհի, երգչուհի, երաժշտագետ, մանկավարժ - *145-ամյակ*

ՍՏԵՓԱՆ ԷԼՄԱՍ (1864-1937), դաշնակահար, կոմպոզիտոր - *155-ամյակ*

25.12

ԱՐՇԱԿ ՉԻԼԻՆԿԱՐՅԱՆ (1864-1917), մանկավարժ, հոգեբան - *155-ամյակ*

ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ ՄԱՌ (25.12 (06.01.1865) 1864-1934), արևելագետ, հայագետ, լեզվաբան, հնագետ, ազգագրագետ, Ռուսական կայսերական ակադեմիայի ակադեմիկոս (1909 թ.) - *155-ամյակ*

ՖԵՆԻՔՍ ՂԱՐԲԻՆՅԱՆ (1924-1996), ճարտարապետ, «Երևաննախագիծ» ինստիտուտի ճարտարապետական արվեստանոցի ղեկավար (1962-1990 թթ.), ՀՀ վաստակավոր ճարտարապետ - *95-ամյակ*

26.12

ԱՐՇԱԿ ԲՈՒՐՋԱԼՅԱՆ (1879-1946), դերասան, բեմադրիչ, Ալ. Սպենդիարյանի անվան օպերայի և բալետի թատրոնի գլխավոր ռեժիսոր (1932-1938 թթ.), Լենինականի դրամատիկական թատրոնի ղեկավար (1941-1943 թթ.), ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1934 թ.) - *140-ամյակ*

ԼԵՎՈՆ ՀԱՆՎԵՐԴՅԱՆ (1924-2003), գրականագետ, թատերագետ, թարգմանիչ, հրապարակախոս, «Հայպետհրատ»-ի խմբագիր (1953-1955 թթ.), ՀՀ ԳԱԱ արվեստի ինստիտուտի տնօրեն (1987 թ.), ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս (1996 թ.), ՀԽՍՀ արվեստի վաստակավոր գործիչ (1972 թ.) - *95-ամյակ*

ՀՐԱՆՏ ԲԱՏԻԿՅԱՆ (1909-1983), կենսաբան, գենետիկ, ԵՊՀ կենսաբանության ֆակուլտետի ղեկան (1950-1963 թթ., 1968-1978 թթ.), ԵՊՀ ռեկտոր (1963-1966 թթ.), «Հայաստանի կենսաբանական հանդես» ամսագրի խմբագիր (1954-1978 թթ.) ՀԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1961 թ.) - *110-ամյակ*

ՍԱՐԳՍՐԻՏ ԹԵՐԶՅԱՆ (1929), թարգմանչուհի, խմբագիր, «Հայբուլղարական ընկերության» հիմնադիր անդամ, Հայաստանի

գրողների (1978 թ.), ՀՀ ժուռնալիստների միությունների անդամ
- *90-ամյակ*

27.12

ՂԱՎԻԹ ՏԵՐ-ՎՎԱՆԵՍՅԱՆ (1909-1979), բուսաբույծ, ԽՍՀՄ ԳԱ
Լենինգրադի գրադարանի տնօրեն (1970-1979 թթ.) - *110-ամյակ*

ԼԵՎՈՆ ԱՍԼԱՄԱԶՅԱՆ (1894-1973), նկարիչ, մանկավարժ - *125-ամյակ*

ԽԱԶԻԿ ՍՈՒՐԱՂՈՎ (ԿԱԶԱԽԵ ՄՐԱՂ) (1914-1979), քուրդ բանաստեղծ, թարգմանիչ, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1945 թ.) - *105-ամյակ*

ՍՈՂՈՍՈՆ ՏԱՐՈՆՑԻ (ՍՈՎՍԻՍՅԱՆ) (1904-1971), բանաստեղծ, արձակագիր, թարգմանիչ, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1934 թ.), ՀԽՍՀ նշակույթի վաստակավոր գործիչ (1965 թ.) - *115-ամյակ*

ՕԳՍԵՆ ԱՍԱՏՐՅԱՆ (1914-1991), գրաֆիկ, նկարիչ-ձևավորող, «Հայպետհրատ»-ի գեղարվեստական խմբագիր (1950-1986 թթ.) - *105-ամյակ*

28.12

ԱՆՐԻ ՌԵՆԻԵ (1864-1936), ֆրանսիացի գրող, Ֆրանսիական ակադեմիայի անդամ (1911 թ.) - *155-ամյակ*

ԱՇՈՏ ՄԵՂՈՅԱՆՑ (28.12 (10. 01. 1910) 1909-1966), ճարտարապետ, Բաթումիի գլխավոր ճարտարապետ (1934-1935 թթ.) - *110-ամյակ*

ԷՂՈՒՐԴ ԱՐԾՐՈՒՆՅԱՆ (1929-2010), գեղանկարիչ, ՀԽՍՀ վաստակավոր (1984 թ.), ժողովրդական նկարիչ (1990 թ.) - *90-ամյակ*

29.12

ԷՄՄԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ (1934), ազգագրագետ, բանահավաք, պա-

րագետ, մանկավարժ, «Հասկեր», «Մարաթուկ», «Տավրոս» մանկական-ազգագրական անսամբլների կազմակերպիչ - **85-ամյակ**

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՂՈՒԿԱՍՅԱՆ (1919-1991), արձակագիր, բանաստեղծ - **100-ամյակ**

ԱՇՈՏ ԿԱՍՊԱՐՈՎ (1909-1993), ռազմական գործիչ, ավիացիայի մայոր, Խորհրդային Միության հերոս - **110-ամյակ**

30.12

ՂՄԻՏՐԻ ԿԱԲԱԼԵՎՍԿԻ (1904-1987), ռուս կոմպոզիտոր, մանկավարժ, հասարակական գործիչ, ԽՍՀՄ ժողովրդական արտիստ (1963 թ.), ԽՍՀՄ ՄԳԱ իսկական անդամ (1971-ից), ԽՍՀՄ կոմպոզիտորների միության քարտուղար (1952 թ.) - **115-ամյակ**

ՄԱՆՎԵԼ ԶՈՒԼԱԼՅԱՆ (1929-2012), պատմաբան, արևելագետ, ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիայի անդամ (1996 թ.) - **90-ամյակ**

ՄՊԱՐՏԱԿ ԿՆՏԵՂՑՅԱՆ (ԿՆՏԵԽՑՅԱՆ) (1924-1996), ճարտարապետ, Երևանի հրապարակի «Յոթն աղբյուր»-ի հեղինակ՝ նվիրված Երևանի 2750-ամյակին (1968 թ.), ՀՀ վաստակավոր ճարտարապետ (1972 թ.) - **95-ամյակ**

ՖԼՈՐԱ ՔԵՐՈՒՔՅԱՆ (1924-2003), ռենտգենաբան-ճառագայթաբան, մանկավարժ, ՀՀ Առողջապահության նախարարության գլխավոր ռենտգենաբան (1976-1987 թթ.), Ռենտգենաբանների և ճառագայթաբանների համամիութենական ընկերության պատվավոր անդամ (1989-1999 թթ.) - **95-ամյակ**

31.12

ԱՆԴՐԵԱՍ ՎԵՋԱԼԻՈՒՄ (1514-1564), բնախույզ, անատոմ, կենսաբան, բժիշկ, գիտական անատոմիայի հիմնադիր - **505-ամյակ**

ԲՅՈՒՋԱՆԴ ԿՈՋԱՍԱՆՅԱՆ (ԿՈՃԱՍԱՆՅԱՆ) (1909-1993), գեղանկարիչ - **110-ամյակ**

ՆՇԱՆԱՎՈՐ ԱՆՁԻՆՔ, ՈՐՈՆՑ ԾՆՆԴՅԱՆ ԱՄԻԱԸ ԵՎ ՕՐԸ ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒՆԵՐՈՒՄ ՆՇՎԱԾ ՉԵՆ

ԱԲՐԱՐԱՍ ԹՈՍՈՒՆՅԱՆ (ՕՍՍՈՆ ԱԲՐԱՐԱՍ) (1779-1851), դիվանագետ, արևելագետ, Շվեդիայի դեսպանը Հաագայում (1816-1834 թթ.), Բեռլինում (1834-1850 թթ.), Շվեդիայի գիտությունների ակադեմիայի անդամ (1817 թ.), Շվեդիայի գրականության և արվեստի ակադեմիայի անդամ (1823 թ.), Շվեդիայի գիտական ընկերության պատվավոր անդամ (1828 թ.) - *240-ամյակ*

ԱԶԱՐԻԱ ՋՈՒՂԱՅԵՑԻ (1534-1584), հոգևոր գործիչ, Սսի կաթողիկոս (1584-ից) - *485-ամյակ*

ԱՐՔՅՈՒՐ ՍԵՐՈԲ (ՍԵՐՈԲ ՓԱՇԱ, ՍԵՐՈԲ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ) (1864-1899), հայ ազգային-ազատագրական շարժման գործիչ, ֆիրայի - *155-ամյակ*

ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԿՐՃԻԿՅԱՆ ՓԱՇԱ (1819-1894), բժիշկ, մանկավարժ, ազգային երեսփոխան (1863 թ.), Կ. Պոլիս զինվորական բժշկական վարժարանի փոխտնօրեն - *200-ամյակ*

ԱՆԴՐԵԱՍ ՓԱՓՈՎԻՉ (ՓՈՓՈՎԻՉ) (1809-1858), հայազգի բժիշկ, ֆիզիոլոգ, փիլիսոփա, լուսավորիչ - *210-ամյակ*

ԱՆԴՐԵԱՍ ՔԱՂՑԱԾՅԱՆ (ԳՈԼՈՂՈՎ) (1809-1856), կոմպոզիտոր - *210-ամյակ*

ԱՇՈՏ ՄԱՂԱԹՅԱՆ (1884-1965), դերասան, ռեժիսոր, թարգմանիչ - *135-ամյակ*

ԱՇՈՒՂ ՊԱՅԾԱՌԵ (ՎԱՐՇԱՍ ՏՐԴԱՏՅԱՆ) (1859-1904), աշուղ, բանաստեղծ - *160-ամյակ*

ԱՌԱՔԵԼ ՊԻՊԵՌՃՅԱՆ (1854-1923), մանկավարժ, Օրթագյուղի հայ կաթոլիկ Ս. Լուսաւորիչ վարժարանի տնօրեն (1874-1876 թթ.), «Հայկական կրթարան»-ի հիմնադիր (1876 թ.) - *165-ամյակ*

ԱՍՈՂԻԿ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՂԱԶԱՐՅԱՆ (1909-1978), հոգևոր գործիչ, Յնդկաստանի հայրապետական պատվիրակ և Ավստրալիայի հոգևոր առաջնորդ (1955-1965 թթ.), Իրաքի թեմի առաջնորդ (1966-1978 թթ.) - *110-ամյակ*

ԱՎԵՏԻՍ ԳԱՄՊԱՐՅԱՆ (ԽՄԲԱՊԵՏ ԱՎՈ) (1859-1899), հայ ազգային-ազատագրական պայքարի գործիչ, ֆիդայի, Յնչակյան կուսակցության անդամ - *160-ամյակ*

ԱՐԱՄ ԲՈՒՆԻԱԹՅԱՆ (1839-անհայտ), պետական, քաղաքական, հասարակական գործիչ, Երևանի քաղաքագլուխ (1895-1896 թթ.) - *180-ամյակ*

ԱՐԱՄ ԿՈՍՏԱՆՅԱՆ (1894-1937), պետական, քաղաքական, կուսակցական գործիչ, Երևան քաղաքի և գավառի խորհուրդների նախագահ (1924-1928 թթ.) - *125-ամյակ*

ԱՐԻՍՏԱՎԵՍ ՋԱՅՐԱՊԵՏ (264-333), Ամենայն Յայոց երկրորդ Կաթողիկոս - *1755-ամյակ*

ԱՐԻՍՏԱՎԵՍ ՏԵՐ-ՍԱՐԳՍՅԱՆ (ՏԵՎԿԱՆՑ) (1849-1896), հոգևոր գործիչ, մտավորական, բանահավաք, գրող, Վարազայ վանքի վանահայր (1872 թ.), Տրապիզոնի հայոց առաջնորդ (1890 թ.) - *170-ամյակ*

ԱՐՏԱՇԵՍ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ (1894-1937), կուսակցական, ռազմական գործիչ, վրիժառու, Ջենալ փաշային սպանողը - *125-ամյակ*

ԱՐՓԵՆԻԿ ՊԱՐՍԱՄՅԱՆ (1914-1971), նկարչուհի - *105-ամյակ*

ԱՆԱՆՈՒՆ (ՏԵՐ-ՂԱՆԻԵԼՅԱՆ) ՂԱՎԻԹ (1879-1942), հրապարակախոս, պատմաբան, պետական, քաղաքական, հասարակական, կուսակցական գործիչ - *140-ամյակ*

ԲԵՆԻԿ ՎԱՐՂԱՊԵՏ (ՏԵՐ-ՂԱՆԻԵԼՅԱՆ) (1864-1952), հոգևոր մշակութային գործիչ, մանկավարժ, «Ազատ եկեղեցի» պարբերականի խմբագիր - *155-ամյակ*

ԳԱԳԻԿ Բ ԲԱԳՐԱՏՈՒՆԻ (1024-1079), հայոց թագավոր - **995-ամյակ**

ԳԱՍՊԱՐ ՍԻՆԱՓՅԱՆ (1814-1872), բժիշկ, մանկավարժ, Կ. Պոլսի բժշկական ընկերության նախագահ - **205-ամյակ**

ԳԵՎՈՐԳ ԱՐՍԼԱՆՅԱՆ (1849-1922), ճարտարագետ, տնտեսագետ, Օսմանյան առևտրային բանկի հիմնադիրներից, վարչութեան նախագահ, Կ, Պոլսի Կամուրջների և խճուղիների վարչության տնօրեն (1909 թ.), դասագրքերի հեղինակ - **170-ամյակ**

ԳՐԻԳՈՐ ԶԻԼԻՆԿԻՐՅԱՆ (1839-1923), հրապարակախոս, խմբագիր, թարգմանիչ, փաստաբան, հասարակական-գրական գործիչ - **180-ամյակ**

ԳՐԻԳՈՐԻ ՎԵՐՄԻՇԵՎ (1894-1973), հայազգի գրող, հասարակական գործիչ - **125-ամյակ**

ՂԱՎԻԹ ԲԵԿ (ՄԵԼԻՔ ՓԱՐՍԱԴԱՆՅԱՆ) (1669-1728), զորավար, հայ ազգային-ազատագրական շարժման գործիչ, Սյունիքի գյուղացիական ազատագրական շարժման առաջնորդ, վրաց Վախթանգ VI թագավորի զորավար - **350-ամյակ**

ԵՂԻԱ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ (1899-1931), նկարիչ, մանկավարժ - **120-ամյակ**

ԵՂԻԱ ՍՈՒՇԵՂՅԱՆ ԿԱՐՆԵՑԻ (1689-1750), վաճառական, դիվանագետ, բանահավաք, Եվրոպայում պարսկական դիվանագիտական պատվիրակության ղեկավար (1724 թ.) - **330-ամյակ**

ԵՐԵՄԻԱ ԱՐԾՐՈՒՆԻ (1804-1877), պետական, քաղաքական, հասարակական, գինվորական գործիչ, Թիֆլիսի քաղաքագլուխ (1867 թ.) - **215-ամյակ**

ԶԱՎԵՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՏԵՐ-ԵՂԻԱՅԱՆ (ՊԱՐՏԱՏՑԻ) (1869-1947), հոգևոր գործիչ, Կ. Պոլսի Հայոց պատրիարք (1913-1922 թթ.) - **150-ամյակ**

ԶԱՎԵՆ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԶԻՆԶԻՆՅԱՆ (1929-2004), հոգևոր գործիչ, Եգիպտոսի հայոց թեմի առաջնորդ - *90-ամյակ*

ԹԱՂԵՎՈՍ ԹՈՇՅԱՆ (1879-անհայտ), պետական, քաղաքական, հասարակական գործիչ, Երևանի քաղաքագլուխ (1917-1918 թթ.) - *140-ամյակ*

ԼԵՎՈՆ ԹՅՈՒԹՅՈՒՆՋՅԱՆ (1904-1969), նկարիչ, «Վերացապաշտութիւն» շարժման հիմնադիրներից - *115-ամյակ*

ԿԱՐԱՊԵՏ ԲԱՍՍԱԶՅԱՆ (ՊԱՍՍԱԾԵԱՆ) (1864-1942), բժիշկ, պատմաբան, բառարանագիր, Փարիզի «Բանասեր» հանդեսի հիմնադիր (1899 թ.) - *155-ամյակ*

ԿԱՐԱՊԵՏ ՆԱԹԱՆՅԱՆ (1834-1930), պետական, հասարակական, քաղաքական գործիչ, վաճառական, Վանի քաղաքապետ, կուսակալի օգնական - *185-ամյակ*

ԿԻՐԱԿՈՍ ՕՏՅԱՆ (1804-1866), Կ. Պոլսի արքունի ճարտարապետ - *215-ամյակ*

ՋԱԿՈԲՈՍ ԱՅՎԱԶՅԱՆ (1869-1891), երաժիշտ, մանկավարժ, լուսանկարիչ, պատմաբան, երգահան, ջութակահար, Արմաշի դպրեվանքի երգչախմբի ղեկավար - *150-ամյակ*

ՋԱՄԲԱՐՉՈՒՄ ԷՆՖԻԱԾՅԱՆ (1824-1896), հրատարակիչ, գրավաճառ, «Կռունկ հայոց աշխարհին» ամսագրի հիմնադիր-հրատարակիչ - *195-ամյակ*

ՋԱՄԲԱՐՉՈՒՄ ՏԵՐՏԵՐՅԱՆ (1884-անհայտ), իրավաբան, քաղաքական գործիչ, Հայաստանի Առաջին Հանրապետության ֆինանսների նախարար (1920 թ.) - *135-ամյակ*

ՋԱՐՈՒԹ ԿՈՍՏԱՆԴՅԱՆ (1909-1979), բանաստեղծ - *110-ամյակ*

ՋՈՎՋԱՆՆԵՍ ԱԼԹՈՒՆՅԱՆ (ԱԼԹՈՆ ԺԱՆ) (1709-1774), գյուղատնտես, Ֆրանսիայում տորոնի մշակումը տարածողը - *310-*

ամյակ

ՋՈՎՋԱՆՆԵՍ ԱՐՇԱՐՈՒՆԻ (ՄԵՅԻԱՆՆԵՃՅԱՆ ՄԻՋՐԱՆ) (1854-1929), հոգևոր գործիչ, Պրուսայի առաջնորդ (1897 թ.), Կ. Պոլսի հայոց պատրիարք (1911-1913 թթ.) - *165-ամյակ*

ՋՈՎՋԱՆՆԵՍ ԲԵՅ ՏԱՏՅԱՆ (1789-1869), արքունի վառողապետ, գյուտարար, մեքենագետ, պետական գործարանների վերատեսուչ, հասարակական, քաղաքական, ազգային գործիչ, բարերար - *230-ամյակ*

ՋՈՎՋԱՆՆԵՍ ՏՅՈՒԶՅԱՆ (1749-1812), բարերար, ազգային գործիչ, Կ. Պոլսի «Արշարունեաց ընկերութեան» հիմնադիր, «Դիտակ Բիզանդեան» անսաթերթի հրատարակիչ - *270-ամյակ*

ՋՈՎՍԵՓ ԱԶՆԱՎՈՒՐ (1854-1935), փիլիսոփա, մարմնամարզիկ, հասարակական-քաղաքական գործիչ, Ռամկավար կուսակցության հիմնադիրներից, ՉԲԸՄ անդամ, «Մուրատ-Ռափայելեան Սանուց միութեան» և «Արարատ» հայ մարմնամարզական ակումբի նախագահ - *165-ամյակ*

ՋՐԱՅՐ (ԴԺՈՒՔ, ՈՒՐԱՎԱԿԱՆ, ՂԱԶԱՐՅԱՆ ԱՐՄԵՆԱԿ) (1864-1904), ազգային-ազատագրական շարժման գործիչ, ֆիդայի - *155-ամյակ*

ՂԵՎՈՆԴ ԿՈՍՄՈՒՆԻ (ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ) (1909-1953), բանաստեղծ, արձակագիր, թարգմանիչ, ԽՍՀՄ գրողների միության անդամ (1934 թ.) - *110-ամյակ*

ՍԱՆՈՒԿ ԲԵՅ ՄԻՐՁԱՅԱՆ (1769-1817), ռումինահայ դիվանագետ, առևտրական, ազգային գործիչ - *250-ամյակ*

ՍԱՆՈՒԿ-ՄԻՍԱԿ ԳՐԻԳՈՐԻ (ՄԵԹԵԱՆ ՄԻՍԱԿ) (1839-1897), դերասան, շարականագետ - *180-ամյակ*

ՄԱՐԳԱՐ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ (1894-1941), դուդուկահար - *125-ամյակ*

ՄԱՐԻԱ ԳԱՐԻԵԼՅԱՆ (1899-1989), նյարդաախտաբան, Ուզբեկական ԽՍՀ գիտության վաստակավոր գործիչ (1960թ.) - *120-ամյակ*

ՄԱՐՏԻՐՈՍ ՏԵՐ-ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ (1894-1960), գրող, մանկավարժ, ՀՈՒԿ անդամ, Հայոց ազգային Նուպարեան վարժարանի տնօրեն, «Եփրատ» թերթի խմբագիր, «Զարթոնք» թերթի հրատարակիչ-խմբագիր, Էջմիածնի Գևորգյան ճեմարանի վերատեսուչ (1954-1956 թթ.) - *125-ամյակ*

ՄԻՍԱԲ ԹՈՂԱԼՅԱՆ (1889-1968), վրիժառու, ազգային-ազատագրական պայքարի գործիչ - *130-ամյակ*

ՄԵԼՔՈՆ ԿՅՈՒՐՃՅԱՆ (1859-1915), գյուղագիր, հրապարակախոս, մանկավարժ, Մեծ եղեռնի զոհ - *160-ամյակ*

ՄԻՂՐԱՆ ԱՍՔԱՆԱԶՅԱՆ (1854-1904), գրող, խմբագիր, հրապարակախոս, հայագետ, մատենագիր, մանկավարժ, Ռոդոսթոյի ազգային վարժարանի տնօրեն, «Պարտեզ» թերթի (1903 թ.), «Ծաղիկ մանկանց» շաբաթաթերթի (1891-1892 թթ.) խմբագիր-հրատարակիչ - *165-ամյակ*

ՄԻՂՐԱՆ ԹԵՐԼԵՄԵՉՅԱՆ (1884-1915), հասարակական, կուսակցական, կրթական գործիչ, մանկավարժ, Վանի Կեդրոնական վարժարանի տեսուչ, Վասպուրականի «Հայ կանանց միութեան» հիմնադիր - *135-ամյակ*

ՄԻՔԱՅԵԼ ՏՅՈՒՉՅԱՆ (1724-1783), ոսկերիչ, նկարիչ, քիմիկոս, գյուտարար, Օսմանյան կայսրության դրամահատարանի վերատեսուչ - *295-ամյակ*

ՄԿՐՏԻՉ ԴԱՇՏՈՅԱՆ (1914-1944), Իտալիայի դիմադրության շարժման հերոս, Իտալիայի ազգային հերոս - *105-ամյակ*

ՄԿՐՏԻՉ ՆԱՂԱՇ (1394-1470), միջնադարյան հայ տաղերգու, նկարիչ, հոգևոր գործիչ, Միջագետքի հայոց հոգևոր առաջնորդ (1431 թ.) - *625-ամյակ*

ՅԱԿՈԲՈՍ ԱՅՎԱԶՅԱՆ (1869-1891), երաժիշտ, մանկավարժ, լուսանկարիչ, պատմաբան, երգահան, ջութակահար - *150-ամյակ*

ՆԱԶԼԸ ՎԱՐԱՆ (ԱՐՁՈՒՄԱՆՅԱՆ) (1814-1884), հասարակական գործիչ, բարերար, «Աղքատախնամ տիկնանց ընկերության» հիմնադիր - *205-ամյակ*

ՇԱԶԻԿ (ՇԱԶԻԿ ՔԵՈՅԼՅՈՒՅԱՆ) (1854-1895), դերասանուհի - *165-ամյակ*

ՈՍԿԱՆ ԵՐԵՎԱՆՑԻ (ՂԼԻՃԵՆՑ, ՈՍԿԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ) (1614-1674), հոգևոր, մշակութային գործիչ, տպագրիչ, հայերեն Աստվածաշնչի առաջին տպագրողը - *405-ամյակ*

ՊԱՐՈՒՅՐ ՍԱՍԻԿՅԱՆ (1914-1989), արձակագիր, դրամատուրգ, երաժիշտ - *105-ամյակ*

ՊՈՂՈՍ-ԲԵԿ ՓԻՐՈՒՄՅԱՆ (1864-1921), ռազմական գործիչ, հայկական բանակի գեներալ-մայոր, Սարդարապատի ճակատամարտի մասնակից - *155-ամյակ*

ԶԱՎԱԽԵՑԻ (ՂԱԶԱՐՈՍ ՏԵՐ-ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ) (1874-1937), արձակագիր, գյուղագիր, ուսուցիչ, հայ մամուլի երկարամյա թղթակից, քահանա, մտավորական, ԽՍՀՄ Գրողների միության անդամ (1934 թ.) - *145-ամյակ*

ՈՌԻԲԵՆ ԶԱՐԴԱՐՅԱՆ (1874-1915), գրող, հրապարակախոս, թարգմանիչ, «Ռազմիկ» թերթի խմբագիր (1905-1908 թթ.), «Ազատամարտ» թերթի հիմնադիր (1909 թ.) - *145-ամյակ*

ՍԱՐԳԻՍ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՍԱՖԱՐՅԱՆ (1699-1773), հոգևոր գործիչ, տպարանատեր, Կեսարիայի, Գաղատիայի, Եվդոկիայի հոգևոր առաջնորդ - *320-ամյակ*

ՍԵԹՈՆ (ՍԵՂՐԱԿ ԶԱԼԱԼՅԱՆ) (1884-1959), հասարակական, քաղաքական գործիչ, ՀՀԴ անդամ, Երևանի միլիցիայի պետ (1919-1920 թթ.) - *135-ամյակ*

ՍՏԵՓԱՆ ՓԱՓԱՉՅԱՆ (1839-1888), հասարակական գործիչ, մանկավարժ, Կ. Պոլսի Ազգային ժողովի Երեսփոխան, ուսումնական խորհրդի անդամ, Կ. Պոլսի ազգային կեդրոնական վարժարանի հիմնադիրներից, «Ժամանակ» հանդեսի հրատարակիչ (1863-1869 թթ.) - *180-ամյակ*

ՎԱՐԱՆ ՏԵՐ-ՍԱՐԳՍՅԱՆ (1839-1898), պետական, քաղաքական, հասարակական գործիչ, Երևանի քաղաքագլուխ (1896-1898 թթ.) - *180-ամյակ*

ՎԱՐԴԱՆ ՇԱՅՊԱԶ (ՄԻՆԱՍ ՏՈՆԻԿՅԱՆ)(1864-1959), հայ ազգային-ազատագրական շարժման գործիչ, ՀԽՍՀ անդամ, ֆիդայի - *155-ամյակ*

ՏԱՃԱՏ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՈՒՐՖԱԼՅԱՆ (1919-1978), հոգևոր գործիչ, Լիբանանի Հայոց առաջնորդ (1963-ից) - *100-ամյակ*

ՏԻԳՐԱՆ ԳԱԼԵՄՅԱՆ (1844-1920), թատերական գործիչ, դրամատուրգ - *175-ամյակ*

ՏԻԳՐԱՆ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ (1884-1937), մանկավարժ, հոգեբան - *135-ամյակ*

ՆՇԱՆԱՎՈՐ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

45 տարի առաջ` 1974 թ. հիմնադրվել է Երևանի մնջախաղի թատրոնը:

**45 տարի առաջ`** 1974 թ. Երևանում շահագործման է հանձնվել «Ռոսիա» կինոթատրոնը (այժմ` «Այրարատ»):

55 տարի առաջ` 1964 թ. հիմնադրվել է Էջմիածնի պատմա-ագագագրական թանգարանը:

60 տարի առաջ` 1959 թ. Երևանում հիմնադրվել է Հայաստանի ժուռնալիստների միությունը:

60 տարի առաջ` 1959 թ. Երևանում տեղադրվել է Երվանդ Քոչարի «Սասունցի Դավիթ» արձանը:

65 տարի առաջ` 1954 թ. Երևանում լույս է տեսել «Ոզնի» երգի-ծական ամսագրի առաջին համարը:

**75 տարի առաջ`** 1944 թ. կազմակերպվել է գեղարվեստա-թատերական ինստիտուտը (ներկայումս` Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական ինստիտուտ):

**75 տարի առաջ`** 1944 թ. հիմնադրվել է Արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապերի և համագործակցության հայկական ընկերությունը` ԱՕԿՍ-ը:

75 տարի առաջ` 1944 թ. լույս է տեսել «Էջմիածին» կրոնաբանասիրական ամսագիրը:

75 տարի առաջ` 1944 թ. ընդունվել է ՀՍԽՅ պետական հիմներգը:

85 տարի առաջ` 1934 թ. հիմնադրվել է Հայաստանի գրողների միությունը (ՀԳՄ):

90 տարի առաջ` 1929 թ. հիմնադրվել է Երևանի պատանի հանդիսատեսի թատրոնը:

90 տարի առաջ` 1929 թ. ստեղծվել է Ազգային ռադիոյի կամերային երգչախումբը:

**95 տարի առաջ`** 1924 թ. Երևանում հիմնադրվել է պարարվեստի ուսումնարանը (ներկայումս` Պարարվեստի պետական քոլեջ):

95 տարի առաջ` 1924 թ. Մոսկվայում հիմնադրվել է Կոմիտասի անվան պետական լարային քառյակը:

**95 տարի առաջ`** 1924 թ. Ալեքսանդր Սպենդիարյանի և Արշակ Ադանյանի ջանքերով հիմնադրվել է Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախումբը (հետագայում` ազգային):

100 տարի առաջ` 1919-ին Հայաստանի ազգային գրադարանը ստացել է պետական կարգավիճակ:

100 տարի առաջ` 1919 թ. Հայաստանի Հանրապետության նախարարների խորհուրդը ընդունել է Երևանում համալսարան հիմնելու վերաբերյալ որոշում:

100 տարի առաջ` 1919 թ. սկսվել է Ջանգեզուրի ինքնապաշտպանությունը:

105 տարի առաջ` 1914 թ. սկսվել է Առաջին համաշխարհային պատերազմը:

110 տարի առաջ` 1909 թ.տեղի է ունեցել Ադանայի կոտորածը:

110 տարի առաջ` 1909 թ. Կ. Պոլսում հրատարակվել է «Ազատամարտ» օրաթերթը:

120 տարի առաջ` 1899 թ. Թիֆլիսում Հովհ. Թումանյանի նախածեռնությամբ կազմակերպվել է «Վերնատուն» գրական միությունը:

130 տարի առաջ` 1889 թ. հիմնվել է Արմաշի դպրեվանքը:

130 տարի առաջ` 1889 թ. Թիֆլիսում լույս է տեսել «Մուրճ» հասարակական, քաղաքական և գրական ամսագիրը:

135 տարի առաջ` 1884 թ. Կ. Պոլսում լույս է տեսել «Խիկար» գրական-երգիծական ամսագիրը:

135 տարի առաջ` 1884 թ. Կ. Պոլսում լույս է տեսել «Արեւելք» քաղաքական, ազգային օրաթերթը:

150 տարի առաջ` 1869 թ. Գևորգ Դ Կոստանդնուպոլսեցի կաթողիկոսի ջանքերով կառուցվել է Էջմիածնի Մայր Տաճարի թանգարանը:

145 տարի առաջ` 1874 թ. Էջմիածնում հիմնադրվել է Գևորգյան ճեմարանը:

155 տարի առաջ` 1864 թ. Արմաշում տպագրվել է «Յոյս» բանասիրական ամսագիրը:

155 տարի առաջ` 1864 թ. առաջին անգամ Հայաստանում կիրառվել է հեռագրական կապը:

175 տարի առաջ` 1844 թ. Կ. Պոլսում հիմնադրվել է «Տատեան» երկսեռ վարժարանը:

190 տարի առաջ` 1829 թ. Մոսկվայում հիմնադրվել է Լազարյան ճեմարանի տպարանը:

190 տարի առաջ` 1829 թ. Դորպատի համալսարանի պրոֆեսոր Պարրոտի արշավախմբի հետ Խաչատուր Աբովյանը բարձրացել է Արարատի գագաթը:

195 տարի առաջ` 1824 թ. հիմնադրվել է Թիֆլիսի Ներսիսյան դպրոցը:

**200 տարի առաջ`** 1819 թ. Մոսկվայում տպագրվել է առաջին հայերեն գիրքը` «Ծաղիկ գիտութեանց» հանրագիտական բառարանը:

**225 տարի առաջ`** 1794 թ. Մադրասում լույս է տեսել առաջին հայերեն պարբերականը` «Ազդարար» -ը:

230 տարի առաջ` 1789 թ. հիմնադրվել է Վենետիկի Մխիթարյան միաբանության տպարանը:

230 տարի առաջ` 1789 թ. Հովսեփ Արղությանի ջանքերով հիմնադրվել է Նոր Նախիջևանի Ս. Խաչ վանքի տպարանը:

**255 տարի առաջ`** 1764 թ. ստեղծվել է Էրմիտաժը` Սանկտ Պետերբուրգի գեղարվեստական և պատմամշակութային թանգարանը:

260 տարի առաջ` 1759 թ. Մահտեսի Մարկոսի ջանքերով հիմնադրվել է Ջնյունիայի հայկական առաջին տպարանը:

270 տարի առաջ` 1749 թ. Արսեն դպիր Կոնստանդնուպոլսեցին կազմել է «Գիրք սահմանաց յոգնադիմի իրողութեանց» գիրքը:

**270 տարի առաջ`** 1749 թ. Վենետիկում տպագրվել է Մխիթար Սեբաստացու «Բառգիրք Հայկազեան լեզուի» գիրքը` գիտական սկզբունքներով կազմված առաջին բառարանը:

270 տարի առաջ` 1749 թ. հիմնադրվել են Ջմմառի վանքը և Մատենադարանը:

325 տարի առաջ` 1694 թ. կառուցվել է Էջմիածնի Ս. Շողակաթ եկեղեցին:

355 տարի առաջ` 1664 թ. Ամստերդամի հայկական տպարանի տնօրինությունը ստանձնել է Ոսկան Երևանցին:

370 տարի առաջ` 1649 թ. Ռումինիայի Սուչավա քաղաքում

տպագրվել է «Աւետարան»:

375 տարի առաջ` 1644 թ. Լիվոռնոյում տպագրվել է «Սաղմոսարան»:

585 տարի առաջ` 1434 թ. Կաֆայում գրվել է հայերեն ամենափոքր ձեռագիրը՝ «Տօնացոյց»-ը:

765 տարի առաջ` 1254 թ. ստեղծվել է Բարձրբերդի Ավետարանի կազմը:

775 տարի առաջ` 1244 թ. Սմբատ Սպարապետի պատվերով Ստեփանոս Գրիչը ընդօրինակել է Արիստոտելի «Ստորոգութիւնք»-ը:

1030 տարի առաջ` 989 թ. ընդօրինակվել է «Էջմիածնի Աւետարան»-ը (հայտնի է նաև «Փղոսկրեայ Աւետարան» անունով):

1045 տարի առաջ` 974 թ. ընդօրինակվել է «Ծուղրուքի Աւետարան»-ը:

1080 տարի առաջ` 939 թ. ստեղծվել է «Սասունցի Դավիթ» էպոսը:

**ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՏՈՆԵՐ
ՀԻՇԱՏԱԿԻ ՕՐԵՐ**

ՀՈՒՆՎԱՐԻ 1	Ամանոր
ՀՈՒՆՎԱՐԻ 6	Սուրբ Ծննդյան և Աստվածահայտնության տոն
ՀՈՒՆՎԱՐԻ 28	Բանակի օր
ՄԱՐՏԻ 8	Կանանց միջազգային օր
ԱՊՐԻԼԻ 21	Սուրբ Հարության տոն (Զատիկ)
ԱՊՐԻԼԻ 24	Ցեղասպանության զոհերի հիշատակի օր
ՄԱՅԻՍԻ 1	Աշխատանքի և աշխատավորների միջազգային օր
ՄԱՅԻՍԻ 9	Հաղթանակի և խաղաղության տոն
ՄԱՅԻՍԻ 28	Հանրապետության տոն
ՀՈՒՆԻՍԻ 1	Երեխաների իրավունքների պաշտպանության օր
ՀՈՒՆԻՍԻ 5	Սահմանադրության օր
ՀՈՒՆԻՍԻ 28	Քրիստոսի Պայծառակերպության տոն (Վարդավառ)
ՕԳՈՍՏՈՍԻ 18	Սուրբ Աստվածածնի Վերափոխման տոն (Խաղողօրհներթ)
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 1	Գիտելիքի, գրի և դպրության օր
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 15	Տիրոջ կենդանարար Խաչի վերադարձի և փառաբանության տոն (Խաչվերաց)
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 21	Անկախության տոն
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԻ 12	Թարգմանչաց տոն
ՂԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 7	Երկրաշարժի զոհերի հիշատակի օր

**ՅՈՒՆԵՍԿՕ-Ի ՄԱՐԴԿՈՒԹՅԱՆ ՈՉ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ
ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅԱՆ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑՉԱԿԱՆ ՑԱՆԿ**

**ՅՈՒՆԵՍԿՕ-Ի «Համաշխարհային ժառանգություն» ցանկ
(UNESCO World Heritage)**

1996	Հաղպատի և Սանահինի վանքերը
2000	Էջմիածնի Մայր տաճարը, Եկեղեցիները և Զվարթնոց հնավայրը
2000	Գեղարդի վանքը և Ազատ գետի վերին հովիտը
2016	Անի մայրաքաղաքը

**ՅՈՒՆԵՍԿՕ-Ի Մարդկության ոչ նյութական մշակութային
ժառանգության ցանկ (UNESCO Representative List of the
Intangible Cultural Heritage (ICH) of Humanity)**

2008	Հայկական դուդուկի երաժշտությունը
2010	Խաչքարի մշակույթը
2012	«Սասունցի Դավիթ» էպոսը
2014	Լավաշի պատրաստումը, նշանակությունը և մշակութային դրսևորումները Հայաստանում
2017	Քոչարի ավանդական խմբապարը

**ՅՈՒՆԵՍԿՕ-Ի «Աշխարհի հիշողություն» միջազգային
ռեգիստր (UNESCO Register Memory of the World (MOW))**

1997	«Մատենադարան» Մեսրոպ Մաշտոցի անվան հին ձեռագրերի գիտահետազոտական ինստիտուտը
2011	Բյուրականյան առաջին շրջահայությունը (ԲԱՇ կամ Մարգարյանի շրջահայություն)

2013 Արամ Խաչատրյանի ձեռագիր նոտաները և երաժշտությունը

Հռչակավոր մարդկանց և կարևոր իրադարձությունների ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի օրացույց

2016 Հայերեն Աստվածաշնչի առաջին տպագրության (1666-1668 թթ.) 350-ամյակ

2017 Հովհաննես Այվազովսկու (1817-1900 թթ.) ծննդյան 200-ամյակ

2018 Կոմիտաս վարդապետի (1869-1935 թթ.) ծննդյան 150-ամյակ

2018 Հովհաննես Թումանյանի (1869-1923 թթ.) ծննդյան 150-ամյակ

ՄԱԿ-Ի ՏՈՆԱՑՈՒՅՑ

ՀՈՒՆՎԱՐ

27 հունվար

Հոլոքոստի զոհերի հիշատակի միջազգային օր

ՓԵՏՐՎԱՐ

4 փետրվար

Քաղցկեղի դեմ պայքարի համաշխարհային օր

6 փետրվար

Կանանց սեռական օրգանների խեղման երևույթի նկատմամբ անհանդուրժողականության միջազգային օր

13 փետրվար

Ռադիոյի միջազգային օր

20 փետրվար

Սոցիալական արդարության համաշխարհային օր

21 փետրվար

Մայրենի լեզվի միջազգային օր

ՄԱՐՏ

8 մարտ

Կանանց միջազգային օր

20 մարտ

ՄԱԿ-ում ֆրանսերենի օր

20 մարտ

Երջանկության միջազգային օր

21 մարտ

Ռասայական խտրականության վերացման միջազգային օր

21 մարտ

Նովրուզի միջազգային օր

21 մարտ

Պոեզիայի համաշխարհային օր

21 մարտ

Դաունի համախտանիշով մարդկանց համաշխարհային օր

21 մարտ

Անտառների և ծառի միջազգային օր

22 մարտ

Ջրի համաշխարհային օր

23 մարտ

Օդերևութաբանության համաշխարհային օր

24 մարտ

Տուբերկուլյոզի դեմ պայքարի համաշխարհային օր

24 մարտ

Մարդու իրավունքների կոպիտ խախտումների վերաբերյալ

- ճշմարտության և զոհերի
արժանապատվության իրավունքի
միջազգային օր
- 25 մարտ
ՄԱԿ-ի ձերբակալված և անհետ
կորած աշխատակիցների հետ
համերաշխության միջազգային օր
- 25 մարտ
Ստրկության զոհերի հիշատակման և
տրանս-ատլանտյան ստրուկների
առևտրի միջազգային օր

ԱՊՐԻԼ

- 2 ապրիլ
Աուտիզմի մասին իրազեկության
համաշխարհային օր
- 4 ապրիլ
Ականների մասին իրազեկության և
ականազերծման գործընթացի
օժանդակության միջազգային օր
- 7 ապրիլ
7 ապրիլ
Առողջության համաշխարհային օր
Ռուանդայում կատարված
ցեղասպանության հիշատակի օր
- 12 ապրիլ
Դեպի տիեզերք մարդու թռիչքի
միջազգային օր
- 20 ապրիլ
ՄԱԿ-ում չինարենի օր
- 22 ապրիլ
Երկիր մոլորակի միջազգային օր
- 23 ապրիլ
ՄԱԿ-ում անգլերենի օր
- 23 ապրիլ
Գրքի և հեղինակային իրավունքի
համաշխարհային օր
- 25 ապրիլ
Մալարիայի դեմ պայքարի
համաշխարհային օր
- 26 ապրիլ
Մտավոր սեփականության
համաշխարհային օր
- 28 ապրիլ
Աշխատավայրում անվտանգության և
առողջության համաշխարհային օր
- 29 ապրիլ
Քիմիական պատերազմի զոհերի
հիշատակի օր
- 30 ապրիլ
Ջազի միջազգային օր

ՄԱՅԻՍ

3 մայիս	Մամուլի ազատության համաշխարհային օր
5 մայիս	Վեսակի օր
8-9 մայիս	Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ժամանակ զոհվածների հիշատակման և հաշտեցման օր
12-13 մայիս	Չվոդ թռչունների համաշխարհային օր
15 մայիս	Ընտանիքների միջազգային օր
17 մայիս	Հեռահաղորդակցության և տեղեկատվական հասարակության համաշխարհային օր
21 մայիս	Հանուն երկխոսության և զարգացման մշակութային բազմազանության համաշխարհային օր
22 մայիս	Կենսաբազմազանության միջազգային օր
29 մայիս	ՄԱԿ-ի խաղաղապահների միջազգային օր
31 մայիս	Ծխախոտի դեմ պայքարի համաշխարհային օր

ՀՈՒՆԻՍ

1 հունիս	Ծնողների համաշխարհային օր
4 հունիս	Ազրեսիայի զոհ դարձած անմեղ երեխաների միջազգային օր
5 հունիս	Շրջակա միջավայրի համաշխարհային օր
6 հունիս	ՄԱԿ-ում ռուսերենի օր
8 հունիս	Օվկիանոսների համաշխարհային օր
12 հունիս	Երեխաների ծանր աշխատանքի դեմ պայքարի համաշխարհային օր
14 հունիս	Արյան դոնորների համաշխարհային օր
15 հունիս	Տարեց մարդկանց հանդեպ չարաշահումների մասին իրազեկման համաշխարհային օր
17 հունիս	Անապատացման և երաշտի դեմ

20 հունիս
23 հունիս
23 հունիս
25 հունիս
26 հունիս

պայքարի համաշխարհային օր
Փախստականի համաշխարհային օր
Հանրային ծառայության ՄԱԿ-ի օր
Այրի կանանց միջազգային օր
Ծովագնացի օր
Թմրանյութերի չարաշահման և
ապօրինի շրջանառության դեմ
պայքարի միջազգային օր
Խոշտանգումների զոհերի
աջակցության ՄԱԿ-ի միջազգային օր

26 հունիս

ՀՈՒԼԻՍ

Հուլիսի առաջին
կիրակի

Կոոպերատիվների
միջազգային օր

11 հուլիս
18 հուլիս
28 հուլիս
30 հուլիս

Բնակչության համաշխարհային օր
Նեյտոն Մանդելայի միջազգային օր
Հեպատիտի միջազգային օր
Ընկերության միջազգային օր

ՕԳՈՍՏՈՍ

9 օգոստոս

Աշխարհի տեղաբնիկ ժողովուրդների
միջազգային օր

12 օգոստոս
19 օգոստոս
23 օգոստոս

Երիտասարդության միջազգային օր
Մարդասիրության համաշխարհային օր
Ստրկավաճառության և դրա
վերացման հիշատակի միջազգային օր

29 օգոստոս

Միջուկային փորձարկումների դեմ
պայքարի միջազգային օր

30 օգոստոս

Բռնությամբ անհետացած անձանց
միջազգային օր

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

5 սեպտեմբեր

Բարեգործության միջազգային օր

8 սեպտեմբեր	Գրագիտության միջազգային օր
10 սեպտեմբեր	Ինքնասպանության կանխարգելման համաշխարհային օր
12 սեպտեմբեր	Զարգացող երկրների միջև համագործակցության ՄԱԿ-ի օր
15 սեպտեմբեր	Ժողովրդավարության միջազգային օր
16 սեպտեմբեր	Օգոնային շերտի պահպանման միջազգային օր
21 սեպտեմբեր	Խաղաղության միջազգային օր
27 սեպտեմբեր	Զբոսաշրջության համաշխարհային օր
28 սեպտեմբեր	Կատաղախտի համաշխարհային օր
սեպտեմբերի վերջին շաբաթ	Սրտի համաշխարհային օր
սեպտեմբերի վերջին շաբաթ	Ծովային հարցերի համաշխարհային օր

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

1 հոկտեմբեր	Տարեցների միջազգային օր
2 հոկտեմբեր	Բռնության դեմ պայքարի միջազգային օր
հոկտեմբերի առաջին երկուշաբթի	Հարիթաթի համաշխարհային օր
5 հոկտեմբեր	Ուսուցիչների համաշխարհային օր
9 հոկտեմբեր	Փոստի համաշխարհային օր
10 հոկտեմբեր	Հոգեկան առողջության համաշխարհային օր
11 հոկտեմբեր	Աղջիկ երեխայի միջազգային օր
12 հոկտեմբեր	ՄԱԿ-ում իսպաներենի օր
հոկտեմբերի երկրորդ հինգշաբթի	Տեսողության համաշխարհային օր
13 հոկտեմբեր	Աղետների նվազեցման միջազգային օր
15 հոկտեմբեր	Գյուղացի կանանց միջազգային օր
16 հոկտեմբեր	Պարենի համաշխարհային օր
17 հոկտեմբեր	Աղքատության վերացման միջազգային օր
20 հոկտեմբեր	Վիճակագրության համաշխարհային օր

24 հոկտեմբեր

ՄԱԿ-ի օր

24 հոկտեմբեր

Զարգացման տեղեկատվության
համաշխարհային օր

27 հոկտեմբեր

Տեսաձայնային ժառանգության
համաշխարհային օր

ՆՈՅԵՄԲԵՐ

6 նոյեմբեր

Պատերազմի և զինված
հակամարտության ժամանակ շրջակա
միջավայրի չարաշահումը

10 նոյեմբեր

Կանխարգելելու միջազգային օր
Հանուն խաղաղության և զարգացման
գիտության համաշխարհային օր

12 նոյեմբեր

Թոքաբորբի դեմ պայքարի
համաշխարհային օր

14 նոյեմբեր

Շաքարախտի համաշխարհային օր

16 նոյեմբեր

Հանդուրժողականության միջազգային օր

16 նոյեմբեր

Թոքային խրոնիկ արգելակող
վարակի դեմ պայքարի
համաշխարհային օր

20 նոյեմբեր

Երեխաների համաշխարհային օր

20 նոյեմբեր

Աֆրիկայի արդյունաբերականացման օր

21 նոյեմբեր

Հեռուստատեսության
համաշխարհային օր

25 նոյեմբեր

Կանանց հանդեպ բռնությունների
վերացման միջազգային օր

29 նոյեմբեր

Պաղեստինի ժողովրդի հետ
համերաշխության միջազգային օր

Նոյեմբերի երրորդ

Փիլիսոփայության համաշխարհային օր

հինգշաբթի

Նոյեմբերի երրորդ

Ճանապարհատրանսպորտային

կիրակի

պատահարների զոհերի

հիշատակի համաշխարհային օր

ՂԵԿՏԵՄԲԵՐ

1 ղեկտենքեր	ՁԻԱԴ-ի դեմ պայքարի համաշխարհային օր
2 ղեկտենքեր	Ստրկության վերացման միջազգային օր
3 ղեկտենքեր	Հաշմանդամություն ունեցող անձանց միջազգային օր
5 ղեկտենքեր	Տնտեսական և սոցիալական զարգացման կանավորների միջազգային օր
7 ղեկտենքեր	Քաղաքացիական ավիացիայի միջազգային օր
9 ղեկտենքեր	Կոռուպցիայի դեմ պայքարի միջազգային օր
10 ղեկտենքեր	Մարդու իրավունքների օր
11 ղեկտենքեր	Լեռների միջազգային օր
18 ղեկտենքեր	Միգրանտների միջազգային օր
18 ղեկտենքեր	ՄԱԿ-ում Արաբերենի օր
20 ղեկտենքեր	Մարդկային համերաշխության միջազգային օր

ԱՆՎԱՆԱՑԱՆԿ

- Աբամելիք Դավիթ - 9
Աբամելիք-Լազարևա Աննա - 46
Աբաշիձե Գրիգոր - 84
Աբբաս Խոջա Ահմադ - 66
Աբգար Դիանա - 107
Աբելյան Հարություն - 45
Աբելյան Մհեր - 10
Աբովյան Խաչատուր - 108
Աբովյան Մելանյա - 57
Աբրահամյան էդդա - 127
Աբրահամյան Վոլոդյա - 80
Աբրոյան Վլադիմիր - 111
Աբուսեֆյան Սարի-Ռոզ - 86
Ադալյան Ռուբեն - 116
Ադամյան Արշակ - 50
Ադամյան Լեյլա - 12
Ադամյան Կառլեն - 117
Ադամյան Հովհաննես - 17
Ադամյան Պետրոս - 131
Ադամյան Ստեփան - 106
Ադիբեկ-Մելիքյան Արտաշես - 55
Ադոնց Հրանտ - 98
Ազարիա Ջուղայեցի - 135
Ազարյան Ալբերտ - 19
Ազնաուրյան Սոֆա - 74
Ազնավուր Հովսեփ - 139
Ազնավուր Շառլ - 63
Ազնավուրյան Արուս - 10
Աթաբեկով Իոսիֆ - 125
Աթանեսյան Վահրամ - 125
Ալաջաջյան Ստեփան - 6
Ալավերդյան Ավետիք - 117
Ալավերդյան Սիրան - 12
Ալեքյան Բագրատ - 44
Ալեքսանդր Արփի - 7
Ալեքսանդրյան Ալեքսանդր - 95
Ալեքսանյան Աշոտ - 36
Ալթունյան Հովհաննես - 138
Ալթունյան Մարտիրոս - 100
Ալթունյան Ռուբեն - 40
Ալթուն-Տյուրի Արիստակես - 34
Ալիխանով Աբրահամ - 23
Ալպոյաճյան Արշակ - 69
Ալփասլան Ալեքսանդր - 44
Ալփիար Հարություն - 77
Ախաշյան Եղիսաբեթ - 98
Ախմատովա Աննա - 67
Ակիշյան Նուպար - 46
Ակոլութոս Անդրեաս - 30
Ահարոնյան Մարտին - 38
Աղաբաբյան Աշոտ (գրող) - 15
Աղաբաբյան Աշոտ (տեխնոլոգ) - 4
Աղաբաբով Առնոլդ - 95
Աղաբաբյանց Գեորգի - 104
Աղախանյան Գրիգոր - 106
Աղաջանյան Սերգեյ - 93
Աղաջանյան Սիրանույշ -

Աղասարյան Անահիտ - 91
 Աղասյան Աստղիկ - 108
 Աղբալյան Նունե - 112
 Աղբյուր Սերոբ - 135
 Աղոյան Սովետ - 33
 Աճենյան Հարություն - 129
 Ամատունի Սուսաննա - 26
 Ամբակունյան Աննա - 109
 Ամիրզուլյան Ռազմիկ - 43
 Ամիրխանյան Ռոբերտ - 118
 Այծեմնիկ Ուրարտու - 97
 Այվազյան Արգամ - 79
 Այվազյան Հակոբոս - 138
 Այվազյան Յակոբոս - 141
 Այվազյան Սերգեյ - 71
 Այվազյան Վաչագան - 119
 Անանիկյան Հակոբ - 130
 Անանյան Գառնիկ - 70
 Անանյան Ժիրայր - 77
 Անանյան Կառլեն - 100
 Անանուն Դավիթ - 136
 Անասյան Հակոբ - 60
 Անատոլ Ֆրանս - 47
 Անդրանիկյան Արթուր - 118
 Անդրեասյան Անդրանիկ - 104
 Անդրեասյան Գալուստ - 4
 Անդրիասով Միխայիլ - 84
 Անդրոպով Յուրի - 65
 Աշ-Մաթ - 126
 Աշուղ Պայծառ - 135
 Ապգար Վիրջինիա - 66
 Ապտուլլահ Գևորգ - 72

Ապրիկյան Սամվել - 59
 Առաքելյան Արտաշես - 52
 Առաքելյան Սեդրակ - 129
 Առաքելյան-Բաբայան
     Զինահիդա - 35
 Առուստամյան Վլադիմիր - 5
 Ասաթիանի Գեորգի - 63
 Ասատրյան Նելլի - 105
 Ասատրյան Ռուբեն - 113
 Ասատրյան Օգսեն - 133
 Ասլամազյան Լևոն - 133
 Ասլանյան Աշոտ - 18
 Ասլանով Ալեքսանդր - 106
 Աստվածատրյան Բոգդան - 11
 Աստվածատրյան
     Հայրապետ - 109
 Ասրյան Արուս - 121
 Ասքանազյան Միհրան - 140
 Ավազյան Աբիգ - 97
 Ավազյան Ջորջ - 34
 Ավգերյան Հարություն - 67
 Ավետիսյան Հունան - 80
 Ավետիսյան Մկրտիչ - 44
 Ավետյան էդմոնդ - 116
 Ավինյան Ռոմեն - 76
 Ավչյան Սուրեն - 81
 Արազյան Բագրատ - 93
 Արամյան Վալտեր - 78
 Արամունի Վահան - 127
 Արարքցյան Բաբկեն - 98
 Արբատով Իլյա - 30
 Արեյան Գրիգոր - 4

Արզումանյան Անուշավան - 20	Բաղդասարյան Հովհաննես - 50
Արզումանյան Գուրգեն - 115	Բայաթյան Արտավազդ - 46
Արզումանյան Սևակ - 120	Բասենցյան Շավարշ - 5
Արծրունի Երեմիա - 137	Բասմաջյան Կարապետ - 138
Արծրունի Վերգինե - 68	Բատիկյան Հրանտ - 132
Արծրունյան Էդուարդ - 133	Բարդո Բրիջիտ - 102
Արիստակես Հայրապետ - 136	Բարխուդարով Ստեփան - 30
Արյան Վան - 73	Բարութչև Արմեն - 90
Արշարունի Հովհաննես - 139	Բարուռչևա Էռա-Սոֆյա - 31
Արսլանյան Գևորգ - 137	Բարսեղյան Ալեքսանդր - 9
Արու Գաբրիել - 102	Բարսեղյան Ավետիս - 79
Արևյան Գաբրիել - 64	Բարսեղյան Վանյա - 49
Աքթերյան Հայկ - 28	Բարտողի Ֆելիքս Մենդելսոն - 17
Աֆեյան Պողոս - 54	Բեգլարյան Հրաչյա - 55
Բաբայան Մարգարիտ - 131	Բեկզադյան Ալեքսանդր - 97
Բագրազյան Հրանտ - 76	Բեկնազարյան Գարուշ - 70
Բագրատունի Հակոբ - 90	Բեհբուդյան Սանդրո - 109
Բաղալյան Հովհաննես - 128	Բենիկ Վարդապետ - 136
Բազյան Սահակ - 5	Բենֆետ Թեոդոր - 15
Բաժբեուկ-Մելիքյան Զուլեյկա - 109	Բեջանյան Դավիթ - 9
Բալասան Վրույր - 33	Բըրնս Ռոբերտ - 14
Բալասանյան Գրիգոր - 98	Բիկով Ռուլան - 117
Բալասանյան Վիտալի - 29	Բլբուլյան Լևոն - 68
Բալզակ Օնորե դը - 62	Բլոկ Ռիչար ժան - 62
Բալյան Վլադիլեն - 51	Բյուզանդացի Նորայր - 28
Բախ Կարլ Ֆիլիպ Էմանուել - 30	Բոյաջին Գրիգոր - 27
Բակունց Ակսել - 71	Բոյաջյան Աննա - 91
Բաղդասարյան Գետիկ - 25	Բոյաջյան Լևոն - 24
	Բոստանջյան Անահիտ - 95
	Բրայլ Լուի - 7

Բրուտյան Արշակ - 100
 Բուդադյան Գևորգ - 109
 Բուդադյան Էմմա - 99
 Բուկով Եմելիան - 82
 Բունիաթյան Արամ - 136
 Բուջիկանյան Հրաչ - 129
 Բուրջալյան Արշակ - 132
 Բուրջալյան Գևորգ - 45

 Գաբեն Ժան - 61
 Գաբրիելյան Ավետ - 43
 Գաբրիելյան Հրաչյա - 68
 Գաբրիելյան Մարիա - 140
 Գաբրիելյան Նոնա - 14
 Գաբրիելյանց Գրիգոր - 27
 Գագարին Յուրի - 31
 Գագիկ Բ Բագրատունի -
 137
 Գալենճյան Տիգրան -142
 Գալենքյարյան Զարուհի -
 79
 Գալիլեո Գալիլեյ - 21
 Գալիկյան Հրանտ - 29
 Գալոյան Արմեն - 54
 Գալոյան Հովակ - 66
 Գալստյան Գուրգեն - 84
 Գալստյան Գրետա - 126
 Գալստյան Սերգեյ (Երգիչ) -
 114
 Գալստյան Սերգեյ
 (Լեզվաբան) - 114
 Գալստյան Սիմոն - 30
 Գալստյան Վահան - 45
 Գալստյան Վրույր - 28

Գամալեա Նիկոլայ - 22
 Գայբակյան Դանիել - 16
 Գայդար Արկադի - 9
 Գայֆեճյան Վահրամ - 46
 Գանդի Մահաթմա - 103
 Գասապյան Ներսես -105
 Գասպարյան Անուշավան -
 54
 Գասպարյան Ավետիս - 136
 Գասպարյան Գոհար - 128
 Գասպարյան Եղիա - 137
 Գասպարյան Նորել - 115
 Գասպարյան Սամսոն - 117
 Գարանյան Գեորգի - 87
 Գեղամյան Արտաշես - 123
 Գեոդեկյան Արտյոն - 48
 Գիբս Ջոզայա Ուոլիարդ - 19
 Գիսակ Վրույր - 114
 Գլինկա Միխայիլ - 61
 Գլյուկ Քրիստոֆ - 74
 Գյոդակյան Արտյուշա - 61
 Գյոթե Յոհան Վոլֆգանգ
 Ֆոն - 91
 Գոգոլ Նիկոլայ - 36
 Գոլուբկինա Աննա - 10
 Գոջաբաշյան Երվանդ - 68
 Գորկի Արշիլ - 46
 Գորոդեցկի Սերգեյ - 7
 Գրաբովսկի Պավել - 96
 Գրիգորյան Արիս - 66
 Գրիգորյան Բագրատ - 28
 Գրիգորյան Գոհար - 36
 Գրիգորյան Հրաչյա - 59
 Գրիգորյան Մասիս - 94

Գրիգորյան Ռոզա - 32
Գրիգորյան Ռուբեն - 20
Գրիգորյան Սամվել - 35
Գրիգորյան Սերգեյ - 45
Գրիգորյան Սևադա - 103
Գրիշաշվիլի Իոսեբ - 44
Գուլակյան Արմեն - 110
Գուլեգինա Մարիա - 86
Գուշակյան Թորգոմ - 101
Գուսան Աշխույժ - 111
Գուսան Շահեն - 97
Գուրգադյան Սարգիս - 61
Գևորգյան Արտաշես - 136
Գևորգյան Թադևոս - 119
Գևորգյան Թելման - 70
Գևորգյան Լաուրա - 15
Գևորգյան Նիկոլայ - 103
Գևորգյան Վիոլետա - 85

Դաբադյան Նորայր - 85
Դադասյան Ժիրայր - 39
Դադիանի Շալվա - 62
Դալլաքյան Կարլեն - 65
Դալլաքյան Նինել - 126
Դանգաս Չայկ - 58
Դանիելյան էդուարդ - 23
Դանիելյան Սերգեյ - 84
Դաշտոյան Սկրտիչ - 140
Դավթյան Արաքս - 50
Դավթյան Գագիկ - 115
Դավթյան Գարեգին - 125
Դավթյան Լեոնիդ - 24
Դավթյան Չայկ - 48
Դավթյան Միսակ - 107

Դավթյան Յուրի - 67
Դավթյան Սառա - 8
Դավիթ Բեկ - 137
Դարբինյան Մաթևոս - 77
Դարբինյան Ֆենիքս - 132
Դեգա Էդգար - 79
Դեյկարխանովա Թամարա -
10
Դիմով Դմիտրի - 71
Դինք Չրանտ - 98
Դիշդիշյան Ռուբեն - 34
Դյուլի Ջոն - 110
Դյուլ Էժեն էմանուել Վիոլե
լը - 14
Դյունա Ալեքսանդր (որդի) -
82
Դոլուխանյան Սեդա - 65
Դոյլ Կոնան Արթուր - 62
Դովժենկո Ալեքսանդր - 95
Դրամբյան Իրինա - 90
Դուրգարյան Կարեն - 33
Դուրինյան Աննա - 69
Դուրյան Նարեկ - 52
Դևոյան Սոֆի - 76

Եդիգարյան Արամայիս - 48
Եղիազարյան Ռոզա - 48
Եղիազարով Ստեփան - 131
Ենիկոլոպով Նիկոլայ - 32
Եսայան Ադասի - 95
Եսայան էմանուել - 102
Եսայան Խաչատուր - 91
Եսայան Նունե - 85
Եսայան Ռուբեն - 110

Եսայան Ստեփան – 121
Եսայան Վարսենիկ - 94
Եսայան Տիգրան - 6
Երզնկյան Անետա -110
Երիցյան Գարեգին - 57
Երիցյան Սրբուհի - 130
Երկանյան Սեդրակ - 122
Եփրեմյան Վարուժան -83

Ջահրատ - 58
Ջամպաքճյան Գրիգոր – 17
Ջավրիկ Դավիթ - 70
Ջարգարյան Տիգրան - 25
Ջարդարյան Ռուբեն - 141
Ջարիֆյան Հովհաննես - 37
Ջարիֆյան Մատթեոս - 11
Ջարյան Արմեն - 97
Ջարյան Ռուբեն - 93
Ջաքարիաձե Սերգեյ - 69
Ջաքարյան Անուշավան - 4
Ջաքարյան Բաբկեն - 58
Ջաքարյան Ջաքար - 72
Ջաքարյան Ռուզան - 21
Ջաքիկ Հարություն - 38
Ջոհրաբյան Էդիկ - 56
Ջորյան Հակոբ - 91
Ջորյան Ստեփան - 98
Ջվյազիցև Վերա - 113
Ջուլալյան Մանվել - 134
Ջուրաբյան Թելման - 125
Ջուրաբյան Պողոս - 15
Էլբակյան Արմեն - 19
Էլմաս Ստեփան - 132
Էմանուելյան Պողոս - 11

Էմին Գևորգ - 102
Էյնշտեյն Ալբերտ - 33
Էնֆիաճյան Համբարձում -
138
Էքշյան Ստեփան - 48

Թադևոսյան Ալեքսանդր - 21
Թադևոսյան Հովհաննես -
27

Թաթևկյան Շահեն - 103
Թաթևկյան Վահրամ - 117
Թադիանոսյան Երվանդ - 72
Թանաշյան Մարինե - 111
Թարյան Ստեփան - 88
Թարվերդյան Գեղամ - 34
Թեյմուրազյան Նիկոլայ - 7
Թերզյան Ալիսիա - 73
Թերզյան Երվանդ - 18
Թերզյան Կլարա - 86
Թերզյան Հակոբ - 89
Թերզյան Մարգարիտ - 132
Թերզյան Նուբար - 34
Թերլեմեզյան Միհրան - 140
Թիրաբյան Արագի -124
Թյուրյունջյան Լևոն - 138
Թոթովենց Վահան - 79
Թոյնբի Առնոլդ - 45
Թոշյան Թադևոս - 138
Թոռլաքյան Միսաք - 140
Թոսունյան Աբրահամ - 135
Թոսունյան Գևորգ - 30
Թովմաճանյան Թադևոս - 8
Թովմասյան Նազարեթ - 113
Թովմասյան Սուրեն - 130

Թորանանյան Թորոս - 35
Թորոսկիչ Թեոդոր - 95
Թորոսյան Արամ - 127
Թոփաքյան Հայկազուն -
114
Թոփուզյան Մանուկ - 29
Թոփչյան Ալեքսանդր - 94
Թուֆունջյան Արմեն - 15
Թունանյան Արտաշես - 118
Թունանյան Իննա - 95
Թունանյան Հենրիկ - 108
Թունանյան Հովհաննես - 23

Ժամկոչյան Հայկազ - 106
Ժամհարյան Նորայր - 63
Ժասմեն - 66

Իպոլիտով-Իվանով
Միխայիլ - 119
Իսաբեկյան Էդուարդ - 115
Իսակով Հովհաննես - 89
Իսահակյան Ավիկ - 121
Իսահակյան Ստեփան - 113
Իսոյան Ալբերտ - 90
Իսրայել Օրի - 92
Իսրայելյան Արեգ - 73
Իսրայելյան Վրեժ - 41
Իֆլանդ Ավգուստ Վիլհելմ -
49

Լազարևա Լյուբով - 109
Լազարյան Խաչատուր - 64
Լալայան Երվանդ - 32
Լանգլուա Վիկտոր - 62
Լապլաս Պիեռ Սիմոն - 38

Լեյլոյան Հասմիկ - 101
Լեոնտև Վալերի - 36
Լերմոնտով Միխայիլ - 104
Լինկոլն Աբրահամ - 20
Լիսիցյան Սահակ - 96
Լորեն Սոֆի - 99

Խանադյան Գևորգ - 87
Խանեղանյան Հրայր - 65
Խաչանյան Համբարձում -
16
Խաչատրյան Աշոտ - 28
Խաչատրյան Արմեն - 16
Խաչատրյան Զաքար - 126
Խաչատրյան Լևոն - 55
Խաչատրյան Հենրիկ - 115
Խաչատրյան Մոկո - 102
Խաչատրյան Շահեն - 102
Խաչատրյան Պատվական -
10
Խաչատրյան Պողոս - 13
Խաչատրյան Սուրեն - 40
Խաչատրյանց Հակոբ - 126
Խաչերյան Լևոն - 35
Խաչիկյան Մարգարիտ - 25
Խաչունց Ալեք - 89
Խապայան Սահակ Բ - 39
Խառատյան Ալբերտ - 101
Խատիսյան Ալեքսանդր - 22
Խատիսյան Կոստանդին -
66
Խարազյան Էդուարդ - 69
Խերանյան Մկրտիչ - 86
Խոմյանց Լուիա - 61

Խոնդկարյան Արշավիր - 26	Կարենց Վահագն - 52
Խոջա-Էյնաթով Լևոն - 31	Կիլիկյան Անդրանիկ - 97
Խոստիկյան Արմեն - 62	Կիրակոսյան Նազարեթ - 124
Խոսրոն Ռազմիկ - 56	Կիրակոսյան Ջոն - 57
Խուդաբաշյան Կարինե - 75	Կյուլպենկյան Գալուստ - 37
Խուդաբաշյան Կոնստանտին - 25	ԿյուրիՊիեռ - 60
Խուդավերդյան Կոստանդին - 9	Կյուրճյան Մելքոն - 140
Ծատուրյան Իգոր - 83	Կյուրճյան Միքայել - 6
Ծատուրովա Իրինա - 7	Կնտեղցյան Սպարտակ - 134
Կաբալևսկի Դմիտրի - 134	Կոժնիկով Վադիմ - 44
Կազանջյան Վարազդատ - 35	Կոլոսարյան Սվետլանա - 14
Կազումյան Ջորայր - 36	Կոմիսարժևսկայա Վերա - 112
Կանոս Իմանուիլ - 50	Կոմիտաս - 101
Կապուտիկյան Սիլվա - 13	Կոմունի Ղևոնդ - 139
Կապուր Ռաջ - 128	Կոնտի Անիտա - 61
Կապրուշյան Ջաքարիա - 88	Կոշեցյան Լուսինե - 90
Կասյան Ալեքսանդր - 49	Կոչկարյան Մարի Աննա - 48
Կասպարով Աշոտ - 134	Կոջամանյան Բյուզանդ - 134
Կարախան Լևոն - 12	Կոջոյան Լևոն - 101
Կարայան Ռոբերտ - 75	Կոռնարոս Թեմոս - 54
Կարապետյան Ասքանազ - 130	Կոստանդյան Էմմա - 81
Կարապետյան Արշավիր - 106	Կոստանդյան Հարութ - 138
Կարապետյան Բորիս - 53	Կոստանյան Արամ - 136
Կարապետյան Լյուդվիգ - 75	Կոստանյան Վռամ - 128
Կարապետյան Հովհաննես - 41	Կոտեղնիկով Արտեմ - 118
Կարապետյան Միեր - 127	Կռիլով Իվան - 20
	Կրճիկյան Անդրանիկ - 135
	Կրուպսկայա Նադեժդա - 25
	Կուլիջանով Լև - 36

Կունդերա Սիլան - 41	Հարությունյան Արսեն - 99
Կուպեր Ջեյմս - 98	Հարությունյան Յուրի - 39
Կուսիկյան Կարապետ - 8	Հարությունյան Սուրեն (գրականագետ) - 112
Հախնազարյան Սուրեն - 117	Հարությունյան Սուրեն (պետական գործիչ)- 94
Հախումյան Սիմեոն - 17	Հարությունյան Սուրեն (փիլիսոփա) - 12
Հախումյան Տիգրան - 11	Հարությունյան Վարազդատ - 122
Հախվերդյան Լևոն - 132	Հարությունյան Վրույր - 130
Հակոբ Հարություն - 111	Հենինգուեյ Էռնեստ - 81
Հակոբյան Անժիկ - 16	Հեյերդալ Թուր - 105
Հակոբյան Աննա - 122	Հերո Հանրի - 49
Հակոբյան Ավետիք - 4	Հեքեքյան Տիգրան - 88
Հակոբյան Արմանուշ - 11	Հեքիմյան Վահե - 59
Հակոբյան Ժաննա - 89	Հովհաննիսյան Աբգար - 59
Հակոբյան Հովհաննես - 55	Հովհաննիսյան Ալբերտ - 130
Հակոբյան Հրանուշ - 44	Հովհաննիսյան Աշոտ - 8
Հակոբյան Մարիամ - 88	Հովհաննիսյան Արտաշես - 117
Հակոբյան Ռուբեն - 57	Հովհաննիսյան Բագրատ - 87
Հակոբյան Վեներա - 88	Հովհաննիսյան Թամար - 106
Համբարձումյան Էդվարդ - 106	Հովհաննիսյան Լաուրա - 28
Հայ-Արտյան Արտաշես - 107	Հովհաննիսյան Լավրենտի - 20
Հայկազյան Պետրոս - 130	Հովհաննիսյան Լևոն - 32
Հայկունի Գուրգեն - 92	Հովհաննիսյան Հովհաննես - 46
Հայրապետ Արիստակես - 137	Հովհաննիսյան Հրաչյա -
Հայրապետյան Հայրապետ - 123	
Հայրիկյան Պարույր - 75	
Հայրիյան Արսեն - 64	
Հարութ Լևոն - 20	
Հարությունյան Աշխեն - 31	
Հարությունյան Արշակ - 42	

125
 Հովհաննիսյան Մաքսիմ - 23
 Հովհաննիսյան Մելքոն -
 120
 Հովհաննիսյան Պետրոս -
 70
 Հովհաննիսյան Սուրեն - 32
 Հովհաննիսյան Ստեփան -
 101
 Հովհաննիսյան Վահան - 93
 Հովհաննիսյան Վաչագան -
 59
 Հովհաննիսյան Րաֆֆի
 (Երգիչ) - 26
 Հովհաննիսյան Րաֆֆի
 (իրավաբան) - 119
 Հովնանյան Սիմոն - 20
 Հովսեփյան Անդրանիկ -
 108
 Հովսեփյան Գարեգին - 54
 Հովսեփյան Հրանտ - 19
 Հովսեփյան Ռուբեն - 56
 Հրայր - 139

 Ղազանջյան Հակոբ - 74
 Ղազարյան Անդրանիկ - 59
 Ղազարյան Աշոտ - 60
 Ղազարյան Ասողիկ արք. -
 136
 Ղազարյան Արշավիր - 101
 Ղազարյան Դավիթ - 107
 Ղազարյան Մանյա - 13
 Ղազարյան Ջուլիետ - 78
 Ղազարյան Ռաֆայել - 14

Ղազարյան Սամվել - 80
 Ղազինյան Արշալույս - 89
 Ղազումյան Արուս - 30
 Ղամբարյան Ստեփան - 71
 Ղանալանյան Արամ - 20
 Ղարաբեկյան Խաչիկ - 80
 Ղարիբյան Արարատ - 14
 Ղարիբյան Գրիգոր - 127
 Ղարիբյան Իշխան - 125
 Ղարիբյան Հրայր - 97
 Ղուլյան Աշոտ - 105
 Ղուկասյան Հովհաննես -
 134

 Ճառաքյան Տիգրան - 92
 Ճարյան Աբրահամ - 92
 Ճեպեճյան Ռոբերտ - 84
 Ճուղուրյան Հարություն -
 111

 Մադաթյան Աշոտ - 135
 Մադոյան Լևոն - 86
 Մադոյան Վաղարշակ - 111
 Մազերել Ֆրանս - 83
 Մազմանյան Միքայել - 116
 Մաթևոսյան Արտաշես - 31
 Մալխասյան Կեստոի - 34
 Մալյան Դավիթ - 42
 Մախոխյան Վարդան - 64
 Մակինցյան Պողոս - 49
 Մակլեր Ֆրեդերիկ - 60
 Մադաթյան Հովհաննես - 43
 Մամիկոնյան Ստեփան - 123
 Մամյան Հենրիկ - 51

Մանարյան Արման - 128	122
Մանարյան Երվանդ - 86	Մարտիրոսյան Նատալյա -
Մանդակունի Վաղինակ - 68	108
Մանդինյան Սեդրակ - 100	Մարտիրոսյան Պարզև արք.
Մանսուրյան Տիգրան - 15	- 36
Մանվելյան Լևոն - 124	Մարտիրոսյան Ջուլիետ - 6
Մանուելյան Մակաբե - 26	Մարության Լենվել - 12
Մանուկ-Սիսակ Գրիգորի -	Մարության Սամվել - 70
139	Մարուխյան Ռուբեն - 118
Մանուկյան Արամ - 35	Մեծելայտիս էդուարդաս
Մանուկյան Թորգոմ արք. -	- 104
22	Մելիք-Բախշյան Ստեփան -
Մանուկյան Ռոբերտ - 96	46
Մանուկյան Փայլակ - 128	Մելիք-Օհանջանյան
Մանուչարյան Ալեքսանդր -	Ռաֆայել - 84
23	Մելիքյան Կոնստանդին - 6
Մառ Նիկողայոս - 132	Մելիքսեթյան Սարգիս - 94
Մասեհյան Հովհաննես Խան	Մելոյան Գարեգին - 56
26	Մելքոնյան Երվանդ - 47
Մասիկյան Պարույր - 141	Մելքոնյան Լևոն - 42
Մաստրոյանի Մարչելո -102	Մելքունյան Թամար - 127
Մարգարյան Ալեքսանդր -	Մեծատուրյան Կարապետ -
34	125
Մարգարյան Արշալույս - 48	Մենդելեն Դմիտրի - 14
Մարգարյան էդուարդ - 131	Մենկիշյան Գաբրիել - 42
Մարգարյան Մարգար - 139	Մեսչյան Արթուր - 27
Մարգարյան Տիգրան - 142	Միլլե Ժան Ֆրանսուա - 104
Մարգունի Վաղինակ - 5	Միկոյան Սերգո - 65
Մարկոսյան Հակոբ - 80	Մինաս Իսկուհի - 103
Մարկվարտ Յոզեֆ - 126	Մինասյան Սիրանուշ - 39
Մարյան Յուրի - 76	Մինկովսկի Հերման - 70
Մարտիկյան Եղիշե - 56	Միրադյան Գեդեոն - 72
Մարտիրոսյան Աշոտ -129	Միրաքյան Միրա - 129
Մարտիրոսյան Մարուսյա -	Միրզա-Ավագյան

Հարություն - 113
 Միրզաբեկյան Անահիտ -
 112
 Միրզայան Մանուկ բեյ - 139
 Միրզոյան Փարավոն - 124
 Միրզոյանց Պավել - 16
 Միքայելյան Միքայել - 67
 Միքայելյան Վարդգես - 124
 Միքայելյան Քրիստափոր -
 109
 Մխիթարյան Աբել - 51
 Մխիթարյան Անահիտ - 29
 Մխիթարյան Միհրան - 118
 Մխիթարյան Մուշեղ - 119
 Մկրտումյան Անիկ - 48
 Մկրտումյան Յուրի - 5
 Մկրտչյան Բորիս - 83
 Մկրտչյան Գարիկ - 60
 Մկրտչյան Գուրգեն - 52
 Մկրտչյան Գրիգոր - 104
 Մղեբրով Ալեքսանդր - 32
 Մյուլլեր Ֆրիդրիխ - 29
 Մնացականյան Մանուկ - 72
 Մնդոյանց Աշոտ - 134
 Մնջոյան Արմենակ - 120
 Մոճոռյան Մարիամ - 75
 Մոմջյան Խաչիկ - 24
 Մովսիսյան Սելիստ - 70
 Մորիս Ուիլյամ - 38
 Մութաֆյան Լևոն - 105
 Մուխինա Վերա - 73
 Մարյան-Օքսուզյան
 Պերճանուշ - 87
 Մուշեղյան Գուրգեն - 87

Մուշեղյան Կարնեցի Եղիա
 - 137
 Մուսորգսկի Մոդեստ - 31
 Մուրադով Խաչիկ - 133
 Մուրացան - 123
 Յակուլով Գեորգի - 6
 Յաղճյան Էդմոնտ - 85
 Յաղճյան Հայկ - 99
 Յաշին Լև - 110
 Յոլյան Ռուբեն - 71
 Յուզբաշյան Սիլվա - 67
 Յուրովսկի Յուրի - 50
 Նազարյան Սուրեն - 83
 Նազարյանց Հրանտ - 8
 Նազիկյան Գրիգոր - 66
 Նազինյան Արտաշես - 24
 Նազլը Վահան - 141
 Նաթալի Շահան - 77
 Նաթանյան Կարապետ - 138
 Նալբանդյան Միքայել - 114
 Նալբանդյան Վաչե - 25
 Նալբանդյան Վարուժան -
 128
 Նալիվկին Դմիտրի - 87
 Նալչաջյան Ալբերտ - 89
 Նահապետով Ռոդիոն - 13
 Նաղաշ Սկրտիչ - 140
 Նաղաշյան Հասմիկ - 93
 Նապոլեոն Բոնապարտ - 88
 Նապրավնիկ Էդուարդ - 90
 Նաջարյան Քերոլայն - 130
 Նեռնատ Հերման Ֆրիդրիխ

Վալտեր - 71
 Ներսիսյան Անահիտ - 69
 Ներսիսյան Աշոտ - 104
 Ներսիսյան Արամայիս - 54
 Ներսիսյան Եզրաս արք. -
 112
 Ներսիսյան Մկրտիչ - 121
 Ներսիսյան Սերգեյ - 9
 Ներսիսյան Վալենտինա - 77
 Ներուդա Յան - 76
 Նուշիչ Բրանիսլավ - 105
 Նուրիկյան Բենիամին - 85
 Նուրիջանյան Կառլեն - 103

 Շագիկ - 141
 Շահին էրգար - 112
 Շահխաթունյան Հովհաննես
 արք. - 61
 Շահնազ Գուրգեն - 63
 Շահնազարյան Կարապետ -
 33
 Շահնազարովա Նոնա - 9
 Շահունյան Հաղթանակ - 79
 Շահունյան Սերգեյ - 41
 Շահպազ Վարդան - 142
 Շամիրխանյան Տիգրան - 58
 Շանթ Լևոն - 42
 Շապանյան Արսեն - 82
 Շապոշնիկով Վլադիմիր - 24
 Շավարշյան Արշավիր - 59
 Շարբաբջյան Գրիգոր - 42
 Շաքարյան Ֆելիքս - 33
 Շեխտել Ֆեոդոր - 82
 Շեկոյան Սերիկ - 112

Շեքսպիր Ուիլյամ - 51
 Շիլլեր Ֆրիդրիխ - 116
 Շիրազ Հովհաննես - 52
 Շովկունենկո Ալեքսեյ - 31
 Շտրաուս Յոհան - 33
 Շտրաուս Ռիխարդ - 67
 Շուկշին Վասիլի - 81
 Շևչենկո Տարաս - 31
 Շևչենկո Ֆեոդոր - 90

 Ոսկան Երևանցի - 141
 Ոսկանյան Աշոտ - 51
 Ոսկանյան Արուս - 52
 Ոսկանյան Հակոբ - 80
 Ոսկյան Կարապետ - 46
 Որբերյան Ռուբեն - 22

 Չան Ջեկի - 43
 Չապլին Չարլզ - 47
 Չարչոլյան Վիլեն - 18
 Չթյան Գեղունի - 91
 Չիլինգարյան Գևորգ - 83
 Չիլինգարով Արթուր - 101
 Չիլինկարյան Արշակ - 132
 Չիլինկիրյան Գրիգոր - 137
 Չինարով Ռուբեն - 50
 Չինչինյան Զավեն արք.
 - 138
 Չիսլյան Դավիթ - 100
 Չիֆթե-Սարաֆ Օննիկ -
 112
 Չմշկյան Սաթենիկ - 67
 Չմշկյան-Երմոլինսկայա
 Մարիա - 70

Չյոկուրյան Տիգրան - 105
Չոլախյան Գուրգեն - 58
Չուբար Գևորգ - 113
Չուլջյան Սեպուհ արք. - 38

Պալադին Վլադիմիր - 77
Պախմուտովա Ալեքսանդրա
- 116
Պայազատ Սերգո - 97
Պապիկյան Հովհաննես -
123
Պապյան Անատոլի - 121
Պապյան էդուարդ - 120
Պասկևիչյան Սասուն - 105
Պատկանյան Միքայել - 103
Պատկանյան Սերովբե - 32
Պատրիկ Առաքել - 122
Պարոնյան Սլավիկ - 113
Պարսամյան Արփենիկ - 136
Պարսամյան էլմա - 131
Պարսամյան Վարդան - 108
Պարտիզպանյան
Խաչատուր - 117
Պեյզատ Հովհաննես - 39
Պետրոսյան Արֆո - 21
Պետրոսյան Բենիկ - 6
Պետրոսյան Գևորգ - 116
Պետրոսյան Ջոյա - 86
Պետրոսյան էմմա - 133
Պետրոսյան Ռոզա - 100
Պետրոսյան Վարդան - 26
Պետրոսյան Տիգրան - 69
Պետրոսյան Քրիստափոր -
13

Պերով Վասիլի - 7
Պիատրովսկի Միխայիլ -
126
Պիգալ ժան Բատիստ - 14
Պիպեռճյան Առաքել - 135
Պյատոնիցկի Միտրոֆան - 74
Պո Ալլան էդգար - 12
Պողպոմոզով Վալենտին -
53
Պոլատ Տիգրան - 38
Պողարյան Նորայր - 11
Պողոսյան Թովմաս - 11
Պողոսյան Հայկազ - 30
Պողոսյան Հմայակ - 91
Պողոսյան Հռիփսիմե - 51
Պողոսյան Միքայել - 64
Պողոսյան Սահակ - 79
Պողոսյան Սերբո - 108
Պողոսյան Վահե - 89
Պոպով Ալեքսանդր - 28
Պրժևալսկի Նիկոլայ - 45
Պուշկին Ալեքսանդր - 63

Ջանիկյան Գրիգոր - 123
Ջավախեցի - 141
Ջինանյան Հրաչուհի - 121
Ջոակիմ Ազնես - 43
Ջուլֆալակյան Լևոն - 42
Ջրբաշյան Ռուբեն - 127
Ջրբաշյան Վաղարշակ - 82

Ռադիշչև Ալեքսանդր - 92
Ռադկլիֆ Աննա - 76
Ռասպեյլենյան Թորոս - 127

- Ռասին ժան Բատիստ - 131
 Ռեն Լյուդվիգ - 50
 Ռենիե Անրի - 133
 Ռեպին Իլյա - 81
 Ռիժկով Նիկոլայ - 102
 Ռիմսկի-Կորսակով Նիկոլայ
     - 35
 Ռշտունի Վահան - 18
 Ռոզի Արմեն - 55
 Ռոտինյան Լևոն - 62
 Ռուբինշտեյն Անտոն - 122
 Ռուբինշտեյն Սերգեյ - 65
 Ռուսինեան Նահապետ - 102
- Սաղոյան Ալեքսանդր - 96
 Սականյան Ելենա - 20
 Սահակյան Ալեքսանդր -
     129
 Սահակյան Ռոմանոս - 17
 Սահակյան Սահակ - 95
 Սահառունի Երվանդ - 47
 Սահյան Համո - 46
 Սաղաթելյան Լևոն - 63
 Սամոյլովա Տատյանա - 56
 Սամվելյան Յուրիկ - 39
 Սայադյան Համբարձում - 81
 Սայեն Սրբուհի Էլիաս - 33
 Սանամյան Գևորգ - 37
 Սանթրոսյան Մուշեղ - 4
 Սասունի Կարո - 78
 Սավայան Անահիտ - 48
 Սավայան Եփրեմ - 68
 Սարաջև Գեորգի - 98
 Սարաֆյան Գևորգ Ա. - 32
- Սարգիսյան Օննիկ - 60
 Սարգիսով Աշոտ - 15
 Սարգսյան Գևորգ (գրող) -
     85
 Սարգսյան Գևորգ (նկարիչ)
     - 66
 Սարգսյան Ղազարոս - 35
 Սարգսյան Մկրտիչ - 55
 Սարգսյան Նադեժդա - 109
 Սարգսյան Նազենիկ - 68
 Սարգսյան Նարեկ - 5
 Սարգսյան Շանթ - 73
 Սարգսյան Սերժ - 73
 Սարգսյան Սերոբ - 45
 Սարգսյան Սոս - 111
 Սարգսյան Վազգեն - 29
 Սարգսյան Վաղարշակ - 72
 Սարինյան Սերգեյ - 119
 Սարկիսով Դոնատ - 104
 Սարյան Ռուզան - 78
 Սարուխանով Վլադիմիր -
     53
 Սաքս Ադոլֆ - 114
 Սաֆարյան Սարգիս արք. -
     141
 Սաֆյան Սպարտակ - 21
 Սաֆրազյան Ալմա - 115
 Սեդմար Մարիաննա - 67
 Սեդրակյան Վարդան - 110
 Սեզան Պոլ - 12
 Սեթո - 141
 Սեկոյան Վազրիկ - 41
 Սեյֆուլինա Լիդիա - 37
 Սենալ Աթանես - 37

Սերերյակով Կոստանդին - 107	Սևադա Սամվել - 96
Սիլվանյան Համլիկ - 69	Սևակ Գուրգեն - 53
Սիլվի Վարդան - 88	Սևակ Պարույր - 13
Սիմոնյան Մարիա - 4	Վագանովա Ագրիպինա - 72
Սիմոնյան Նորայր - 126	Վալեսյան Լեմվել - 53
Սիմոնյան Սիմոն - 38	Վալեսյան Վելիխան - 47
Սիմոնով Ռուբեն - 37	Վաղարշյան Վաղարշ - 17
Սինափյան Գասպար - 137	Վարդազարյան Տաճատ - 5
Սիպիլյան Կղեմես - 22	Վարդանյան Անուշավան - 37
Սիսակյան Ալեքսեյ - 107	Վարդանյան Գևորգ - 22
Սիսլեյ Ալֆրեդ - 112	Վարդանյան Իրմա - 120
Սիրունյան Ղուկաս - 129	Վարդանյան Հենրիխ - 128
Սկուլմե Օտո Եկաբովիչ - 82	Վարդանյան Նիկողայոս - 53
Սմբատյան Արմեն - 118	Վարդանյան Սարգիս - 55
Սմբատյան Գառնիկ - 122	Վարդանյան Քնարիկ - 120
Սմբատյան Հենրիկ - 59	Վարդապարոնյան Խաչատուր - 131
Սմետանա Բեդրժիխ - 27	Վարուժան Դանիել - 49
Սյուպերվիել Ժյուլ - 11	Վերեր Մաքս - 50
Սյուրմեյան Արտավազդ - 60	Վեզալիուս Անդրեաս - 134
Սոս Մելիք - 94	Վեռլեն Պոլ - 40
Սպանդարյան Սպանդար - 67	Վերոյան Բոգդան - 99
Սպիվակով Վլադիմիր - 96	Վերմիշև Գրիգորի - 137
Սվազլյան Գառնիկ - 7	Վիլհելմդեբայ Պետեր Յուզեֆ - 38
Սվազլյան Վերժինե - 27	Վին Վիլհելմ - 10
Սվաճյան-Գարագաշյան Արաքս - 114	Վիներ Նորբերտ - 121
Ստեյնլեն Թեոֆիլ - 116	Վշտունի Ազատ - 78
Ստեփանյան Գառնիկ - 21	Վոյնիչ Լիլիան Էթել - 58
Ստրուվե Վասիլի - 17	Վոյնովա-Շիկանյան Լյուբով - 88
Սուվալյան Ավետիս - 42	
Սուվորով Ալեքսանդր - 120	
Սուրենյան Սուրեն - 44	

Տամադ ժորժ - 16	138
Տամատյան Չիկ - 85	Տերտերյան Ռուբեն - 74
Տայան Ղևոնդ - 83	Տիգրանյան Արմեն - 127
Տատյան Հովհաննես բեյ - 139	Տիրիդյան Հարություն - 10
Տատրյան Արշամ - 17	Տյուզ Կարապետ պեյ - 82
Տարոնցի Սողոմոն - 133	Տյուզյան Հովհաննես - 139
Տեր-Ավանեսյան Դավիթ - 133	Տյուզյան Միքայել - 140
Տեր-Եղիայան Ջավեն արք. - 137	Տնտեսյան Եղիա - 39
Տեր-Թադևոսյան Արկադի - 62	Տոկմակովա Իրինա - 28
Տեր-Խաչատրյան Երվանդ - 46	Ուայլդ Օսկար - 109
Տեր-Կարապետյան Հասմիկ - 13	Ուզունյան էլվիրա - 124
Տեր-Հարությունյան Խորեն - 41	Ուիսթեր էբբոտ Մաք-Նեյլ Ջեյմս - 77
Տեր-Հովհաննիսյան Դայանա - 62	Ուլուիտջյան Գաբրիելլա - 81
Տեր-Մինասյան Երվանդ - 115	Ունանյան Ներսես - 84
Տեր-Միքելյան Արշակ - 16	Ուրեկյան Գաբրիել - 128
Տեր-Միքելյան Գաբրիել - 47	Ուրֆալյան Տաճատ արք. - 142
Տեր-Սարգսյան Արիստակես - 136	Փայտյան Արշալույս - 123
Տեր-Սարգսյան Վահան - 142	Փանոսյան Սմբատ - 53
Տեր-Ստեփանյան Մարտիրոս - 140	Փաշայան Ալեքսանդր - 26
Տեր-Օսիպյան Նինա - 49	Փաշայան Բենուր - 47
Տերտերյան Ավետ - 82	Փառանձեն - 129
Տերտերյան Համբարձում - 174	Փարաջանով Սերգեյ - 9
	Փափազյան Արթուր - 63
	Փափազյան Ստեփան - 142
	Փափազյան Վրթանես - 45
	Փափովիչ Անդրեաս - 135
	Փիթոն Իսայի - 76
	Փիլոյան Վանիկ - 52
	Փիրադովա էլենորա - 67

Փիրոււմյան Պողոս Բեկ - 141	Օքրագցովա Ելենա -75
Քաթանյան Վասիլի - 24	Օգանեզաշվիլի Սաշա - 61
Քալանթար Աշխարհբեկ - 19	Օկուջավա Բուլատ - 57
Քալանթար Ավետիս - 92	Օհանջանյան Համազասպ - 18
Քաղցածյան Անդրեաս - 135	Օստրովսկի Նիկոլայ - 99
Քանալյան Լիա - 96	Օվանեսով Գուրգեն – 80
Քաջվորյան Աշոտ - 20	Օտյան Գրիգոր - 125
Քարամյան Ադելաիդա - 41	Օտյան Երվանդ - 99
Քարամյան Հրաչյա - 106	Օտյան Կիրակոս - 138
Քացախյան Կարապետ - 93	Օքրոյան Օքրո - 82
Քեչյան Բյուզանդ - 85	Օքրոյանց Դավիթ - 56
Քերոբյան Ֆլորա - 134	
Քիյառ Պիեռ - 78	Ֆանարջյան Վիկտոր - 40
Քյուրքչյան Ստեփան - 8	Ֆելեկյան Վարդիթեր - 79
Քոլոզյան Բաբկեն - 123	Ֆեսենկով Վասիլի -
Քոչար Անդրանիկ - 131	Ֆերմանյան Գոհար - 119
Քոչար Երվանդ - 68	Ֆերուհիսան Բարունակ-106
Քոչար Վահան - 14	Ֆլջյան Անահիտ - 110
Քոչարյան Ռոբերտ - 92	Ֆոյխտվանգեր Լիոն - 75
Քոչարյան Սուրեն - 94	
Քոչարյանց Սամվել - 8	

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՈՒՆՎԱՐ.....	4
ՓԵՏՐՎԱՐ.....	16
ՄԱՐՏ	26
ԱՊՐԻԼ	41
ՄԱՅԻՍ	54
ՀՈՒՆԻՍ	64
ՀՈՒԼԻՍ	73
ՕԳՈՍՏՈՍ	84
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ	92
ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ	103
ՆՈՅԵՄԲԵՐ	112
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ	123
ՆՇԱՆԱՎՈՐ ԱՆՁԻՆՔ, ՈՐՈՆՑ ԾՆՆԴՅԱՆ ԱՄԻՍԸ ԵՎ ՕՐԸ	
ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿԱՏՈՒՆԵՐՈՒՄ ՆՇՎԱԾ ՉԵՆ.....	135
ՆՇԱՆԱՎՈՐ ԻՐԱԴԱՐՁՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	143
ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՏՈՆԵՐ, ՀԻՇԱՏԱԿԻ ՕՐԵՐ.....	148
ՅՈՒՆԵՍԿՕ-Ի ՄԱՐԴԿՈՒԹՅԱՆ ՈՉ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ՑԱՆԿՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿՎԱԾ ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ. ՀԱՅԱՍՏԱՆ.....	149
ՄԱԿ-Ի ՏՈՆԱՑՈՒՅՑԸ	151
ԱՆՎԱՆԱՑԱՆԿ	158

ՀՀ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ՀԻՇԱՐԺԱՆ ՏԱՐԵԹՎԵՐ 2019

Խմբագիր՝	ՄԱՅԱ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ
Համակարգչային շարվածքը՝	ԳՈՐԱՐ ՍԱՐԳՍՅԱՆԻ
Կազմի ձևավորումը՝	ԱՆԻ ՄԿՐՏՉՅԱՆԻ